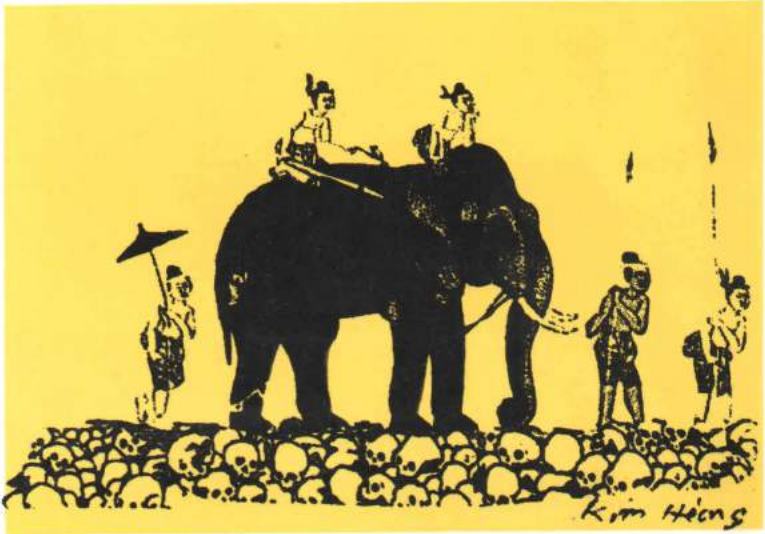

ចំណេះដឹងគ្រប់វិសាមញ្ញ

ខ្មែរលីកម្ពុជា ស្វែងរកព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

និពន្ធដោយ ខៀវ គឹមហ៊ាន

ខ្មែរលើកម្ពុជា
ស្វែងរកព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

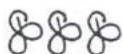
និពន្ធដោយ ជៀប គឹមហ៊ាន

សូមឧទ្ទិសកុសល
ដែលកើតមានពីការរៀបរៀងសៀវភៅនេះ
ជូនដល់លោកអ្នកមានគុណទាំងអស់
ជាពិសេស ចំពោះលោកឪពុកនិងលោកអ្នកម្តាយ
ជាទីគោរព ជាទីស្រឡាញ់ និងជាទីរក្សារបស់ខ្ញុំ
ដោយអាណ្តោះអាណីយពន់ប្រមាណ ។

វាចាអ្នកនិពន្ធ

ម្តេចឡើយ ទឹកដីនៃខ្ញុំ ត្រូវទំនាយអាក្រក់ ឈាមជាបោះជីវៈ
តើខ្មែរមានកំហុសអ្វីខ្លះ?

មិនអ្នកកាប់ជ្រូក ចាមកាប់គោ យួនចាប់ត្រី ។ ម្តេចឡើយ កម្មធ្លាក់
មកលើខ្មែរ? ។

ឈាមជាបោះជីវៈ កន្លងផុតមកហើយ ។ អំណើះតទៅ ខ្មែរលែង
មានសង្គ្រាមទៀតហើយ?

មិនប្រាកដឡើយ ។ សង្គ្រាមនឹងកើតមាននៅស្រុកកូនតាច ដែល
ខ្វះការគ្រប់គ្រងត្រឹមត្រូវ រវាង២៥ ឆ្នាំម្តង ។ គឺមួយជំនាន់មនុស្ស នេះ
តាមអ្នកឯកទេស ។

ដូចនេះ ទំនាយថាឈាមជាបោះជីវៈ មិនមែនជាពុទ្ធទំនាយ ឬ
ទំនាយរបស់ព្រះពុទ្ធនោះទេ ហើយក៏មិនមែនជាកម្មបៀវរបស់ខ្មែរទូទាំង
ប្រទេសនោះទេ ។ ជាការ ប្រមាណមើល នៃអ្នកដែល ស្គាល់ បុព្វហេតុ
នៃសង្គ្រាម ។ ប្រទេសនីមួយៗ ដើម្បីរស់មកដល់សព្វថ្ងៃ ឆ្លងកាត់សង្គ្រាម
ច្រើនដងណាស់ ។ ចាប់ពីសម័យអង្គរមក ខ្មែរ ស្គាល់ នូវ សង្គ្រាម
ច្រើនលើក ។ អំណើះ តទៅ យើងត្រូវរកវិធីណាចៀសវាងសង្គ្រាម ។
សង្គ្រាមមានច្រើនយ៉ាង ។ តែសង្គ្រាមក្នុងស្រុក សង្គ្រាមរវាងខ្មែរនិងខ្មែរ

នឹងអាចគេចបាន លុះត្រាតែយើងប្រកាន់យកមាតិកាមតិភាគច្រើនជាធំ ដូចយ៉ាងប្រទេសស្វីស។

ប្រទេសស្វីស ជាប្រទេសមួយដែលពុំស្គាល់នូវសង្គ្រាម ជាយូរមកហើយ ជិតមួយពាន់ឆ្នាំហើយ។ គឺថា តាំងពីជំនាន់អង្គរ រហូតដល់សព្វថ្ងៃ ស្វីសពុំដែលស្គាល់សង្គ្រាម ម្តងណាឡើយ។ កិច្ចការដែលគេត្រូវសំរេច គេរមែងធ្វើការបោះឆ្នោតជានិរន្តរ៍។

ជាមួយអ្នកជិតខាង ដែលរមែងចិញ្ចឹមចិត្ត ចង់បានទឹកដីយើង យើងត្រូវប្រុងប្រយ័ត្ន កុំឆេវឆាវពេក រិះរកប្រើថ្នូរបញ្ជាជាធំ។

ប្រទេសគេធំ មនុស្សគេច្រើន កម្លាំងចាយក៏គេមាន។ យើងប្រើកម្លាំងចាយលើគេ គឺយើងធ្លាក់ចូលក្នុងឧបាយកលរបស់គេ។

ត្រូវធ្វើខ្លួនខ្មែរឱ្យខ្លាំង ទើបខ្លាំងខ្លាច។ ពីដើមកម្លាំងអ្វីក៏ដោយ ខ្មែរយើងជឿថា បានមកពីវត្ថុស័ក្តិសិទ្ធិ កន្សែងយន្ត កថា ខ្មោចតាន់។ល។ តែឥឡូវកម្លាំងអ្វីក៏ដោយ មកពីការខំប្រឹងហាត់ ប្រឹងរៀន ដូចជាកីឡា ធ្វើយ៉ាងណាឱ្យកាន់តែខ្លាំង កាន់តែលឿន កាន់តែខ្ពស់។

ពីដើមយើងជឿលើដីស ជាអ្នកសំរេចជំនួសយើង ឥឡូវយើងប្រើសន្តិកឆ្នោត ជាអ្នកសំរេចជំនួសយើង។

ពីដើមយើងរស់នៅ បង្កើយនិងឋានសួគ៌ និងអារក្ខ អ្នកតា ទេវតា ព្រះឥន្ទ ព្រះព្រហ្ម...។

យើងដឹងថា នៅឋានសួគ៌ មានរទេះសេះ (រាជរថ) មានជណ្តើរ (មាស ប្រាក់) មានអាមាត្យ មានឆ្នាំ មានអ្នកបររទេះសេះ។ ដូច្នេះ

នៅឋានសួគ៌ មានស្នេហា ដូចឋានកណ្តាលដែរ ហើយប្រហែលជាគេ
ចូលចិត្តស្នេហាជាងអ្វីទាំងអស់ ។

ពាក្យស្លោកយុវជនសម័យថ្មី មិនខុសពីគំនិតឋានសួគ៌ទេ

“ Faire l'amour et pas la guerre ”

“ យើង កុំច្បាំងគ្នា យើងស្នេហាគ្នាវិញ ” ។

តែឥឡូវឋានសួគ៌ ដូចជានៅឆ្ងាយ ។ យើងចាត់ដំណឹងសូន្យឈឹង
ពីព្រះជាម្ចាស់ ។ បន្ទាប់ពីពុទ្ធទំនាយទៅ តើនៅមានទំនាយអ្វីទៀត?

ជឿប គឹមហ៊ាន

អគ្គលេខាធិការ

សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរនៅបរទេស

លំនាំដើម

ថ្ងៃ ១៨ មិនា ឆ្នាំ ១៩៧០ ឧត្តមសេនីយ **លន់ នល់** និង
បក្សពួក បានធ្វើរដ្ឋប្រហារទម្លាក់សម្តេច។

នៅផ្នែកខាងកើតទន្លេមេគង្គ អ្នកស្រុកបះបោរ ធ្វើបាតុកម្ម ទាម
ទារ សម្តេចមកវិញ។

នៅទន្លេបិទ បាតុករចាប់ដំណាងរាស្ត្រ ពុះច្រូង រួងយកថ្លើម និង
ចាប់ប្អូនប្រុស **លន់ នល់** មួយ ដែលធ្វើជា កុម្ម័ស្វែរ គឺឮ នៅជុំប
សម្លាប់ចោល។

នៅភ្នំពេញ ចាប់ពីម៉ោង ៤ ភ្លឺទៅ ផ្កាយដុះកន្ទុយវែងអន្ទាយធ្លាក់
លើទន្លេបួនមុខ នៅចំពីមុខព្រះបរមរាជវាំង។

អ្នកស្រុកជឿថា សង្គ្រាមច្បាស់ជាកើតមានមិនខាន។ កម្ពុជា
កោះសន្តិភាព រអិលបន្តិច ម្តងៗ ទៅក្នុងភ្លើងសង្គ្រាម។

ឧត្តមសេនីយ **លន់ នល់** ប្រកាសឡើងជាសេនាប្រមុខ ផ្កាយ
ប្រាំពីរ ប្រែប្តូរនយោបាយស្រុកមួយរំពេច ប្រែប្តូរវាសនាប្រទេស រុញ

ប្រាននាវា កម្ពុជាចូលក្នុង ភ្លើងសង្គ្រាមវៀតណាម ដែលរៀបនឹងរលត់
ទៅហើយ ។

" វាសនាខ្មែរ គឺមកពី នយោបាយ **លន់ នល់** " ជិត២៥ ឆ្នាំ
សង្គ្រាមបន្តបន្ទាប់រាលដាលដុតឆេះ កំទេចកម្ពុជាឱ្យទៅជាផេះ ។ រាស្ត្រ
មានទុក្ខ បាត់សេចក្តីសុខ វេទនារកទីបំផុតគ្មាន ។

បក្សពួក **លន់ នល់** អ្នកមានថ្វី ឃ្លាតខ្ចីវាស់ដី វាតអំណាច
ចែកដុល្លារគ្នា ។

ខ្មែរអើយ! ឈាមជាបពោះដី ទទួលយកទៅ ចាប់កម្មអ្នកហើយ ។
ចាប់សំរាប់រាស្ត្រខ្មែរ សំរាប់អ្នក រីឯមាស ប្រាក់សំរាប់អញ និងបក្ស
ពួក វេចខ្ចប់រត់ឡើងឧទ្ធច្បាតចំក្រ មុននឹងនាវាកម្ពុជាលិច ។

<< Le destin c'est la politique >>
Napoléon

ពុក !

តើនេះជាបាបកម្មខ្មែរឬ?

តើមានតែខ្មែរទេ ដែលស្គាល់នូវឈាមជាបញ្ចេញជំងឺ?
ពេលដែលខ្មែរ ក្នុងស្រុកមានទុក្ខ ខ្មែរនៅបរទេស ក៏មាន
ទុក្ខដែរ? តើពុទ្ធទំនាយសំដៅតែខ្មែរ ក្នុងស្រុកតែប៉ុណ្ណោះ
ខ្មែរដែលឈានជើងផុតពីព្រំដែន ខ្មែរលែងបាបហើយឬ?

សាសន៍ដទៃទៀតគេធ្វើបុណ្យអ្វី បានជាគេស្គាល់តែ
សេចក្តីសុខ? គេឥតបែកគ្រួសារ បែកប្រពន្ធ បែកកូន
បែកម៉ែ បែកឪ បែកសន្សំរាវ បែកស្នេហា ។ គេមិន
សម្លាប់គ្នា?

ពុក ទ្រុឌទ្រោមណាស់ហើយ បង់ក្រមា អង្គុយនៅ
មុខទូរទស្សន៍ មើលជនភៀសខ្លួន ជម្រូវទាំងបង្ខំចិត្ត រត់
ចោលភូមិកំណើត បោះចោលអស់ហើយនូវអនុស្សាវរីយ៍

នានា ដីធ្លី ដំណាំ បន្លែ របស់ដែលខ្លួន ទិតទំ សំចៃ ទំសន្សំ
ជាយូរ ពេលមកហើយ ។

មនុស្សទាំងហ្នឹង ក្នុងចាស់ ស្រីប្រុស ទឹកមុខ គ្រឿងក្រំ
មហាស្រឡាត មហាទុក្ខ ទូលលី របស់បន្តិចបន្តួច ដែល អាច
យករួច បោះជំហាន ឈានទៅរកកន្លែងថ្មី កន្លែងដែល
ខ្លួនសង្ឃឹមថា ផ្តល់សេចក្តីសុខ ។ ប្រគល់ ជីវិតទៅ លើ
វាសនាទាំងស្រុង ។ ជីវិត អណ្តែត ដូចចក ឥតបក ក្រោយ
ឡើយ ។

ភូមិឋាន ធ្លាប់សុខ ធ្លាប់ស្រណុករស់នៅ ក្លាយទៅជា
រណ្តៅភ្លើង ផុតឆេះអស់ហើយ ។

ឈាមខ្មែរ ហូរខ្ពស់ខ្ពាញ់ លាយនិងទឹកភ្លៀងហូរ ចាក់
ទៅ ក្នុងបឹង ។ ភ្លៀងខ្លោកៗ ខ្យល់បក់វ៉កវ៉ា ដើមឈើ រេចុះ
រេឡើង បង្កើនទុក្ខទ្វេ ។ ខ្មែរអស់ជំរក ឈររងាញ់ ។

ព្រះអើយ! គ្មានអ្នកណាអាចជួយអ្នកបានឡើយ ។
នេះហើយ កម្មពៀរ ពីអតីត ?

លាហើយដែរដី គោកធូក ជំរកក្សេមក្សាន្ត ។ លា
ហើយ សុវណ្ណភូមិ ដែនដីសម្បូណ៌មាសពេជ្រ ។

ជនជរាជកងង្ហើមធំ ជូតទឹកភ្នែកនឹងក្រមា ស្រែកហៅ
ទេវី ពីចង្រ្កានបាយ ឲ្យមកមើល ទូទស្សន៍ជាមួយគាត់ ។

ទេវី ញ័ររន្ធត់ ឃើញសោកវិនាសកម្មខ្មែរ ដែលគេ
បញ្ចាំង តាមទូទស្សន៍បារាំង ។

កូនតូចទំលើស្មាឪពុក ខ្ទប់មុខយំ ។ មាណព ដៃម្ខាង
កាន់កូនបង ដៃម្ខាងទៀតកាន់បង្ខំចតូចមួយ សំណល់ បាន
មកពី ការកសាងចំនុន៣០ ឆ្នាំ ។ ផ្ទះ ដែលខ្លួនធ្លាប់នៅ
ត្រូវភ្លើងឆេះ សន្ទោរសន្ទោរ ។

ទេវី លុតជង្គង់ លើកដៃប្រណម្យ បន្ទីវាចាថា៖

ឱ! ព្រះជាម្ចាស់អើយ! នេះហើយ ឬ ដែលខ្មែរហៅថា
ឈាមដាបពោះដី ។ ខ្មែរ ដែលទន្ទឹងមើលផ្លូវយូរហើយ ខ្មែរ
ដែលនិយាយ តៗគ្នាថា ឈាមដាបពោះដី ឥឡូវនេះ មក
ដល់ហើយ ។

តើនៅខ្លះឈាមប៉ុន្មានទៀត ទើបដល់កម្រិត ដែលព្រះ
លោកម្ចាស់ តម្រូវ កំណត់ ដល់វាស្រ្តខ្មែរ រហូតដល់ ពោះ
ជំរី!

ទឹកភ្នែកឆេះ ហូរស្រក់ ដោយមិនដឹងខ្លួន ។ នាងខិតខំ
រាវរក ក្នុងចំណោមអ្នកភៀសខ្លួន ក្រែងឃើញខេមរ ឃើញ
ចង្អុន ឃើញមនុស្សម្នា ដែលនាងធ្លាប់ស្គាល់ ។

ពុកអើយ! ឆេះ ស្រដីទៅជនពិការ ដែលមានអាយុ
ប្រមាណ៦០ឆ្នាំ ច្រមុះស្រួច មាឌខ្ពស់ ជាបារាំងចេះខ្មែរ
ច្បាស់លាស់ ចេះមើលអក្សរសំស្ក្រឹត មើលសិលាចារឹក
លើអង្គរវត្តទៀត។

ម្តេចឡើយ បានជាស្រុកខ្មែរ រងទុក្ខធំឥតល្អ ខ្មែរមាន
កំហុសអ្វីខ្លះ?

ជនបារាំង! ឈ្មោះត្រង់សំឡេងថា៖ អ្វីដែលអ្នកឃើញ
ថាខ្មែរមានទុក្ខ មិនមែនខ្មែរទាំងអស់នោះទេ មានខ្មែរមួយ
ចំនួន រស់ដោយសប្បាយ រស់លើគំនរទុក្ខគេ ។ ខ្លះធ្វើ
សង្គ្រាម ព្រោះសង្គ្រាមផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់គេ ។

តើអ្នកណាទៅ មានប្រយោជន៍ ក្នុងរឿងនេះ? ឆេន
នាងសួរ!

ច្រូងសំរឹមនិច្ចាប័និយាយទេ នាំប៉ះពាល់ដល់គេឯង ។
អ្នកដែលមានប្រយោជន៍ ក្នុងរឿងនេះ គឺអ្នកដែលកំពុង
តែសង់វិទ្យា អ្នកដែលបុណ្យស័ក្តិ ឡើងក្រីកៗ ។

ឆេន បន្តិ! ចាប់ពីសម័យអង្គរ រហូតដល់ឥឡូវ ច្រើន
ជំនាន់ មនុស្សហើយ ហាក់ដូចជាគ្មានយុគណាមួយ ដែល
ខ្មែររីករាយ ខ្មែរសម្បូណ៌សប្បាយ ខ្មែររុងរឿង ខ្មែរខ្លាំង
ពូកែ ល្បីរន្ទី ដូចកាលជំនាន់ព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧ ឡើយ ។

ម្តេចឡើយខ្មែរ មិនខិតខំ ស្រាវជ្រាវរាវរក បង្កើត
ឲ្យបានច្រើន មនុស្សដូចព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧? ។ យើង
បង្កើតបានមួយហើយ ម្តេចមិនបង្កើតពីរ រួចបីបួនទៀត ។
ពេលនេះខ្មែរត្រូវការ ព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧ ជាងពេលណា
ទាំងអស់ ។ ព្រះអង្គ ចាប់ជាតិនៅឋានណា? យើង ពុំបាន
លើកដំកើង ស្នាដៃ ដ៏មហិមា នៃព្រះអង្គឡើយ ។ អ្នកស្គាល់
ផ្លូវដែលមាន ឈ្មោះ ព្រះបាទ ជ័យវរ្ម័នទី៧ នៅក្រុងភ្នំពេញ

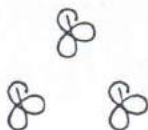
ឬទេ? តើមានរបស់អ្វីខ្លះដែលមានឈ្មោះព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន
ទី៧ សាលារៀន មន្ទីរពេទ្យ...។ល។

ការដែលយើង ពុំដឹងគុណ ដល់មហាវីរបុរស ដូចនេះ
ហើយ ដែលនាំឱ្យព្រះអង្គ លែងកើតមកជាខ្មែរទៀត?

ឆេវី ស្រដីទៅកាន់ប្រធានសំឡេងថា៖

ពុក! ពេលដែលខ្ញុំ ដឹងក្តី គេរមែងស្រដីថា ទុក្ខសោក
ខ្មែរ បណ្តាលមកពីអាណានិគមបារាំង តើរឿងនេះយ៉ាង
ណាដែរ?

ប្រធានសំឡេង ដកដង្ហើមធំ បិទភ្នែកសន្សំម្យ៉ាង រំពឹងរិះគិត
ចាប់ផ្តើមបរិយាយ រឿងរ៉ាវ ដូច តទៅ ៖

បុត្រាប្រាំទេវ

បារាំងបានយកប្រទេសខ្មែរ ដាក់ជាចំណុះ នៅ ឆ្នាំ ១៨៦៣ ។ កាលណោះ មិនមែនមានតែប្រទេសខ្មែរមួយទេ ដែលនៅក្រោមអាណានិគមបារាំង ។ ឥណ្ឌូចិន ទាំងមូល (វៀតណាម លាវ និង ខ្មែរ) ត្រូវបារាំងត្រួតត្រា អាណានិគម ចំរាញ់យកផល ។ សូម្បីតែប្រទេសចិនឥណ្ឌូ ឥណ្ឌូណេស៊ី ដែលមានប្រជាជន ច្រើនមហិមា ក៏ពុំអាច តតាំងនឹងកម្លាំង សាសន៍ស បានដែរ ។ ត្រួតសង្កត់ ប្របាច់ កាច់ក ដៃលូក រាវរកក្នុងហោប៉ៅ រាវរកត្បូង មាស ពេជ្រនានា ។ បារាំង ប្រើវិធី មិនឱ្យខ្មែររើខ្លួនរួច ។ ក្តីចង្រៃ គាស់ថ្ងូស មិន ឱ្យលូតលាស់កើត ។ រចនាសម្ព័ន្ធ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង រៀប យ៉ាងណា សំរាប់ចំរាញ់យកផល ។ កក្កូរ បំពុល សតិ អារម្មណ៍ កាប់ផ្តាច់ព្រលឹងជាតិ ឱ្យខ្មែរស្អប់ខ្មែរ ខ្មែរធ្វើ បាបខ្មែរ ខ្មែរជឿលខ្មែរ ខ្មែរបាក់ស្បាត ។

របៀបនេះ គេប្រើ នៅពេលណា ដែលគេមានភ្នាក់ងារ
សំរាប់ត្រួតមនុស្សច្រើន ។

L'EXPÉDITION FRANÇAISE DU TONKIN : LE COLON MARTIN A HANOI
L'après-midi du 10 mai 1885, correspondant au journal de l'illustration.

របៀបកាត់ទោស កាលជំនាន់អាណានិគម របៀបមនុស្សភាគតិចត្រួតមនុស្សភាគច្រើន ដែលចាត់
ហៅថា (Oligarchie) ។ នៅឆ្នាំ១៩២១ ប្រជាជនខ្មែរមាន២.៤០២.៥៨៥ នាក់ ចាត់ប្រុសមាន
៤៨៧នាក់ ស្រីមាន២៨៦នាក់។ ចាត់ប្រុសចិត្ត៥០០នាក់ត្រួតស្រុកខ្មែរ២,៥លាននាក់។ ពួកប៉ុលពត
ក៏មានក្លាតិកដែរត្រួតស្រុកខ្មែរ។ នៅស្រុកចិន ក្លាត៤នាក់ (Bande des quatre) មុតភ្លើងសង្គ្រាម
អុកអុក នាំកលិយុគ ទូទាំងប្រទេស។

នៅឆ្នាំ១៨៧៣ បារាំងមានបំនុន ១៨០ នាក់ នៅក្រុង
ហាណូយ ត្រួតត្រារៀនណាម ។

ពេលដែលបារាំង ឃើញអង្ករដំបូង មហាបុរី ដ៏ប្រិម
ប្រិយ បិតក្នុងព្រៃហោប៉ាន ហើយមានខ្លាដំរី រួចត្រូវគេ
បោះបង់ចោលក្នុងព្រៃ ដូចរឿងព្រេងនិទាន ។ បារាំង
ឃើញអង្ករ ពេលដែលខ្មែរ ធ្លាក់ដល់បាតដាល ។ បារាំង
ពុំឃើញអង្ករ ពេលដែលទើបកសាងឡើងហើយនោះទេ ។

បារាំងបានវាយទូរលេខ ទៅប៉ារីស ថាខ្លួនរកឃើញ
អង្ករ ៖ << Découverte d'un k or >>

អ្នកនៅក្រុងប៉ារីស ឃើញទូរលេខភ្លាម មើលយល់
ច្រឡំស្មានតែ តែរកឃើញមាស មួយតិចៗ នៅលើដីខ្មែរ ។
ព្រោះអក្ខរាវិរុទ្ធ អង្ករ សរសេរ UN K OR (ស្រដៀងនឹង
UN Kg OR ដែលមានន័យថាមាស មួយតិចៗក្រាម) ។

ពាក្យចបាមអារាម ពីមាត់មួយទៅមួយ ថាស្រុកខ្មែរ
សម្បូណ៌ទៅដោយមាស ។

ភ្នាក់ផ្អែលឆោឡោ បារាំងខ្លះឆក់វ៉ាលីស ធ្វើការផ្សង
ព្រេង មកកាន់ឥណ្ឌូចិន ។ ពាក្យឥណ្ឌូចិន បង្កើតឡើង
នៅឆ្នាំ១៩០៧ ។ ខ្លះទៀតឱ្យឈ្មោះថា បុព្វាដទេម ព្រោះ
ទឹកដីឥណ្ឌូចិន ល្អដូចបុព្វា រួមផ្គុំដោយដំបន់៥ ៖

កូសាំងស៊ិន អណ្ណាម តុងកីង កម្ពុជា និងលាវ ។

បារាំងចាប់ផ្តើម ដើមឡើយ យកប្រទេសយួន រួចមក
បានយកស្រុកខ្មែរទៀត ។

ពុក! ហេតុដូចម្តេច បានជាបារាំងពូកែម៉្លេះ កាល
ជំនាន់នោះ?

មិនមែនតែបារាំងទេដែលពូកែ សាសន៍សង្គ្រោះទៀត ក៏
ពូកែដូចគ្នា ដូចជា អង់គ្លេស ហុល្លង់ បែលហ្ស៊ិក អាល្លឺម៉ង់ ។ល។
ពូកែ ដោយគេរកឃើញម៉ាស៊ីន រកឃើញគ្រឿងផ្ទុះ (គ្រាប់
បែក កាណុន ។ល។) និងម្ហូបអាហារកំប៉ុង ទុកបានយូរ ។

ពេលនោះ យើងជឿតែព្រះជិនវង្ស ស័ន្ទសិល្ប៍ជ័យ
ថ្ងៃសរសម្លាប់យក្ស រាប់លាន តែពុំអាច សម្លាប់បារាំង
បានទេ ។

វិទ្យាសាស្ត្រ អាចឱ្យគេធ្វើកុប៉ាល់ទឹកធំៗ បើកបរ
តាមសមុទ្រ ឥតភ័យខ្លាច ហើយអាចរស់យូរអង្វែង លើ
កុប៉ាល់ ដោយពុំបាច់ចុះលើដីគោក ទៅរកស្បៀង ។

ប្រទេស ដែលនៅប្រើព្រួញ ជាវល់តែង ពុំអាចបាញ់
ឲ្យម្ចាស់កុប៉ាល់ទឹកបានឡើយ ។

ក្អកយុឆ័យ រន្ធន់ជួនគ្នា ត្រង់សំដកដង្ហើមដោយ ពិបាក ។
ពុក! កុំប្រឹងខំនិយាយពេក ។

ឆេវី រត់ទៅយកទឹកមួយកែវ រួចលុតជង្គង់ ជូនពុក ។

ពុកអរគុណ ដល់ឯងច្រើន ដែលបានជួយយកអាសារ
ពុក ថ្ងៃត្រង់តែឯង ជាអ្នកក្រៅ តែការស្មោះត្រង់របស់ឯង
ធ្វើឱ្យពុក រំភើបជាខ្លាំង ។ នេះជាលក្ខណៈដ៏ល្អមួយនៃខ្មែរ
ទូទៅ ។ ក្នុងពេលទុក្ខព្រួយ ខ្មែរកម្របោះបង់ចោល មិត្ត
ភក្តិណាស់ ។

ពុកសង្កេតឃើញ ពេលដែលពុករស់នៅស្រុកខ្មែរ ។
សាសន៍ដទៃទៀត ដូចចិនយួន គិតកំរៃ គិតប្រយោជន៍
ចំណេញជាធំ ។ មនុស្សរបៀបនេះ ពិបាកយកគ្នាជាមិត្ត

ណាស់ ។ មកដល់ពេលនេះ មកដល់អាយុ ប៉ុណ្ណោះ ពុក
ស្តាយជាងគេ គឺឯង ពុំទាន់បានជួបទេ ។ ឯងសុខចិត្តលះ
បងស្នេហា មករស់នៅជាមួយពុក ។ មកដល់ថ្ងៃនេះ គ្មាន
ដំណឹងអ្វីសូន្យឈឹង ។

ឆេតី បញ្ចេញវាចា! ទោះជាយ៉ាងណា ខ្ញុំសង្ឃឹមថា ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ មានបុណ្យ ខ្ពស់ហួសនិស្ស័យ ប្រណីដល់
បងទេពផង ។

សុំតែរស់ ។ សូមព្រះអង្គ កុំធ្វេចភ្នែក កុំបណ្តោយឱ្យ
ខ្មែរក្រហម សម្លាប់មនុស្ស ដែលមានគុណបំណាច់ដល់អង្គរ
ឡើយ ។

ហាលភ្លៀង ហាលផ្កា ឈររៀបឥដ្ឋ រៀបថ្ម បន្ទុបបន្ទុ
រៀបឱ្យល្អ ឡើងវិញ ។

ពុកអើយ! ពេលដែលខ្ញុំឈានជើងចាកចេញ កម្ពុជា
ចិត្តសែនរងរាល់ពេកក្រៃ ។ មកដល់ស្រុកបារាំង ខ្ញុំរឹតតែរន្ធត់
ថែមទៀត តែខ្ញុំតាំងចិត្ត ថា " បើគេរស់កើត ខ្ញុំក៏រស់កើតដែរ " ។
ខ្ញុំអាចអត់មិនស៊ី ដឹកទឹកដេក ក៏បាន ព្រោះ ខ្ញុំគ្មានលុយ

កាក់អ្វីឡើយ ។ អ្វីដែលខ្ញុំធ្វើ គឺបំពេញបំណងបង ខេមរា
ដែលស្រឡាញ់ពួក ពន់ពេកក្រៃ ។ ស្នេហាអាចឱ្យខ្ញុំពុះ
ពារ គ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បីបំរើស្នេហា ។ រស់នៅឆ្ងាយ
ពីស្នេហា តែនៅតែស្នេហា ។ នេះជាកម្មខ្ញុំទេ !

ពេលយប់ខ្ញុំគេង ។ ខ្ញុំគេងសម្រក់ទឹកភ្នែក ណាមួយ
ពួកឈឺ ពុំដឹងជាយ៉ាងណា? ណាមួយគ្មានបងប្អូន មាម៉ង់
ដូចនៅស្រុកយើង ។ អ្វីក៏ត្រូវរៀនទាំងអស់ រៀនជិះរថ
ភ្លើង រៀនមើលផ្លូវ រៀនដើរកុំឱ្យឡានបុក រៀនទិញអីវ៉ាន់
...។ល។

តែស្រុកគេមានការគ្រប់គ្រង ចាត់តាំងល្អ ជួយដល់
អ្នកឈឺថ្នាំ ។

ប្អូនស៊ី និយាយ! ដូចពួក កុំតែបាន Sécurité sociale
(សង្គមនិរ័ក្ស សំរាប់លើកតម្លៃសន្តិសុខដល់សង្គម) កុំអីពួក នឹង
ធ្លាក់ខ្លួនក្រហើយ ព្រោះដេកពេទ្យ ថ្លៃណាស់ ។

ពួក! ឆេនី សួរ ៖

Sécurité sociale កើតពីពេលណាមក?

-ពេលដែលសង្គ្រាមលោកលើកទីពីរ ដិតដល់ទីបញ្ចប់
ហើយ អ្នកដឹកនាំបារាំង ថ្វីជ្រិត កំពុងតែធ្វើសង្គ្រាម នាំគ្នា
រិះគិតរកវិធីណានឹងរករបៀបណាមួយជួយដល់បារាំងទាំង
អស់ ឆ្លងក្តី ស្តាំក្តី ដែលបានព្រួតពួតដៃគ្នា ដេញអាស៊ីម៉ង់
ចេញពីទឹកដីខ្មែរ។

គេមានគំនិត មិនដូចគ្នាមែន តែគេនៅជាបារាំង ។ អ្វី
ដែលជាប្រយោជន៍ បារាំង គេរួមសាមគ្គីគ្នា ការពារ
ប្រយោជន៍រួម។

គិតចុះ គិតឡើង ទើបបានរកឃើញ Sécurité sociale
នេះឡើង ព្រោះគេយល់ថា ក្នុងជីវិតមនុស្សម្នាក់ៗ បើឈឺ
ហើយ មានពេទ្យមើល ដោយឥតគិតថ្លៃ នោះមួយផ្នែក
នៃជីវិត មានការធានាអះអាង។ ហើយភាពស្មើគ្នា ក៏បាន
មួយផ្នែកធំដែរ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ បានជាពួកឥតបង
លុយអ្វីឡើយ។

និយាយដល់ត្រឹមនេះ ត្រង់សំរេ ឃើញទឹកភ្នែក ឆេរី ហូរ
ធ្លាក់ ពីរង្វង់ដៃផ្លូវផង។

ឆេតី ! ហេតុអ្វីបានជានាងយំ ទឹកភ្នែកអ្នក ហូរច្រើន
ម្ល៉េះ? អ្នកមានបញ្ហាអ្វីឬ? ប្រាប់ពួកមកបានទេ ព្រោះពួក
គ្មានបងប្អូនណាផ្សេងទៀត ក្រៅពីឯងនិងខេមរាទេ ។

ពួកអើយ! គ្រាន់តែពួកនិយាយពី Sécurité sociale
ពួកនិយាយពីអ្នកដឹកនាំគេ ដែលខិតខំរកវិធីជួយប្រជា
រាស្ត្រគេឱ្យរស់នៅបានស្រួល ខ្ញុំរំភើបជាខ្លាំង ។ ខ្ញុំនឹក
ដល់ម្តាយខ្ញុំ ដែលមានកូន៨នាក់ ។ ពេលឥតពិធីពួកខ្ញុំទៅ
គាត់ឈឺទៀត គ្មានប្រាក់ខែ គ្រួសារធ្លាក់ខ្លួនក្រ ។ គ្រួសារ
ដែលរស់នៅជុំគ្នា ពេលបាយ ពេលបុណ្យ យើងប្រឡែង
លេង សើចសប្បាយ ទៅតាមយុវវ័យ បែរជាព្រាត់ប្រាស
គ្នាអស់ ។ ខ្ញុំត្រូវមករស់នៅជាមួយ ម្តាយមីន ឯខេត្ត
សៀមរាប ។ ប្អូនខ្លះទៀតទៅនៅជាមួយមាមីន ផ្សេង
ទៀត ។ យើងព្រាត់គ្នា បន្តិចម្តងៗ យូរៗជួបមុខគ្នាម្តង ។

ម៉ែទៅបួសជាដូនជី ព្រោះម៉ែមិនសប្បាយចិត្ត នឹងជីវិត
ជាតិនេះ ។ ម៉ែប្រាថ្នា សុំឱ្យជាតិក្រោយបានប្រសើរជាង
ជាតិនេះ ។

ម៉ែធ្វើយ៉ាងណា ឲ្យជីវិតម៉ែឆាប់ចប់ ដើម្បីទៅ កាន់
ភពថ្មី ដែលម៉ែសង្ឃឹមថាច្បាស់ជាប្រសើរជាងជាតិនេះ ។

ពេលដែល ខ្ញុំជួបម៉ែ យើងពុំសូវនិយាយគ្នាប៉ុន្មានទេ
ម្នាក់ៗយំ រៀងខ្លួន ។ ភ្នែកយើងជាតិនេះ សំរាប់យំ តែ
ប៉ុណ្ណោះ ។

ម៉ែសួរ ដំណឹងពីកូនផ្សេងទៀត តែម្នាក់ៗ រស់ដោយ
ពិបាក រៀងខ្លួន ។

ខ្ញុំបាននិយាយបន្តិចបន្តួច ថ្ងៃម៉ែ តែម៉ែទទួលបានលែង
កើតហើយ។ លុយដែល យើងមានសល់បន្តិចបន្តួច ម៉ែគិត
ទៅដល់ពុក ម៉ែទិញរបស់ល្អៗធ្វើបុណ្យបញ្ចូនទៅពុក ។ តើ
ពុកបានទទួលឬទេ?

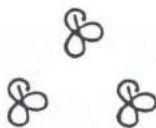
តើមានតែម៉ែខ្ញុំទេ ឬមានតែគ្រួសារខ្ញុំទេ ដែលមាន
ទុក្ខដូចនេះ?

បើម៉ែ រស់នៅស្រុកបារាំង ម៉ែមិនធ្លាក់ខ្លួនដូចនេះទេ
ព្រោះសង្គមគេ ចាត់ចែងឡើងដើម្បីការពារមនុស្ស កុំឲ្យ
ធ្លាក់ក្នុងអវិជ្ជាដូចនេះ ។

ម៉ែមិនបាច់ប្រាថ្នាជាតិក្រោយឡើយ ព្រោះមានវិធី
ដោះស្រាយ សំរាប់ជាតិនេះហើយ ។ ស្រុកគេ គេដោះ
ស្រាយ បាន ហេតុអ្វីបានជា យើងធ្វើមិនបាន?

ត្រង់សំសួរទៅនាងធីតា!

ពួកពុំដែលមានឱកាស សួរឯង តើឯងនឹង ខេមរាជ្ជបត្តា
នៅពេលណា?

ស្នេហ៍ ដំបូង

យកដៃជូតទឹកភ្នែក រួច ទេវីចាប់និទានរឿងខ្លួន ។ ខ្ញុំជា
អ្នកកំពង់បាម ។ ឪពុកធ្វើជាទាហាន ។

ពុកបាត់ខ្លួននៅម្តុំសំឡូត ។ កាលណោះ មានការ
បះបោរ រវាងទាហាននិងអ្នកស្រុក ស្តីពីរឿងដីធ្លី ។

ច្រូងសំ- យើងត្រូវប្រយ័ត្ន នឹងរឿងដីធ្លី ស្រុកណាក៏ដូច
ស្រុកណា ។ ប្រជាជន រមែងជាប់ចិត្តនឹងទឹកដីរបស់ខ្លួន ។
ទឹកដីជាកេរ្តិ៍ មរតក ទឹកដី ជាជម្រកគ្រួសារ ជាកន្លែង
ដែលខ្លួនខិតខំជីកគាស់ ដាំដុះដំណាំផ្សេងៗ ដោយ កម្លាំង
ញើសខ្លួនឯង ។ កម្លាំងគ្រួសារ ទាំងប៉ុន្មាន ប្រមូលផ្តុំ រចនា
ដីឲ្យមានទ្រង់ទ្រាយ ឲ្យផ្តល់ផលទៅតាមកម្លាំងញើស កម្លាំង
ប្រាជ្ញាខ្លួន ។ ជាសរុប ជាអនុស្សាវរីយ៍ សំរាប់គ្រួសារ
និមួយៗ ។

ឆេតិបន្ត! បន្ទាប់ពីឪពុកខ្ញុំបាត់ខ្លួនទៅ គ្រួសាររស់នៅ
ដោយខ្វះមុខ ខ្វះក្រោយ ដូចខ្លួនជាចាំខ្សែ វិលក្នុងត្របាញ់
តាមខ្យល់បក់ សំយុងក្បាលចុះក្រោម គ្មានអ្វីទប់ឡើយ ។
ម្តាយខ្ញុំ ដើរស៊ីបសួរគេ ក្រែងឮដំណឹងពីឪពុកខ្ញុំ សូកគេ
សូកឯង ក្រែងបានព័ត៌មាន ។

គ្រួសារក្រៀមក្រំ លែងសប្បាយ ដូចពេលមុនៗ ទៀត
ហើយ ។ ទឹកបឹងកាន់តែរឹង លុយកាន់តែ អស់ បន្តិចម្តងៗ
រេចរិលទៅៗ ។ ម៉ែម្នាក់ឯង ប្រឹងប្រែងទប់ពុំឈ្នះ ។ ស្រុក
សង្រួម ទំនិញឡើងថ្លៃ ជាលំដាប់ ។ ម៉ែក្តាប់គ្រួសារ លែង
បាន វាសនារុញច្រាន បំបែកយើងឱ្យរស់នៅដាច់គ្នា ។
សុំបងប្អូនជ្រក ជម្រកវាសនា ។ បំណងយើងទាំងប៉ុន្មាន
ពីមុនមករលាយខ្យល់ ។ ស្រវាវកបង្គោលតោង រកបង្គំទំ
បណ្តោះអាសន្ន ។ បន់អស់ព្រះនាង ព្រះចន្ទ ព្រះគង្គា
ព្រះធរណី ... តែគ្មានព្រះមួយណា ជួយយើងឡើយ ។
កាន់តែក្រ កាន់តែបន់ កាន់តែជឿ ។ តែព្រះហាក់ដូចជាជួយតែអ្នក
មាន អ្នកដែលមិនស្មោះនឹងព្រះទេវិញ ។ អ្នកមាន កាន់តែមានទៅ
អ្នកក្រ កាន់តែក្រទៅ ។

តើនេះមកពីជាតិមុន យើងពុំបានធ្វើបុណ្យ? អ្នកណា
ទៅដឹងជាតិមុន យ៉ាងណា? ទេវី នាងនឹកដល់បងប្រុសដង្ហា
ជាកូនភ្លោះព្រោះយើងបានផ្សងជួបគ្នាជាតិនេះ ។ ប្រហែល
ជាជាតិមុនយើងធ្វើបុណ្យច្រើន ទើប បានបំណង យើងបាន
សំរេច ។ តែហេតុដូចម្តេច បានជាយើងត្រូវបែកគ្នា? ។

ខ្ញុំមករស់នៅជាមួយម្តាយមីង មីង គេត ឯខេត្តសៀម
រាប ។ កាល ណោះមីងមាន ភោជនីយដ្ឋាន លក់ម្ហូប អាហារ
នៅជិតទីផ្សារ ។ ខ្ញុំខិតខំផ្តាច់មីង ខិតខំរៀនធ្វើម្ហូប អាហារ
លុះត្រាបានស្ងាត់ជំនាញ ។

បង ខេង ឧស្សាហ៍ នាំមិត្តភក្តិមកទទួលទានម្ហូបអាហារ
នៅភោជនីយដ្ឋានម្តាយមីងខ្ញុំ ។ រាល់ជងគាត់រមែងសរសើរ
ពីគុណភាពនៃម្ហូបហើយសួររកមុខអ្នកដែលធ្វើម្ហូប ។

ខ្ញុំអៀនជាខ្លាំង ។ ម្តាយមីងខ្ញុំ ពិធីមគាត់ធ្វើដោយ ដៃ
គាត់ តែក្រោយមកដោយ ឃើញខ្ញុំមានថ្វីដៃ និងសមត្ថភាព
គ្រប់គ្រាន់ គាត់ប្រគល់កិច្ចការនេះ ទុកជាកមកលើខ្លួនខ្ញុំ ។

មុខរបរបស់មីន រីកដុះល្បីពូរន្ទីពេញខេត្តសៀមរាប
សូម្បីតែ ជនបរទេស ក៏ស្គាល់ដែរ ។ ខ្ញុំក៏ត្រូវហាត់រៀន
ភាសាបរទេសទៀត ដើម្បីនិយាយទាក់ទងជាមួយភ្ញៀវ ។

នៅឱកាស ពេលសំរាកម្តងៗ ខ្ញុំអ្នកស្រុកស្រែ ដែល
ពុំស្គាល់អង្ករ ឧស្សាហ៍ទៅ លេងអង្ករ ឈរគន់គយ គន់
ហើយគន់ទៀត "អង្ករល្អមែន អ្នកល្អម៉្លេះទេ" ។ ខ្មែរមុននឹង
ស្លាប់ គួរតែស្គាល់អង្ករម្តង ស្នាដៃនៃបុព្វបុរសយើង។

ថ្ងៃមួយ នៅកន្លែងមួយ ដែលមានថ្មរាយប៉ាយ រាត់រាយ
ខ្ញុំភ្ញាក់ព្រើត ដោយឃើញប្រាសាទមួយ ដុះជារូបរាង
ស្អាតថ្លៃក អណ្តែតដុះចេញពីដី។ ខ្ញុំឈរភ្លេចខ្លួន លួច
សរសើរ ស្នាដៃស្ថាប័នគ្យករ ដ៏ចំណាន។

ឱ! អស្ចារ្យមែន ។ ជាស្នាដៃក្សត្រណា? ព្រះពិស្ណុការ
មកសង់ឬអ្វី?

រំពេចនោះ ខ្ញុំសម្លេង ពីក្រោយខ្នងខ្ញុំ ។ ព្រះ
ពិស្ណុការ គឺខ្ញុំនេះឯង ។ កាលពី ១០០០ឆ្នាំមុន ខ្ញុំបានមក
សង់ម្តង ហើយប្រគល់ដល់ក្សត្រខ្មែរ រួចខ្ញុំវិលហោះទៅ

ឋានលើវិញ ។ តែខ្មែរថែរជាបោះបង់អង្គរ ព្រោះខ្មែរថែ
រក្សា ការពារ ពុំបាន ។ ឥឡូវខ្ញុំរំលឹកវិញ មកជួសជុល
កែត្រួតប្រសើរឡើង ។

ឆេវី នាងឯករេ រកម្ចាស់សម្លឹង!

អូហ៍ លោកទេតើ! ជំរាបសួរលោក!

ខ្ញុំសូមសរសើរ! សរសើរ ដោយខ្ពង់ខ្ពស់! នេះបាន
ហៅថាអ្នកពូកែ! អ្នកមានថ្វីដៃ! អ្នកមានទេពកោសល្យ!
មហាទេពកោសល្យ ។ វិះជ្រុះធ្លាក់បានស្រាក់ពីដៃ ព្រោះ
ប្រាសាទ ស្អាតពេកក្រៃ ។

ឆេវីសួរ! នៅខ្វះពាក្យអ្វីទៀត បញ្ជាក់ខ្ញុំ? ប្រាសាទ
ខ្ញុំ កសាងល្អមែន តែពុំមានឱជារស ដូចរបស់ក្នុងបាន
ស្រាក់ នោះទេ ។ ក្នុងចេញពីបានស្រាក់ បញ្ជាក់នូវទេព
កោសល្យ អ្នកធ្វើមែន ។

ទេពកោសល្យអ្វី! ទេពកោសល្យ នាងសូម្បី ។

ព្រះអើយ! ខ្ញុំពុំដែលឮទេ ធ្វើម្តងអាហារ ជាទេព
កោសល្យ ។

នៅស្រុកខ្មែរ ធ្វើម្ហូបអាហារ ជាការធម្មតានៃស្រ្តីឋានៈ
ទាប ។ លោកស្រី គេឥតកាន់វែក កាន់ធ្នាំងនោះទេ ។

ខេមរា - អ្នកណា ក៏ចេះចេះធ្វើអ្វីដែរ តែធ្វើឲ្យបានឆ្ងាញ់
ពុំងាយរកបានឡើយ ។

តើនៅសៀមរាប មានផ្ទះ លក់បាយឆ្ងាញ់ ប៉ុន្មាន
កន្លែង?

សូមលោក មេត្តាឈប់សរសើរ ខ្ញុំទៅ ។ ខ្ញុំអៀនខ្លួន
ណាស់ ។ នៅស្រុកខ្មែរ ការស្ទូបអាហារ គ្មានគុណសម្បត្តិ
វិសេសវិសាល ជាទេពកោសល្យឡើយ ជាតិច្ចការ ជើង
ឈ្នួល បាវព្រាវ តែប៉ុណ្ណោះ ។

ឥឡូវ សូមលោកនិទានប្រាប់ខ្ញុំម្តង ខ្ញុំចង់ដឹង ហេតុអ្វី
បានជាលោកចេះសង់ប្រាសាទកើត ។

មួយពាន់ឆ្នាំហើយ ដែលប្រាសាទសង់ហើយ តើលោក
ទៅស្រាវរក របៀបសង់ ពីណាមក? លោកសង់កើតល្អ
ដូចពីដើម ដូចគេដប់ ។ តើលោកអាចដប់ព្រះបាទ ខ័យច្បង
ទី៧ ឲ្យព្រះអង្គ រស់រានមានជីវិតបានឬទេ?

ទេព - ដប់ពុំបានទេ ។ អ្នកខ្លាំងពូកែនីមួយៗ កម្រនឹង
កើតណាស់ ។ ព្រះពុទ្ធ សមណគោត្តម ជិត៣០០០ឆ្នាំហើយ
ពុំទាន់មានកើតមួយអង្គទៀតឡើយ ។ ឯតាឥសី ក៏ដូចគ្នា
ដែរ យើងពុំឃើញមានកើតទៀតឡើយ ឯអាគាំងដូចរូបខ្ញុំ
មិនខ្វះទេ រស់សំរាប់ជាំតែជូនលោកតា តែប៉ុណ្ណោះ ។

ឯអាគាំង ចៅតា ល្ងង់ដូច ស្វាបព្រា ពុំស្គាល់រស់ជាតិ
សម្បូរឡើយ ថ្វីជឿតែរស់នៅជិតអណ្តាត ។ នៅជិតលោក
តា ឥតចេះដប់ ចេះបាញ់ធ្នូ ឬចេះបំបាំងកាយឡើយ ។

ទេពបន្ត! ខ្ញុំនឹងនិយាយជំរាបពីរឿងសង់ប្រាសាទបាន
តែដោយរឿងវែងពេក ខ្ញុំថាសូមឆ្លៀត ទទួលទាន បាយ ជា
មួយអ្នកនាងផងបានទេ ព្រោះជុំក្នុងឈ្មួញ ពិក្រន្តក ។ ហើយ
ទីពីរ នាងនឹងនិទានរឿងអ្នកនាងដល់ខ្ញុំវិញផង ។

ទេវីនឹកក្នុងចិត្តថា៖

ចង់ដឹង រឿងខ្ញុំមានប្រយោជន៍អ្វី? ខ្ញុំទេ ដែលចង់ដឹង
រឿងអង្គរ រូបចម្លាក់នានា ។ រឿងខ្ញុំនិងរឿងអង្គរ ឈរ
ទន្ទឹមគ្នា ដូចមេឃនិងដី ដូចតារានិងជន្មនេះ ។

ឆេនី លបសួរម្តាយមីង តើព្រមទទួលលោក ខេមរា ឲ្យ
ទទួលទានបាយ ជាមួយបាទទេ។

មីង អែអុញ! តែចិត្តរីករាយ និយាយថា៖

ស្រេចតែលោកទេ ។ ខ្ញុំខ្មាសអៀនណាស់ ព្រោះគ្មាន
អ្វីជាល្អឆ្ងាញ់ពិសាឡើយ។ ខ្ញុំពុំយល់ទាន់ទេ តែសូមលោក
កុំប្រកាន់ ។

ម្តាយមីងនាងឆេនី មីងគេត សួរទៅលោក ខេមរា ថា៖

លោក! ប៉ុន្មានខែនេះ ខ្ញុំឃើញលោកអញ្ជើញ មក
ភោជនីយដ្ឋានខ្ញុំ មានមិត្តភក្តិភិចជាងមុន ។

ពីដើមមានប្រុស មានស្រីបរទេសច្រើន ឯទឹកមុខ
លោកដូចជា ស្រឡាត់ជាងមុន។

ខេមរា ឆ្លើយ! នេះជាការសំងាត់តែខ្ញុំជំរាប ជូនមីងចុះ ។
យើងខ្ញុំបានទទួល ការគម្រាមកំហែង ពីខ្មែរក្រហម គេមាន
ចេតនា សម្លាប់យើងខ្ញុំចោល។

បារាំង ដែលជាអ្នកបច្ចេកទេស ជួយសង្គ្រោះ នឹង
ត្រឡប់ទៅស្រុកគេវិញ អស់ហើយ។

តើឱ្យខ្ញុំសំរេចចិត្ត យ៉ាងណា?

ខ្ញុំជាតិខ្មែរ ឈាមខ្មែរ អង្គរជារបស់ខ្មែរ ។ ជូនតាមើល
កសាង ។ ខ្មែរបោះបង់អង្គរចោលទៀត ។ កូនជាងខ្លះ
បោះបង់ការងារចោល ព្រោះខ្លាចខ្មែរក្រហម ។ តើអ្នក
ជួសជុលអង្គរមានកំហុសអ្វីដែរ ជាជនក្បត់ជាតិដែរ!

អង្គរល្អឆើតឆាយ ល្អពណ៌រាយ លើភពផែនដី ។
សាកលលោក ទាំងមូល ទទួលស្គាល់ថាជាស្នាដៃ មួយដ៏ល្អ
ក្នុងចំណោមវត្ថុដ៏ល្អនានា ។

អង្គរឥតមានធ្វើនយោបាយ អង្គរឥតចូលបក្សពួកណា
ម្តេចឡើយ ក៏មានមនុស្ស ខ្វះយកបាយមក លាបមាត់
ព័ត៌មានទៀត? យកពណ៌មកលាបអង្គរឱ្យក្រហម ។

ឪពុកចិត្តមុខខ្ញុំ ច្រើនសោះ ជាជាតិបារាំង ត្រូវរដ្ឋាភិបាល
បារាំងបង្ខំឱ្យវិលត្រឡប់ទៅស្រុកវិញព្រោះស្រុកខ្មែរកើត
អាសន្ន កើតចម្បាំង ខ្លាចមានគ្រោះថ្នាក់ទៅថ្ងៃក្រោយ ។
ខ្ញុំជាខ្មែរ ខ្ញុំនឹងនៅក្រាញ ការពារផលប្រយោជន៍ខ្មែរ ។
ជរាបណា ខ្ញុំមានឱកាស ខ្ញុំធ្វើតែអំពើល្អ ដល់ជាតិខ្ញុំ ។

ស្តាប់សម្តីទាំងនោះ ឆេវី នាងនឹកក្នុងចិត្តថា៖ បុរសនេះ
មានចរិតខ្ពស់ សម្តីពិរោះ គួរស្រឡាញ់រាប់អាន ។ មិន
ថាឡើយ តែបុរសកញ្ចប់ បើលោកចង់ទទួលបានបានស្រាក់
ក៏ខ្ញុំមិនថាអ្វីដែរ។

ម៉ឺងគេនិយាយ! លោកខេមរា លោកជួសជុលប្រាសាទ
ស្អាតល្អ តម្រូវចិត្តព្រះជាម្ចាស់ តែលោកពុំអាចតម្រូវចិត្ត
មនុស្សលោកបានឡើយ។

ទោះជាធ្វើល្អ យ៉ាងណា ក៏នៅតែមានមនុស្ស មិន
សប្បាយចិត្ត។

ក្នុងជីវិត ចៀសមិនផុតទេ ធាតុជួរចត់ ល្វឹង ។ សូម្បីតែ
ព្រះវេស្សន្តរ ជួបតាជួជក់ ធ្វើបាបកូន អ្នកស្រុក គ្នះតិះ
ជឿល... ដេញបំបរមង់ ។ល។

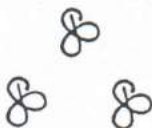
ដល់ពេលបានត្រាស់ហើយ ព្រះពុទ្ធជួបនឹងទេវទត្ត ជួប
មារសត្រូវទៀត។

តែក្នុងជីវិត ការសំខាន់ គឺមធ្យោបាយដោះស្រាយ រក
ច្រកចេញ ។ ការដែល យើងស្គាល់ នូវមធ្យោបាយច្រើន
អាចជួយដល់ការរស់នៅ របស់យើង ។

ម៉ឺនគេត សង្កេត ឃើញ ថាខេមរា ប្រហែលជាចាប់ចិត្ត
ស្នេហាលើ ឆើ ម៉ឺនយកលេស ប្រញាប់ប្រញាល់ វិលមក
សៀមរាបវិញ ទុកឱ្យអ្នកទាំងពីរ នៅសាសន៍ ផ្ទះផ្គុំ
សំណេះ សំណាលគ្នា ។

ពន្ធកស្មេហ៍ ចាប់ដុះត្រួយ ដូចទឹកសន្សើម និងរចះព្រៃ
ក្នុងបុរីអង្គរ ។

ចាប់ពីថ្ងៃនោះមក អ្នកទាំងពីរ កាន់តែ ស្និទ្ធស្នាល និង
គ្នាទ្វេឡើង ។

បូសុត្តរាធិបរិតផ្ទាំងសិលា

ស្នេហាមហារីងមាំ

១១១

(សូមអានកំណាព្យប្រាសាទតាព្រហ្ម នៅទំព័រឧបសម្ព័ន្ធ)

អ្នកទាំងពីរ រមែងណាត់ជួបគ្នា ក្នុង បុរីមហា នគរ
ប្រាសាទព្រះខ័ន បាយ័ន ភ្នំក្រោម បារាយណ៍ ទឹកថ្លា
ប្រាសាទតាព្រហ្ម ។ល។ និង ។ល។

គូទាំងពីរ ដើរត្រសង ផ្ដោះផ្ដង ពាក្យស្នេហា ក្រោម
ព្រឹក្សាធំៗ រង់ដោយសម្លេងវៃយំ ។

បង! ហេតុអ្វី បានជាស្នាដៃដ៏ល្អ ត្រូវខ្មែរ បោះបង់ចោល
ដោយគ្មានស្រឡាញ់? សូម្បីតែវៃ ក៏នៅតែយំស្រឡាញ់
អង្គរ ពេលមុនថ្ងៃលិច ។

ឈេត-ព្រះរាជាជំនាន់នោះ ខិតខំកសាងប្រទេស កសាង
ស្រុក ឲ្យល្អលើសគេ ឲ្យល្អប្រណីតជាងគេ តុះសិត ឋាន
សួគ៌ សំរាប់មនុស្សផង និងសំរាប់អាទិទេពផងដែរ។

"យើងធ្វើយ៉ាងណា ឱ្យអង្គរ ក្លាយជាកន្លែង ដ៏ល្អ លើសគេ នា
លោកា ។ ព្រះ អាទិទេពទាំងឡាយ ទោះជានៅទីជិតក្តី ទីឆ្ងាយក្តី
សូមព្រះអង្គយាងមកស្ថិតនៅក្នុងប្តីអង្គរ" ។

រាល់យប់ថ្ងៃ សម្លេងតន្ត្រី លេងប្រគំ រណ្តំ បំពេ
អារម្មណ៍ ដល់ព្រះជាម្ចាស់ ។ កិច្ចរ រេរាំក្បាច់ បាចផ្កា
គោរពព្រះចេស្តា ។

ឆេនី! អូនក្រឡេក មើលខាងស្តាំមើល! អូនមានឃើញ
អ្វីទេ?

អូនឃើញ ដើមឈើ ដ៏ធំដុះលើផ្ទាំងសិលាបូទេ?

ប៉ាះ! បង ឃើញហើយ ។

របស់ពីរ ដែលយើងស្មានថា គ្មានព្រលឹង តែគេចេះ
ស្នេហាគ្នា ។ បូសរុក្ខា ឱបគ្រកងស្នេហា និងផ្ទាំងសិលា
រិតរឹងមាំ រស់រូមវាសនាជាមួយគ្នា ទោះភ្លៀង ទោះផ្កុរ
រុក្ខា ឈរគ្របសិលា មិនឱ្យទទឹកបាន ។ ពេលព្យុះព្យាមា
សិលាខំពុះពារ មិនឱ្យរុក្ខា រលំបាន ។ ម្នាក់ៗមានករណីយ
កិច្ចរៀងខ្លួន តែគេសាមគ្គី កសាងជីវិតរួម ។

សំណាបយោងដី ស្រីយោងប្រុស ។

ដើរ កាន់ដៃគ្នា នៅក្នុង ព្រៃមណីក្សមក្សាន្ត ខេមរា
សូត្រហឺម កំណាព្យ ដែលខ្លួន បានចងចាំ ស្តីពី ត្រាសាង
តាព្រហ្ម មានដូចតទៅ៖

តាព្រហ្ម យំយែកស្រែក ផ្ដែផ្ដាំចៅ
ផ្ដែផ្ដាំចាម ឈប់ទៅរើរឆានខ្មែរ!
រើរឆានខ្មាំងប្រឆាំងនឹងជាតិគេ
នឹងជាតិកាត់ស្បថស្បថស្បថស្បថ!

...

នៅខាងឆ្វេងដៃ មានរូបព្រះពុទ្ធ បដិមាករ មួយអង្គ
អង្គុយពែនភ្លើង លើពស់ឆ្ងាយរង្វេល ។ ទឹកមុខញញឹម
សំឡឹងមើលយើងទាំងពីរ ។

ខេមរា កេះឆេវី ចង្អុលទៅព្រះពុទ្ធ រូប ។

ព្រះអង្គ លោកទតមើលយើងទាំងពីរនាក់ ។ ឆេវី
មើលទៅព្រះបដិមាករ ឃើញដូចជាព្រះអង្គ សំឡឹងមើល
មែន ។ ព្រះអង្គញឹមៗ ដូចជាសប្បាយព្រះហឫទ័យ ។

ឆេវី លុតជង្គង់ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានឫទ្ធិ ។ នាងនិយាយ
ខ្សឹបខ្សៀវ បន់បួនស្នង ។ ឯខេមរា ក៏ធ្វើដូចគ្នា ។

ខេមរា សួរទៅឆេវីៗ អូនចង់ដឹងបងប្អូនរឿងអ្វីទេ?

-ប៉ាះ! ចង់ដឹង ។

-ចង់ដឹងមែន! ខ្ញុំបន់ថា...បន់ថា...

-បន់ថាយ៉ាងម៉េច? ឆេវីនាងសួរ!

-ថាឱ្យជួបតែទេវី ពីជាតិនេះតទៅ។

នាងអៀនមុខក្រហមព្រឿងៗ ។

ខេមរា បន្ត! ព្រះពុទ្ធអង្គនេះបានមកពន្យល់សច្ច៍ខ្ញុំ ថា ព្រះអង្គត្រូវព្រះរាជាជំនាន់មុនលាក់ទុកក្នុងរូងឈើ កុំឱ្យ សៀមលួចយកទៅបាន ។

ខ្ញុំទៅរកឃើញ រួចកសាងបល្ល័ង្កថ្វាយ ។ ព្រះអង្គ បានប្រាប់ខ្ញុំថា បើត្រូវចិត្តលើនាងណា សុំបោទូលមកចុះ ព្រះអង្គនឹងជួយ ឱ្យបានសំរេច ។ ព្រះអង្គអើយខ្ញុំព្រះ ករុណា បានរកឃើញហើយ។

ឆេវី និយាយសើចលេង។

ខ្ញុំពុំសុខចិត្តទេ ព្រះអង្គឥតសួរចិត្តខ្ញុំសោះ ។ ព្រះអង្គ ទទួលសំណូកបងខេមរា ។

- ខេត បើព្រះអង្គ ពុំព្រមជួយខ្ញុំទេ ខ្ញុំពុំព្រមសង
ប្រាសាទថ្វាយទេ ។

ទេវី នាងក្រឡេក មើលមុខខេត ដោយស្រឡាញ់នឹង
សម្តី ស្រឡាញ់នឹងពាក្យពិត ដែលចេញពីបេះដូងបុរស។

អ្វីៗ ដែលចេញពីក្នុងខ្នងខេត មានសញ្ញាច្បាស់ៗ មិន
ស្រពិចស្រពិល ឬបន្ទុំបោកនោះឡើយ ។

នៅ ចំពោះមុខ មនុស្សគ្រង់ ទេវីនាងត្រូវតែនិយាយ
គ្រង់ទៅវិញដែរ ថ្វីត្បិតតែជាស្រ្តីភេទ ថ្វីត្បិតតែការអប់រំ
នារីខ្មែរកុំឱ្យសំរេចចិត្តដោយខ្លួនឯង" ត្រូវសួរចិត្តម្តាយ" ។

ពេលនេះ ទេវី ហាក់ដូចជាមានសេចក្តីក្លាហាន ហ៊ាន
សំរេចវាសនាដោយខ្លួនឯង។

បង ខេត ! ប្រាមីព្រះជាម្ចាស់ធ្វើឱ្យបេះដូង អូនញ័រ
ខុសពីធម្មតា។ បងអើយ! អូនទន់ជើងទន់ដៃអស់រលីង។

ឱព្រះជាម្ចាស់អើយ! នាងខ្ញុំចុះចាញ់ប្រាមី ព្រះអង្គ
ហើយ ។ នាងខ្ញុំនឹងគោរពទទួលស្នេហាដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម។

ខេមរា យកនាសា ក្រេបក្វិន សក់ឆើ ។ ក្វិនឆោមនារី
មានរសជាតិ ជាងក្វិនអ្វីទាំងអស់ ។ រួចអ្នកទាំងពីរ កាន់ដៃ
គ្នា នាំឡើងទៅលើ កំពូលប្រាសាទ កំពូលដ៏ខ្ពស់ជាងគេ
បង្អស់ ។

ខាងលើយើង ស្ទើរយកដៃចាប់ពពកលេង ។

ឆើ មាសបង! ពេលនេះយើងនៅ ខ្ពស់ ហួសពីគេ
ខ្ពស់ហួសនិស្ស័យ នៅចន្លោះមេឃនិងដី ។ ពេលណាមួយ
ត្រូវតែចុះមិនខាន ត្រូវប្រុងប្រៀបរៀបរកផ្លូវចុះឱ្យស្រួល
កុំឱ្យជួលបែកមុខ ។

ខាងក្រោមអ្វីក៏តូចទាប ។ ទោះជាដីទួល មើលឃើញ
ដូចរាបស្មើ ទាំងអស់ ។

អូនមើលដុំពពក ដុំធំ រួចបែកខ្វែក ជាដុំតូចៗ ដោយ
ខ្យល់ផ្ទុំបំបែក ។

ខ្យល់ ជាបច្ចាមិត្តផ្ទុំ ព្រោះឱ្យបែកជាដុំតូចៗ ។ ខ្យល់
ចេញពីមាត់មនុស្សក៏មានអានុភាពខ្លាំងក្លាណាស់ដែរ អាច
បំបែកសាមគ្គីភាពយើងបាន ។

បន្ទាប់មកមេឃ ខ្មៅមីរ រក់ភ្លៀង ។ សម្លេងក្នុងៗ ពី
ចម្ងាយ ។

-បង! សម្លេងផ្កាឬ?

-មិនមែនទេ! មាសបង

-នេះជា សម្រែកសង្គ្រាម! សម្លេង កាណុង បាញ់ផ្ទាំង
បំផ្លាញក្រុង បំផ្លាញជីវិតមនុស្សនានា។ ទិសដៅរបស់គេ គឺ
សំដៅទៅយកអំណាច នៅក្នុងភ្នំពេញ ។ តែមុននឹងទៅ
ដល់ភ្នំពេញ គេត្រូវកំទេចឱ្យអស់ជននានា រួចភូមិស្រុក
រួចខេត្តនានា ។ កំទេចឱ្យអស់ផ្ទះអ្នកក្រ ដុតភូមិឋាន ភូមិ
គ្រឹះ ព្រោះតែចង់បានអំណាច ។ នៅស្រុកគេ ក៏ជួញដូរដែរ
កាល ពីជំនាន់ដើម ។ តែ ដល់ឥឡូវ ដើម្បី ចៀសវាងកុំឱ្យ
មានសង្គ្រាម បំផ្លាញទ្រព្យសម្បត្តិ អ្នកស្រុក ដែលគ្មានទាក់
ទាមរឿងនេះ គេបង្កើតឱ្យមានការបោះឆ្នោតឡើង ។

អូសម្លាញ់បងអើយ! សង្គ្រាមនៅមិនឆ្ងាយ ពីអង្គរ
ទេ ។ សង្គ្រាមនឹងរាលដាល មកដល់អង្គរ ថ្ងៃណាមួយ មិន
ខាន ។ ជីវ្ខនឹងប្រឡាក់ ដោយឈាមខ្មែរ ។ ជីវ្ខនឹង

ស្រោចស្រព ដោយទឹកភ្នែករាស្ត្រប្រជា វេទនារកទីបំផុត
គ្មាន ។

ក្នុងរំសេវ ក្នុងឈាម ទាមទារទាញវាសនាខ្មែរ ឲ្យ
រអិល បន្តិចម្តង ។ ធ្លាក់ក្នុងរណ្តៅអវិច្ច ដុតសាសន៍ឯង
បំផ្លាញផ្ទះសម្បែងឲ្យខ្ទេចជាងេះ ។

គ្មានអ្វីឃាត់ឃាំងបានឡើយ ព្រោះយើង គ្មានផ្លូវណា
ឲ្យប្រសើរ ជាជាងសម្លាប់គ្នា ដើម្បីអំណាច ។ នេះជាកម្ម
យើងទាំងអស់គ្នា?

នៅស្រុកគេ ដើម្បីចៀសវាង កាប់សម្លាប់គ្នា គេធ្វើ
ការបោះឆ្នោត រើសយកអ្នកខ្លាំងពូកែ អ្នកដែលមាន
សមត្ថភាពជាងគេ ដោះដូរផ្លាស់គ្នា ទៅតាមកាលៈទេសៈ ។

ការដែល ដណ្តើមអំណាច ដោយ កម្លាំង បាយ កម្លាំង
អាវុធ ពុំអាចឲ្យគេកាន់អំណាច យូរបានឡើយ ។ ហើយ
ដល់ពេលធ្លាក់ត្រូវក្សិណក្ស័យ របស់ទ្រព្យត្រូវគេ រឹបយក
ប្រពន្ធកូនត្រូវគេធ្វើបាប... ឈាមសងឈាម គំនុំសងគំនុំ ។

បងអើយ! អូនភ័យព្រួយ ភ័យខ្លាច និងរងា កំព្រា
ចិត្តពន់ពេក ។

ទឹកភ្នែកឆេះ ហូរធ្លាក់ លើថ្ពាល់ដង្កូវផង ។

តើអូនមានរឿងអ្វី ធ្ងន់ក្នុងចិត្ត បានជាទឹកភ្នែក ស្រក់
ហូរច្រើនម្ល៉េះ?

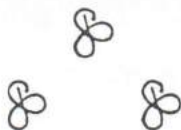
បងអើយ! អតីតកាល ណែនណាន់ តាន់តាប់ នៅក្នុង
បេះដូងអូន។ អូនចង់និទានរឿងអូន ឲ្យបងស្តាប់ មិនចាំបាច់
បងដណ្តឹងសួរទាន់ឡើយ។ តែរាល់ដង យើងខ្លះឱកាសល្អ ។
ណាមួយអូនអៀនខ្មាស ហាក់ដូចជាហែកទ្រូងឯង។ តែអូន
ចង់ឲ្យបងស្គាល់ច្បាស់ នូវរឿងរ៉ាវ របស់អូន ចង់ឲ្យបង
ស្គាល់ច្បាស់ពីអូនមុននឹងសំរេចចិត្ត កុំឲ្យស្តាយក្រោយ ។
ការខ្វះខាតរមែងតែមាន តែយើងជួយបង្ក្រប់គ្នា កាន់ដៃគ្នា
ទៅរកអនាគតភ្លឺស្វាង។ អូនមិនមែនជាកូនតហបតី របស់
អ្វីមានប្រើមិនខ្លះនោះទេ ។ អូនមិនមែនជាអ្នកឆេតឆាយ
សប្បាយ រាល់ភាគីសប្បាយនឹងពន្លឺព្រះនឹងពន្លឺអគ្គិសនី ។
អូនធ្វើការហត់នឿយណាស់បងអើយ!

អូស្គាល់ដៃម្យ៉ាងៗ ទំរាំបានមួយរៀងៗ ត្រូវ
ប្រឹងប្រែង ប្រឹងញញឹមទទួលភ្ញៀវ ពីព្រលឹមទល់ព្រលប់ ។
ញញឹមរហូត ដល់អ្នកខ្លះថា អូស្គាល់ហែលជា មិនដែលកើត
ទុក្ខឡើយ?

ខេមរា ផ្អែកក្បាលលើស្មាឆេះ រួចបិទភ្នែក គ្មានគិតអ្វី
ទាំងអស់ ។ នាយបិតដកស្រូបក្នុងសក់ស្រស់ស្រី ក្រអូប
ឆ្អល់ហូរទុយ សាច់សល្អខ្ចី គួរឱ្យបេតិ ហួសប្រមាណ ។
ខ្យល់ត្រសៀកបក់សក់ស្រស់ស្រី ក្រោមលើកក្រោ ខេមរា ។

នេះហើយ ដែលគេហៅថា សុភមង្គល ។ គ្មានឋានសួគ៌
ឯណាទៀតទេ ។

សង្គ្រាម ហាក់ដូចជានៅឆ្ងាយ ។ យើងភ្លេចនូវទុក្ខ
សោកទាំងពួង ។

ជន្មលំរលំ ជីវិតលាយ

ទឹកភ្នែករហាម លើថ្កល់ស្រស់ចំព្រង ឆេរី ខំប្រមូល
កម្លាំងស្មារតី និទានរឿងរបស់ខ្លួន ។

ពុកខ្ញុំធ្វើជាទាហាន ក្នុងកងទ័ពខេមរភូមិន្ទ មានពាក់
សញ្ញា រូបហង្សមាន បានសេចក្តីថា ក្លាហាន ចិត្តស្មោះ
ចំពោះជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ ។

នៅផ្ទះខ្ញុំ មានព្រះពុទ្ធរូប កន្លែងយន្ត ខ្សែចង្កេះ
ចង្អុមខ្លា ខ្លាយតាន់ ប្រទាលផ្សេងៗ ជួយថែរក្សា ការពារ
ជីវិត ការពារសត្រូវ គ្រប់ប្រភេទ កុំឱ្យមកបៀតបៀន
បានឡើយ ។

រាល់ថ្ងៃសីល ពុកតែងស្លៀកស ពាក់ស អង្គុយបត់
ជើង សូត្រធម្ម ។ ជាតិវិយា ផ្នែកពីទាហានជំនាន់នោះ ដែល
ខ្លះឱបដបស្រានិងស្រីបារ ។

ពុកបានរួមធ្វើចំបាំងជាច្រើន តាំងពីទាមទារឯករាជ្យ
រហូតបានដោតជ័យ ពីបារាំង ។ រួចមក ពេលដែលបាន
ឯករាជ្យហើយ យួនពុំព្រមដកទ័ពចេញពីក្របេះ ស្ទឹង
ត្រែង ស្រែជេស ។ល។

ពុកជង្គ្រ ព្រះមហាក្សត្រធ្វើបូជនីយកិច្ចដេញយួន អស់
ពីទឹកដីយើង ។ អស់ពីយួន សៀមចូលមកយកព្រះវិហារ
ទៀត ។ ពុកត្រៀមបារាំង តទល់ទ័ពសៀមទៀត ការពារ
ទឹកដីខ្មែរ ។ រាល់ជនពុក អង្គអាចក្លាហាន ទាញកន្សែងយន្ត
រុករោតលើឡានហ្ស៊ីប សំដៅសមរភូមិ ។ ក៏ក្រញញឹម
សង្ឃឹមលើជ័យជំនះ ត្រីវិ ដែលា ម៉ែ និងកូនទៅការពារ
មាតុភូមិ ។

លើខ្នងពុកមានសន្ទុកស្នាមរបួស ។ សន្ទុក នីមួយៗ
ជារឿងសង្គ្រាម រវាងខ្មែរនិងប្រទេសជិតខាង ។

រាល់ជន ដែលពុក ទៅច្បាំង ខ្ញុំនិង ម៉ែ និង ប្អូន រស់
នៅដោយគ្រៀមគ្រំ ។ លែងសើច លែងក្អាកក្អាយ ដូច
ពេលមុនទៀតហើយ ។

រង់ចាំ ! រង់ចាំពុកមកវិញ !

បាត់ដំណឹងយូរ ! ខ្ញុំយករូបថត ពុកមកដេកឱប ។ ពុក
ស្រឡាញ់លុយ? ស្រឡាញ់គ្រួសារ ឬស្រឡាញ់ជាតិ?

ថ្ងៃមួយ មុនរដ្ឋប្រហារបន្តិច ពុកបាននិយាយទៅកាន់
ម៉ែថា៖

ខ្ញុំអាច ច្បាំង នឹងខ្មាំង បរទេស ការពារ ទឹកដី ខ្មែរបាន
តែឱ្យខ្ញុំសម្លាប់ខ្មែរ ខ្ញុំធ្វើមិនរួចឡើយ ។ ណាមួយ ខ្ញុំបាន
ផឹកទឹកសម្បជ័រទៀតផង ។ ប្រហែលជាពុកមានលេចពូថា
ទាហានប្រុងក្បត់យកអំណាចក៏មិនដឹង ។

តែពុកឥតមាននិយាយអ្វីឱ្យហួសពីនេះទៀតឡើយ ។

ខេមរា បន្ថែម ! អ្នកដែលផឹកទឹកសម្បជ័រហើយក្បត់ អ្នក
នោះប្រព្រឹត្តនូវកំហុសត្រួតត្នា ។

ថ្ងៃមួយ ពុកទឹកមុខស្រងូត ខុសពីធម្មតា ។ ពុកទាញ
កាំភ្លើងខ្លីមកសៀតចង្កេះ រួចឱបលាម៉ែជាចុងក្រោយ ។
ប៉ុន្តែខ្ញុំផ្សេងទៀត ឱបជើងឪពុក ដោយ គ្នា នៅក្មេង ពេក
ខ្វះផ្ដាំឱ្យខ្ញុំទិញនំផ្លែវាផង ។

ក្រោយពីពុកបាត់ខ្លួនមក ម្តាយខ្ញុំចាប់យំខ្លាំង ធ្វើការ
ពុំរួច។

ឆេនី នាងយំ! ខ្ញុំធំជាងគេ ខំប្រឹងជ្រោលទូលគ្រួសារ។

បងអើយ! ខ្លួននៅក្មេង ពេក ពុំសូវយល់ការរស់នៅ
ពុំដឹងបញ្ហាគ្រួសារ ពុំដឹងការឪពុកម្តាយ ។ គ្រួសារខ្ញុំ
រលំ ។ បងប្អូន បែកខ្វែកគ្នា ទៅរស់នៅផ្ទះមីងមា។ គេ
ជួយយក រក្សាចិញ្ចឹម។

ឆេនី បន្ត! បងអើយ! អូនអភ័ព្វណាស់។ សង្រួមទាម
ទារ ឈាមគ្រួសារអូន បន្ទាប់ពីឪពុក ឥឡូវឪពុកមាទៀត
ហើយ ។ ប្តីមីងខ្ញុំបាត់ខ្លួននៅ សមរភូមិ ឧត្តរមានជ័យ
ក្នុងពេលថ្មីៗនេះ។

មីងតែលគោល ឥតមានកម្លាំងកំហែង នឹងប្រឹងរកស៊ី
តទៅទៀតទេ ។ គាត់បាន លក់ភោជនីយដ្ឋានទៅ ឲ្យគេ
ហើយ។

ជីវិតខ្ញុំ មិនដឹងជាយ៉ាងណាទេ?

ឱសង្គ្រាម! អ្នកបិតស្រូបឈាមខ្មែរ ។ អ្នកផ្តាច់ព្រលឹង
ជីវិតមនុស្សដែលខ្ញុំស្រឡាញ់។ អ្នកសាហាវណាស់! អ្នក
គ្មានធម៌មេត្តា! មិនគ្រាន់តែផ្តាច់ជីវិតមនុស្ស ដូចយមបាល
អ្នកបំផ្លាញ ផ្ទះសម្បែង បំផ្លាញ ភូមិជ្ជាន របស់របរ ឲ្យ
មនុស្សធ្លាក់ខ្លួន ចុះក្រ ឲ្យប្រទេស ហិនហោច ខ្មោចផ្សា
វេទនា ។

តើត្រូវតែធ្វើសង្គ្រាម ចៀសមិនរួច? គ្មានមធ្យោបាយ
ណា ក្រៅពីសម្លាប់ ស៊ីសាច់ហុតឈាមគ្នា? សង្គ្រាមមិន
ឆ្អែតឆ្អន់ តើអ្នកណាបានចំណេញច្រើនជាងគេ ពេលមាន
សង្គ្រាមម្តង? ខ្មែរជឿព្រះពុទ្ធសាសនា ពុំហ៊ានសម្លាប់សត្វ
ទេ តែខ្មែរសម្លាប់គ្នាឯង ស្លាប់ច្រើនជាងបរទេសសម្លាប់
ទៅទៀត ។

នៅឯនាយជើងមេឃឆ្ងាយ ស្នូរកាំភ្លើង ឮសន្ទាប់ ។
ខ្មែរថ្ងៃសរសម្លាប់ខ្មែរ ។ ក្នុងមួយជំនាន់ៗ ខ្មែរស្គាល់
តែទឹកភ្នែក ព្រាត់ប្រាសគ្នា ។ ម្តងនេះ មិនដូចពេលមុនខ្មែរ
និងសៀមនោះទេ តែខ្មែរនិងខ្មែរ ។

សម្រាម
រវាងខ្មែរនិងសៀម
០០០

ឆេវី សួរ ! ហេតុដូចម្តេច បានជាខ្មែរ ចុះថយ ចន្ទាប់
ពីអង្គរ មក?

ឆេវី - មិនមែន មកពី អង្គរ ទេ ។ ខ្លះថា ខ្មែរ បាក់ កម្លាំង
មកពី សង្គ្រាម? តើ ប្រទេស បាម មាន សង្គ្រាម ទេ បាន
ជា បាត់ រូប ពី លើ ផែន ទី?

នាង នាង ដើម ប្រទេស ដែល អាច យក ជ័យជំនះ លើ
សត្រូវ បាន ត្រូវ ប្រកប ដោយ កត្តា បី យ៉ាង :

- ព្រះ អាទិទេព ឲ្យ ឈ្នះ ទើប ឈ្នះ បាន
- គុណ សម្បត្តិ និង គុណ ធម្មនៃ មេ ទ័ព
- ប្រជាជន គាំទ្រ

ព្រះបាទត្រសក់ផ្អែម និងក្សត្រតាមក ខ្លះនូវវិជ្ជាមេត៌
មិនមែន ជាមេត៌ និងមិនមែន ជាអាទិទេព មកចាប់
បដិសន្ធិ ធ្វើឲ្យខ្មែរ ខ្លះនូវជំនឿ លើមេរបស់ខ្លួន ។

ខេមរា បន្ត!

ស្តេចសៀមនីមួយៗ សុទ្ធតែជាព្រះអាទិទេព មកចាប់
បដិសន្ធិ ។

-ស្តេចត្រលោក : អាទិទេព ១១ អង្គ មកចាប់បដិសន្ធិ
កើតជា ត្រលោក មួយអង្គឯង : ព្រះព្រហ្ម ព្រះនារាយ
ព្រះវិស្ណុ ព្រះឥន្ទ ព្រះពិរុណ ព្រះវាយោ ព្រះអគ្គិ
ព្រះអាទិត្យ និងព្រះចន្ទ។

ព្រះឥន្ទ ធីរាជា (១៣៧០-១៣៨៧) ព្រះឥន្ទ មកចាប់
បដិសន្ធិ។

ព្រះរាមាសាន់ (១៣៨៨-១៣៩៥) ព្រះរាម មកចាប់
បដិសន្ធិ ។

ប្រទេសសៀមពីដើម ឈ្មោះថាណង់ចៅ ។ នៅឆ្នាំ
១៦៥៣ ទ័ពម៉ុងហ្គោល រាតត្បាតប្រទេសចិន និងរាជា

ណាចក្រ ណាស់ ដេញជំរុញ សៀម ឲ្យ រត់ចុះមក ខាង
ត្បូង (ខាងប្រទេសខ្មែរ) ។ កាលណោះយុទ្ធសាស្ត្រ ម៉ុនហ្គោល
មានប្រសិទ្ធិភាពណាស់ ច្បាំងឈ្នះប្រទេសនានា វាយធ្លាយ
រហូតដល់អឺរ៉ុប ដោយប្រើទ័ពសេះយ៉ាងលឿនរហ័ស ។

ទ័ពសៀម ដែលធ្លាប់ប៉ះទង្គិចនឹងទ័ពម៉ុនហ្គោល មាន
ការពិសោធន៍ និងស្គាល់នូវយុទ្ធសាស្ត្រថ្មី ។ រហ័សប្រើ
សេះក្នុងសង្គ្រាម ។

ខ្មែរនៅប្រើយុទ្ធសាស្ត្រ តាមរបៀបឆណ្យ ប្រើកង
ថ្មើរជើងច្រើន និងជំរុញជំនួយ ។

រហ័ស រៀបទ័ព រៀបកង ព្យាយាមត្រា ប្រើពេល
ច្រើន ។ ឯជំរុញទ័ព មានគុណវិបត្តិខ្លាំង ដោយជំរុញ
ភ្លើង ។ ពេលឃើញភ្លើង ជំរុញបត់ក្បាល រត់ជាន់ទ័ពខ្លួនឯង ។
ហេតុដូច្នេះហើយ បានជា យើងឃើញ នៅអឺរ៉ុប ពុំមាន
ប្រើជំរុញ ក្នុងសង្គ្រាមឡើយ ។ គេបានដឹកនាំជំរុញ យកមក
ពិសោធន៍ តែពុំមានប្រសិទ្ធិភាព ។

ទ័ពសេះ លឿនជាងដំរី បាញ់ប្រាវៗ រួចជិះផាយ យ៉ាង
លឿន គេចបាត់ ។

មិនតែប៉ុណ្ណោះ សៀមមានគំរោងយូរអង្វែង ផែនការ
វាយយកស្រុកខ្មែរ ។ គេសាងក្រុង នីមួយៗ សមស្រប
ទៅតាមផែនការ សង្គ្រាម ។ ពិធីក្រុងមួយទៅក្រុងមួយ
ទៀត មិនត្រូវមាន ចម្ងាយលើពី ២ ថ្ងៃ បើគេធ្វើដំណើរ
តាមជើង ។ នេះសំរាប់ឱ្យកងទ័ពបានសំរាក មុននឹងធ្វើ
ដំណើរ តទៅមុខទៀត ។

មិនតែប៉ុណ្ណោះ សៀមប្រើល្បិច បំបាក់ស្មារតីខ្មែរ
ឱ្យជឿថា អង្គរជាក្រោលគោព្រះឥន្ទ ។ ដោយស្តេចសៀម
ព្រះឥន្ទធិរាជា ជាព្រះឥន្ទមកចាប់កំណើត ៦ ខែ ជាអ្នក
ចាំចំការត្រសក់ ខុសគ្នាមេឃនិងដី ។ ធ្វើម្តេចឡើយ
នឹងលើកកាំបិត តតាំងច្បាំងនឹងព្រះឥន្ទឈ្នះ ។ បាញ់នោះ
ហៅមិនឮ !

ព្រះបាទត្រសក់ផ្អែម អ្នកចាំចំការត្រសក់ និងយាម
ក្រោលគោឱ្យស្តេចសៀម នេះបើបង្រួមសេចក្តីមក ។

ខេមរា បន្ត!

នៅ ឆ្នាំ១៦៨២ ស្តេចសៀមឈ្មោះ រាមាកំហែង បាន
ទៅចងមិត្តភាពជាមួយស្តេចចិន ។

រួចមក រាមាកំហែង បានជួបជាមួយ ព្រះមហា ខាន់
គូប៊ីឡៃ (ស្តេចម៉ុងហ្គោល) នាឆ្នាំ១៦៩៤ ហើយឆ្នាំ១៧០០
រាមាកំហែង បានវិលទៅម្តងទៀត ទៅជួបអធិរាជប្រទេស
ចិន ។

នៅ ឆ្នាំ១៦៣៨ មេទ័ពសៀម២នាក់ (ប្រាបួន និង បង
ឃ្វាំងតៅ) ចុះសន្និសីទ ជាបក្សសម្ព័ន្ធនឹងគ្នា ដេញខ្មែរ
ចេញពីសុខោទ័យ ។

ក្រោយមកបងឃ្វាំងតៅ ឡើងសោយរាជ ដោយយក
ឈ្មោះថា ព្រះបាទស្រីឥន្ទ្រឌិត ហើយចាប់ដេញខ្មែរ និងមន
ចេញពីជីសៀម ។

នៅ ឆ្នាំ១៦៨៧ ស្តេចសៀម បីអង្គ ចុះសន្និសីទ ជា
បក្សសម្ព័ន្ធនឹងគ្នា ៖

-រាមាកំហែង ស្តេចសុខោទ័យ ជាកូនឃ្វាំងតៅ

-ម៉ាងវ៉ៃ ស្តេចនៅ ឈៀងវ៉ៃ

-ឡីបួង ស្តេចនៅ ផាយ៉ា

ព្រះបាទរាមាកំហែង បានរើខ្លួនពីក្រោមការត្រួតត្រា
នៃប្រទេសខ្មែរ ។

យើងឃើញហើយ រាមាកំហែង បានធ្វើដំណើរ ទៅ
ប្រទេសចិន ទៅជួបព្រះខាន់គូប៊ីឡូ ទៅរៀន ទៅមើល
របៀបរបបស្រុកគេ ។

ការបោះជំងឺទាំងនេះ ជាកត្តាមួយ ធ្វើឱ្យប្រទេសសៀម
មានប្រៀបមកលើប្រទេសខ្មែរ ។

ច្រូងសំ! អង្គុយស្តាប់ ការបរិយាយរបស់ឆេនី រួច
បន្ថែមថា៖

ពេលដែលលោកឯកឧត្តមបេសកកម្មចិនធ្វើទស្សនកិច្ច
នៅប្រទេសខ្មែរ នាឆ្នាំ១៦៩៦ លោកបានឃើញ ប្រទេស
ខ្មែរ ខ្ទេចខ្ទាំ ដោយមានសង្គ្រាម ជាមួយថៃ រួចមកម្តង
ហើយ ។

ចាប់ពីឆ្នាំ១៣៥២ រាមាធិបតី បានឱ្យកងទ័ពសៀម លុក
លុយប្រទេសខ្មែរ ឡោមព័ទ្ធ រាជធានីអង្គរ ហើយដណ្តើម
យកបាន នៅ ឆ្នាំ១៣៥៣ ។ សៀមប្លន់យកអស់របស់មាន
ដ៏ឡែងផ្សេងៗ តាំងពីរាជធានីរាជទ្រព្យឡើងទៅ ។

សៀមដាក់ព្រះអង្គម្ចាស់សៀម មួយអង្គ ឱ្យត្រួតត្រា
ខ្មែរ រហូតដល់ឆ្នាំ១៣៥៧ ទើបខ្មែរ រើខ្លួនរួច ។

រាល់ដង ដែលសៀមដកទ័ពចេញទៅ សៀមដុតបំផ្លាញ
អង្គរអស់។

ដល់ឆ្នាំ១៤៣១ សៀមវាយលុកលុយចូលស្រុក ខ្មែរ
ម្តងទៀត ដុតកំទេចអង្គរ កាត់មែកកាត់ធាង កាត់ថ្ងូស
តាស់រំលើងថ្ងូស រុញផ្តួល មហារក្សាខ្មែរ ឱ្យដួលផ្ទុះ ហារ
មាត់លែងរួច ។

ខ្មែរសំរេចបោះបង់អង្គរចោល ។ ខ្មែរចុះខ្សោយ
ជាលំដាប់តរៀង រហូតមក។

ប្រុងសំបុត្រ!

ស្តេចសៀម ដែលវាយ យកអង្គរ ជំនាន់នោះមាន
ឈ្មោះ ដូចតទៅ៖

ឆ្នាំ១៣៦៩ - ស្តេច អ៊ូ ប៊ុន - ព្រះវិស្ណុ មកចាប់កំណើត ;
ឆ្នាំ១៣៨៨-៨៩ - ស្តេចរាមា សាន់ - ព្រះរាម ចាប់ កំណើត
ឆ្នាំ១៤៣១ - ស្តេចបរមរាជាទី២

មកដល់ត្រឹមនេះពួកសម្តេចកណ្តឹងរោទ៍ឡើងៗ ឆេវនាង
ស្ទុះទៅបើកទ្វារឃើញឡូននិងមិត្តភក្តិជាច្រើន មកលេង។

ឡូនជាបងជីដូនមួយឆេវ ។ ឡូន ធ្វើការនៅប្រទេសខ្មែរ
មួយរយៈ ទើបបាន អាហារូបករណ៍ មករៀន នៅស្រុក
បារាំង រហូតដល់បានសញ្ញាប័ត្រ ជាបណ្ឌិតខាងច្បាប់ ។ នៅ
ស្រុកបារាំង មានវិជ្ជាខ្លះ ពិបាករកការងារ ធ្វើណាស់
ព្រោះ បារាំង គេឥតត្រូវការ យើងទេ ។

ជំរាបសួរ ច្រូងសំរះ ជំរាបសួរ ឆេវ! ឡូននិយាយ ។

- ច្រូងសំរះ បានជាស្រួលបួលហើយឬនៅ?

- អរគុណច្រើន ខ្ញុំបានស្រួលខ្លះហើយ តែ ដោយជំនាញ
ដ៏ សុខភាព ក៏កាន់តែជាប់ទៅ ។

ប្រុងសំ! កុំតែរបួសពុំងាយចាកចោលអង្គរឡើយ នេតិ
និយាយ!

ឡូចសួរ! ចុះ ប្រុងសំមក អ្នកណាទៅនៅជំនួស ទទួល
ថែរក្សាអង្គរ។

ប្រុងសំ! ដកដង្ហើមធំ រួចពោលថា ពិបាកណាស់ មនុស្ស
ល្ងង់ខ្លៅ ចង់ដឹកនាំស្រុក ។ ថែតែរបស់ដែលមានរួចហើយ
ថែមិនកើតផង រួចអ្នកខ្លួនថា " មហាលោតផ្ទះ " មហា
អស្ចារ្យ ។

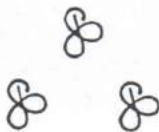
អ្នកដែលចង់ជួយមិនដឹងជាជួយដូចម្តេច បើខ្លួនចេះ អស់
ហើយ ខ្លួនត្រាន់បើហើយ ។

នេតិ និយាយ! ពេលដែលប្រុងសំ មានគ្រោះថ្នាក់ បង
ខេមរ ទទួលមើលកិច្ចការជំនួស ។

ខេមរ ជាកូនចិញ្ចឹម ប្រុងសំ គាត់ស្រឡាញ់ដូចកូនបង្កើត
អញ្ចឹង។ បងខេមរជាអ្នកស្រឡាញ់អង្គរមួយដែរ គាត់អង្គុយ
ធ្លាក់ថ្ម ដែលបាក់បែកឱ្យល្អដូចដើម ។ សម្តី កំពិរោះ ចិត្ត
ទូលាយ អត់ធ្មត់ និងកំដៅថ្ងៃ ឬភ្លៀងផ្ការ ឈររំពឹងគិត

ធ្វើយ៉ាងណា ឲ្យអង្គរ រស់ឡើងវិញ ។ តែអង្គរ ត្រូវខ្មែរ
សម្លាប់ បោះបង់ចោលម្តងទៀត ។ អង្គរ ជាកន្លែងប្រមូល
ផ្តុំនៃ អ្នកចំណាន។ ក្នុងរាជាណាចក្រ ពួកដៃគ្នា កសាង
សមិទ្ធិ ដ៏ស្តុកស្តម្ភ ។ នេះហើយ ដែលគេហៅថាមហា លោក
ផ្ទះ មហាអស្ចារ្យ ។

ច្រូចសំរ ! ខ្ញុំពុំដែលមានឱកាសនិទាន រឿងខេមរាឲ្យអ្នក
ស្តាប់ទេ តែពេល នេះ ឱកាសល្អ ខ្ញុំនឹងនិទាន រឿងខ្ញុំ នឹង
រឿង ខេមរា ។

ប្រវត្តិ
ប្រាង្គសំរ
័័័័័័

ឪពុកខ្ញុំ ជាអ្នកបច្ចេកទេស ខាងជាំកៅស៊ូ ។ ប្រាង្គសំរ
និទាន! គ្រួសារខ្ញុំ បងប្អូនជាច្រើននិងបារាំងផ្សេងទៀត

ចាកចេញ ព័ត៌មានផងដែរ " ម៉ារស៊ី " ឆ្ពោះមកព្រៃនគរ នាឆ្នាំ
១៩៣៩ ។ ៣០ ថ្ងៃ ទើបមកដល់ បើតាមយន្តហោះ ៥ ថ្ងៃ តែ
ប៉ុណ្ណោះ ។

ដើម្បីជំរុញការកាប់គាស់ព្រៃ ឆាយដី ។ ពីដើមស្រុកខ្មែរ
ដើមឈើធំៗ ហើយ សម្ភារៈពុំ សម្បូណ៌ទៀត ។ ណាមួយ
ជម្ងឺគ្រុនចាញ់ និងជម្ងឺផ្សេងៗទៀត ពស់ចឹក ខ្លាស៊ី... បារាំង
ត្រូវការកម្លាំងមកជួយធ្វើការ ។

បារាំងទៅចាប់យួន ពីស្រុកយួន យកមកធ្វើការ នៅ
ស្រុកខ្មែរ ។ ហេតុនេះហើយ បានជា មានយួន ជាច្រើន
នៅស្រុកខ្មែរ ជាពិសេសយួន ហ្ន៎ ។ គេសំគាល់ពួកនេះ
ដោយមានឆ្មេញខ្មៅ ។

ឡូ សួរទៅ ប្រុងសំរ ! គេចាប់មនុស្ស ដូចម្តេចទៅ
ចាប់ដូចប្រមាត់ប្រមង្គ ម្តងមួយៗ?

- មិនដូចនេះទេ ប្រុងសំរឆ្នើយ ។

គេជ្រើសរើសថ្ងៃ យកថ្ងៃបុណ្យ ។ យករដូវណា
ពេលដែល មនុស្សទំនេរប្រើន ជាពិសេស ក្រោយពីពេល
ច្រូតកាត់ហើយ ។

បារាំងយកកុប៉ាល់ធំ ទៅចតនៅ ជិតប្រាំងមួយ រួច
បើក ឲ្យមនុស្សម្នា ឡើង លេងលើ កុប៉ាល់ ។ ពេលយប់
មានភ្លើងភ្លាត់ មានទឹកជីក និងអំណោយផ្សេងទៀត ។

ដំណឹងនេះ ឮពីមាត់មួយទៅមួយ ពីដើម ភូមិដល់ចុង
ភូមិ ។ យួនកាន់តែ ច្រើនឡើងៗ នាំគ្នា មកមើល ល្ងាច
ស្តាប់ភ្លើងលើកុប៉ាល់ ។

នៅថ្ងៃទីបី មនុស្សកាន់តែច្រើនឡើងទៀត ។ យួនភ្នឹក
ភ្លេចខ្លួន ជក់នឹងល្បែងកំសាន្តផ្សេងៗ ។ ពេលនោះបារាំង
ចាប់ស្រាយពួរ បណ្តែត កុប៉ាល់ ឲ្យទៅ ដល់កណ្តាលទន្លេ
រួច បារាំងចាប់ដាក់ខ្នោះ មនុស្សណា មានកម្លាំង កំហែង
អាចធ្វើការ កាប់តាស់ព្រៃបាន ។ មនុស្សចាស់ ដែល
ពុំអាចធ្វើការបាន ត្រូវលើកបោះឡោក់ ក្នុងទឹក យួនណា
ហ៊ានតែដៃត្រូវគេ សម្លាប់ចោល ។ យួនទាំងនេះ ត្រូវដឹក

យកមកស្រុកខ្មែរ ធ្វើការឱ្យបារាំង ។ នៅកន្លែងណា ត្រូវ
នៅកន្លែង នោះ យួនទាំងនេះ គ្មាន សិទ្ធិ អំណាច និង
ជូរទិលនៅ ឡើយ << ធ្វើការស៊ី ដេក រួចស៊ី ដេកធ្វើការ >>
នេះជាជីវិតនៃគូលីចំការកៅស៊ូ ។

ដើមកៅស៊ូ ខ្លះឱ្យឈ្មោះថា << រុក្ខា ស្រក់ ទឹកភ្នែក >>
ព្រោះជ័រ ចេញពីដើម ឈើ ស្រក់ តក់ៗ ដូចទឹកភ្នែក ហូរ
ព្រោះអាណិត ដល់គូលី ។ ឯម្ចាស់ ចំការ ប្រមូលលុយ រស់
នៅ ដោយក្តី រីករាយ ។ ដល់រ៉យសិក្សា ឪពុក យកទៅ
ឱ្យរៀនសាលានៅឯព្រៃនគរ ។ ភ្នំពេញពុំទាន់មានសាលា
នៅឡើយ។

ឱ! កម្ពុជាដ៏ល្អ សំរាប់គ្រួសារខ្ញុំ និងសំរាប់ខ្លួនខ្ញុំ ខ្ញុំ
ពុំរក្សាបានគុណអ្នកឡើយ ។ ខ្ញុំនឹងតបស្នងសងគុណអ្នក រាល់
ឱកាសដែលខ្ញុំមាន ។

បារាំងផ្សេងទៀត ឆ្លៀតប្រើអំណាច កៀបសង្កត់ បង្ខត់
ម្ចាស់ស្រុក ធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ ទាត់ធាក់វាយដំខ្មែរ ជាការ
កំសាន្ត ។

បារាំងរស់នៅ ដោយសានុត្រាណ រហូតដល់ឆ្នាំ១៩៣៩
ទើបមានការរំជើបបះបោរ។

មតិបារាំង ជំនាន់នោះ ជឿជាក់ថា៖ គ្មានកំឡាំងណា
អាចវាយប្រហារបារាំងបានឡើយ។

បារាំងតែងបទ និងនាំគ្នាច្រៀង៖

" Ma:ton ki ki..."

តុនកីង ក្រុងដ៏ល្អនៃខ្ញុំអើយ!

តែព្យុះសង្ឃ័យ នៅមិនឆ្ងាយឡើយ ។ ផ្ទុកបន្ទោរ
សញ្ញា ពិទិស ខាងកើត ប្រាប់ថា ចលនា តស៊ូ ទាមទារ
ឯករាជ្យ ចាប់បដិសន្ធិហើយ ។ ម្ចាស់ស្រុក ម្ចាស់ដី គេ
ទាមទារ របស់របរ គេវិញហើយ ។ ឫកក្រអឺត ក្រទម
របស់យើង ត្រូវគេកាច់បំបាក់វិញម្តងហើយ ។

ឆេវី នាងនិយាយ ម្តងពេល ដែលទ្រង់ស្រឡាច ឈប់ ។ ខ្ញុំបាន
ជួប គ្រួសារយួន ម្នាក់និយាយ ថា គាត់ ជាទាហាន បារាំង
ពីដើមធ្លាប់ធ្វើសង្គ្រាមនៅ ខៀនបៀនភូ ។

ប្រុងសំ និទាន ! ខៀន បៀន ភូ ជាតន្ត្រី វាលមួយ ដ៏ធំ
ហ៊ុមព័ទ្ធជុំវិញដោយភ្នំ ។

បារាំងយល់ថា ទីនេះ ជាបន្ទាយ ដ៏ល្អ សំរាប់ បារាំង
ហ៊ុមជុំវិញ ដោយភ្នំ ជាកំពែង ការពារ ជ័រនាំ ។ តែការ
យល់នេះបែរជាខុសស្រឡះទៅវិញ ព្រោះយួនធ្វើពលកម្ម
ដ៏មហិមា ដឹកទាញ អូសឡើង លើកំពូលភ្នំ កាណុងធំៗ
រួចបាញ់ផ្គុំ ចុះក្រោម ទៅ លើបន្ទាយបារាំង ។ ឯកុប៉ាល់
ហោះដែល បំរុងជួយ ក៏ត្រូវយួនបាញ់ពីលើ ភ្នំ ធ្វើឲ្យអាក់
យ៉ាងដំណើរ ។

ខៀន បៀន ភូ ម្នាក់អារុធ បារាំងចុះបាញ់យួន ។ នៅ
ឆ្នាំ១៩៥៤ ថ្ងៃ២០ ខែ៧ សន្និសីទ ទីក្រុងហ្សឺណែវ ចែកទឹក
ដីវៀតណាម ជាពីរ ។

ឡូ ឲ្យយោបល់ ! មិនមែន តែបារាំង ទេ ដែលចង់
គ្រប់គ្រង ឥណ្ឌូចិន មានជប៉ុនទៀត ។ ប្រុងសំ មានជើងខ្លះទេ
ពេលដែលជប៉ុន ចាប់បារាំងនៅ ឥណ្ឌូចិន គេថា ក្នុងតែ បី
ថ្ងៃ តែប៉ុណ្ណោះ បារាំងចុះបាញ់ ។

ច្រូងសំរះ! ឯកក្បាល ។

ខ្ញុំនឹងនិទានឲ្យអ្នកស្តាប់ ។ គឺចាប់ពីពេលនោះហើយ
ដែលខ្ញុំចង់ មិត្តភាព ជាមួយ គ្រួសារ ខ្មែរម្នាក់ រហូតដល់
ពេលឥឡូវ គឺគ្រួសារខេមរា នេះឯង ។

ជប៉ុនតាំងពីជាដំបូងនៅ ហៃហ្សូន ឡៅកាយ និងឡាំង
សុន ក្រោមបញ្ជាការ ឧត្តមសេនីយម្នាក់ឈ្មោះនីស៊ីហារ៉ា (
Ni shi hara) នៅ ថ្ងៃ ៧/៤/៤៥ ពេល ល្ងាច ជប៉ុន ចាប់
បារាំង ដកអាវុធ អស់ ក្នុងរយៈ តែ ២ ឬ ៣ ម៉ោង ប៉ុណ្ណោះ
មិនមែនបីថ្ងៃនោះទេ ។

ឡូនីក ក្នុងចិត្ត! នេះបានសមមុខបារាំង ក្រអឺតក្រមេ
គង់អន្ទាក់ខ្លា ប៉ះចំគេខ្លាំងដែរ បាក់ធ្លុះក្នុងរយៈ បីម៉ោង ។
ខ្ញុំនៅចាំកាលណោះចាស់ៗនិទានថា ឃើញបារាំងដែលរត់
រួចខ្លួន ពីជប៉ុនចាប់ ស៊ីបាយជ្រូក ព្រោះឃ្លានពេក ។

ច្រូងសំរះ បន្ត! ពេលនោះ គ្រួសារខ្ញុំ គេចផុតពី ជប៉ុន
រត់ពួន នៅ ក្នុងព្រៃជិតខ្ទមមួយ មានដំណាំ បន្លែព័ទ្ធ ជុំវិញ ។
ម្ចាស់ផ្ទះគួរសមពន់ ពេកក្រៃ ទទួលខ្លួនលាក់បំពួនគ្រួសារ

ខ្ញុំ នៅក្នុងតុម្តុចក ។ អ្នកដឹងហើយ ច្បាប់ជំនាន់នោះ បើ
យើងលាក់បំពួនសត្រូវ ជប៉ុនមុខជាសម្លាប់ចោលមិនខាន ។

ម្ចាស់ផ្ទះជរាបន្តិច ហើយមានជម្ងឺទៀត រស់នៅជាមួយ
ចៅប្រុសម្នាក់ អាយុប្រមាណ៥ឆ្នាំ ។ ចៅនោះ ហើយជាអ្នក
នាំចំណី អាហារ ផ្សេងៗ ចិញ្ចឹមគ្រួសារខ្ញុំ ។ កុមារនោះ គឺ
ខេមរ នោះឯង ។

ឆេនីនាងសួរ ! ចុះឪពុក បងខេមរ នៅ ឯណា?

ជន ចាស់ជរា ជាជីដូន មិនមែនម្តាយខេមរ នោះទេ ។
ម្តាយខេមរ ស្លាប់ តាំងពី ខេមរ ទើបនឹងកើត ម្ល៉េះ ។ ឪពុក
ខេមរ ត្រូវបារាំង ចាប់ខ្លួន បំរុងនឹងបញ្ជូនទៅកោះក្រឡាច
ព្រោះពូកែជាមេខ្មែរឥស្សរៈ នៅមុខខាងមេមត់ ។

ឡូឡូ សួរ ! ច្រូងសំ អ្នករស់នៅ លាក់បំពួនខ្លួន ប៉ុន្មានថ្ងៃ
ដែរ ។

ច្រូងសំ ឆ្លើយ ! ច្រើនខែ ដែរ ។ យើងខ្ញុំរង់ចាំ រហូតដល់
ជប៉ុនចុះចាញ់ ដោយអាមេរិកទម្លាក់ គ្រាប់បែកបរមាណូ

នៅលើក្រុង ហ៊ីរ៉ូស៊ីម៉ា និងណាហ្គាសាគី ថ្ងៃ៦ និងថ្ងៃ៧ ខែ៤
ធ្នូ១៩៤៥ ។

ជប៉ុនចុះចាញ់ នៅថ្ងៃ២៤/៨/៤៥។ ពេលនោះនៅស្រុក
ខ្មែរ មាននាយករដ្ឋមន្ត្រី សិនឌុកសាង ចូលដៃជាមួយជប៉ុន ។
ដល់ជប៉ុនចុះចាញ់ បារាំងចាប់សិនឌុកសាង ដាក់ពន្ធនាគារ ។

ឡូបន្ត! រឿងនេះ ប្លែកណាស់ ឪពុក ខេង ត្រូវបារាំង
ចាប់ធ្វើបាប បំរុងនឹងបញ្ជូនទៅកោះត្រឡាច ឯជីដូនខេង
យកខ្លួន ជួយយកអាសារបារាំង មិនខ្លាចស្លាប់។

ឆ្លងសំបេន្ត! ឲ្យតែបារាំងមិនមែនសុទ្ធតែ អាក្រក់ទាំង
អស់នោះទេ។ ឲ្យតែបារាំងមិនមែនជាអ្នកជិះជាន់ រឹបអូស
យកសម្បត្តិទ្រព្យ ពីប្រទេសចំណុះនោះឡើយ។

ពូ គង់ ឪពុក ខេង ជាអ្នកស្នេហាជាតិ ។ បំណងរបស់
គាត់ គឺទាមទារឯករាជ្យ ។ ចំពោះខ្ញុំ ជាការទាមទារដ៏
ត្រឹមត្រូវ តែចំពោះប្រយោជន៍ប្រទេសបារាំងវិញ បារាំង
ត្រូវចាត់ពូគង់ ជាសត្រូវ និងប្រយោជន៍គេ គេត្រូវតែយក
ចេញ ឲ្យឆ្ងាយ ។ យ៉ាងណាមិញ ខ្មែរនិងខ្មែរ ក៏ពុំយល់ពុំ

ដូចគ្នាដែរ ខ្លះចូលដៃចូលជើង ជាមួយបារាំង ខ្លះច្បាំង
ប្រឆាំងនឹងបារាំង ។ ពួកនេះប្រហែលជា មានពេលខ្លះច្បាំង
នឹងឪពុកទេវីផង ក៏មិនដឹង? ឪពុកនឹងឪពុកច្បាំងប្រហារគ្នា
ឯកូនកំព្រាស្នេហាគ្នា សាងជីវិតថ្មី លើតំនរ បាក់បែកនៃ
គម្ពីរអភិព្វ ។

ចលនាខ្មែរ

ទាមទារឯករាជ្យ

ពេលនោះ មិនមែន មានតែ ប្រទេសខ្មែរ មួយទេ ដែលមានចលនា បះបោរ ទាមទារ ឯករាជ្យ ។ ប្រទេស នានា ផ្សេងទៀត ដែលនៅក្រោមអាណានិគម បារាំង អាហ្វ្រិក អាឡាប់ អាស៊ី ផុសផុល ទាមទារឯករាជ្យ ។

នៅស្រុកខ្មែរមាន ចលនាខ្មែរឥស្សរៈ កើតឡើងនៅ ឆ្នាំ១៩៤៧ ដោយ លោក ស៊ី ហេង ។ ឆ្នាំ១៩៥០ ចលនា នេះ ដឹកនាំដោយ សឹងទុកចិត្ត ។ ក្រោយមកចលនានេះ ចែកជាពីរ មួយចូលជាមួយ សៀម ដឹកនាំដោយ សឹងទុក ចិត្ត មានឈ្មោះថាខ្មែរ សេរី ។ មួយ ទៀតចូលជាមួយ យួន ដឹកនាំដោយ សឹងទុកចិត្ត ។

នៅក្នុងខេត្តកំពង់ចាម ផ្នែកខាងកើត ទន្លេមេគង្គ
ខ្មែរឥស្សរៈ ដឹកនាំដោយពូ គង់ ឌីពុក ខេមរា ។

ពូ គង់ មានជំនួយម្នាក់ឈ្មោះ គង បែកគំនិត យកចលនា
ខ្មែរឥស្សរៈ ប្តូរយករបស់របរ ដែលខ្លួនរឹបបាន យកទៅ
លក់ យកលុយចែកចាយគ្នា ។

ពូ គង់ និយាយថា ៖ យើងមិនត្រូវធ្វើដូចនេះឡើយ ។
យើងមិនត្រូវលក់របស់ទាំងនេះយកលុយទេ ត្រូវតែចែក
របស់នេះដល់អ្នកស្រុក អ្នកស្រែ ឲ្យសប្បាយចិត្ត ។ អ្នក
ស្រុកនឹងនាំគ្នាគាំទ្រ យើងទៅថ្ងៃក្រោយទៀត ។ ចលនា
យើង ខ្មែរឥស្សរៈ ជាចលនា ស្នេហាជាតិ មិនមែនជា
ចោរប្លន់ ឥតមានមនសិការនោះឡើយ ។ អ្វីដែលយើង
ចង់បាន គឺឲ្យបារាំង ចាកចេញ ពីទឹកដី យើងក្នុងពេល
ឆាប់ៗនេះ ។ ខ្ញុំគ្មានចេតនា នឹងសម្លាប់បារាំងសោះឡើយ
ខ្ញុំពុំចង់មានកម្មពៀរ វេរានឹងគ្នា ប្រឆាំងវ៉ាករិន ដល់ជាតិ
ក្រោយៗទៀត ។

តែគង់ពុំព្រមស្តាប់ យករបស់ដែលរឹបបាន ពីក្បួនរបស់
យន្តបារាំង ដឹកស្បៀង ទៅលក់ ស៊ីបាយដឹកស្រា ។ អ្នក
ទាំងពីរ ចាប់មានការរករក្សាស រវាងគ្នាបន្តិចម្តងៗ ។

ថ្ងៃមួយ គង់នឹកក្បត់ លួចឱ្យពតមានដល់ទាហានបារាំង
ថា ពូ គង់ ប្រុងវាយ ស្ទាក់ឡាន ដឹកស្បៀងទាហាន នៅមុំ
ប្រឆាត ជិតកណ្តាលជ្រៃ ។

ពេលនោះ នាង ស៊ីនុង ប្រពន្ធ ពូ គង់ មានផ្ទៃពោះ ជិត
គ្រប់ខែ ។ នាងទៅជងទឹក នៅក្នុងបឹង ។ ពេលព្រលឹម
ស្រាងៗ កាំរស្មីនៃព្រះអាទិត្យ ក្រហមឆ្កៅ ជះរស្មីចូល
ទៅក្នុងបឹង ដូចឈាម ។

ស៊ីនុងយកដៃ អង្អែលផ្ទៃរួចស្រដីថា៖

កូនមាសម្តាយ! ឪពុកនិងម្តាយ កូនឯង តស៊ូ យូរអង្វែង
គ្មានថ្ងៃណា សប្បាយរីករាយ បន្តិចឡើយ ។ រស់ដោយ ភិត
ភ័យ ដូចម្រឹតត្រូវព្រានទន្ទ្រាន រានរក ឥតជំរក រងា តោក
យ៉ាក ដេកមិនផ្អែក ស៊ីពុំឆ្ងាញ់ ព្រាត់បង់ប្អូន នេះព្រោះ
ចង់បានសេរីភាព ចង់បានឯករាជ្យ ពីបារាំង នេះគឺសំរាប់

ដល់ឯង ដល់ខ្មែរទូទៅ តទៅថ្ងៃមុខ រស់នៅឱ្យបានរុងរឿង សម្បូណ៌សប្បាយ ។ ព្រោះយើង ជាម្ចាស់នៃស្រុកយើង យើងនាំគ្នាកសាងស្រុកទៅតាមលំនាំគំនិត ដែលយើងចង់បានទាំងអស់គ្នា ។

ម្តាយសង្ឃឹមថា អ្នកដឹកនាំប្រទេសទៅថ្ងៃក្រោយ មិនភ្លេចឡើយនូវព្រឹសឈាមនៃអ្នកតស៊ូពេលនេះ ។

និយាយមិនទាន់ចប់ផង គ្រាប់កាំភ្លើងមួយគ្រាប់ រត់បាញ់ទម្ងន់ ដើមឡើង ស៊ីនុនរមៀល ធ្លាក់ក្នុងបឹង ។ ឈាមហូរចូលបឹងក្រហមផ្អិនឆ្កៅ ។

ពូ គង់ រត់មក លើក បីត្រកងប្រពន្ធ ដៃស្តាំកាន់កាំភ្លើង ដៃឆ្វេង វែកសក់ មើលមុខប្រពន្ធ ដែលឈឺចាប់នឹងរបួស ហួសពីការទ្រាំបាន ។ ទឹកភ្នែក ស៊ីនុន ហូរលាយជាមួយឈាម ។

ប្តីសម្លាញ់អួនអើយ ! ថ្ងៃនេះជាអវសាននៃជីវិតអួនហើយ ។ បង! មើលព្រះអាទិត្យចាប់រះ ព្រលឹងអួន នឹងលា

បាកទឹកដីខ្មែរ ទឹកដីជាទីស្រឡាញ់ ។ អ្នកមិនទាន់ស្គាល់
នូវឯករាជ្យនៅឡើយទេ ។ ផ្លូវនៅឆ្ងាយទៀត ។

ប្តីសម្លាញ់! ទុកអូនម្នាក់ឯងចុះ! បងរត់យកអាយុសិន
ទៅ! បន្តការតស៊ូទៀត សំរាប់អនាគតប្រទេសយើង!

ពេលនោះ សម្លេងកូនង៉ា ចាប់ស្រែកឡើង ។ គឺសម្លេង
ខេមរា ដែលបានឃើញពន្លឺថ្ងៃ ។ ខេមរា ពុំបានឃើញឈាម
ម្តាយហូរចូលក្នុងបីងទេ ហើយក៏ពុំបានឮសូរសម្លេងចុក
ចាប់ម្តាយដែរ ។

ពូ គង់ លើកកូនជាក់ជិតដៃស៊ីនុង ។ នាងខំប្រឹងអង្អែល
កូន រួចខំញញឹម ។

ឪកូនប្រុស ម្តាយជ្រើសរើសផ្លូវស្នេហាជាតិ ផ្លូវនៃអ្នក
ក្លាហាន ។ តែជីវិតជួបគ្រោះអាសន្ន មិនមែនជាផ្លូវ សម្លៀក
សុខនោះឡើយ ។

ពេលនោះនាយគងមកដល់ល្ងម មានទាំងទាហានបារាំង
នៅពីក្រោយ ។

ពូ គង់យល់ថា គងក្បត់គ្នាឯង ហើយ ។

ពូ គង់ យក ដៃ បិទ ភ្នែក ស៊ី ទូទៅ ឲ្យ នាង ឃើញ "មនុស្ស អាក្រក់"
តែ ស៊ី ទូ បាន ចូល មរណ ភាព មុន នេះ បន្តិច ។

- "ត្រាក ឡើង! ឲ្យ កាំ អាវុធ ចុះ" គង់ ស្រែក តំរាម ពូ គង់ ។

ពូ គង់ ដាក់ កាំ ភ្លើង ចុះ ដៃ បិទ កូន ខ្ចី ។

- អញ សម្លាប់ ឯង ឲ្យ អស់ មួយ ពូជ គង់ និយាយ ! អញ នឹង
ក្លាយ ទៅ ជា អ្នក មាន មួយ អញ លក់ របស់ ដែល ប្អូន ពិបាក រាំង
បាន ។ នេះ ហើយ ជា ផ្លូវ ដ៏ ល្អ សំរាប់ គ្រួសារ អញ ។

គង់ បាញ់ ពូ គង់ មួយ គ្រាប់ ដួល ដេក ជិត ប្រពន្ធ ។

ទាហាន បារាំង មក ដល់ ល្ងម ពេល ដែល គង់ កាំ ភ្លើង
បំប្លែង នឹង សម្លាប់ កូន ខ្ចី ទៀត ។ តែ បារាំង រុញ កាំ ភ្លើង ងាក ចេញ
ហើយ រុញ គង់ ទៅ មុខ ទៀត ដេញ រាវ រក ពួក ឥស្សរៈ ។ ទារក
នេះ គឺ ខេមរា នោះ ឯង ។ នេះ ជា ប្រវត្តិ របស់ ខេមរា ។

ឆេវី សួរ ! បង ខេមរា កំព្រា ឥត មាន ឪពុក ម្តាយ ពី ត្រឹម
ពេល នោះ មក ? ម្តេច បាន ជួប ជុំ ជូន ?

ប្រុងសំ: បន្ត! ពូ គន់ រឿងសត្រូវទាហានបារាំងចាប់បាន ។
ឯខេមរត្រូវ គេ បោះ ចោល នៅ ក្នុងព្រៃ ម្នាក់ ឯង នៅ ជិត
សតម្លាយ ។

ក្រោយមក ក្រោយពីដឹងថាទាហានបារាំង ដកថយ
វិញអស់ ពួកឥស្សរៈលុបបាញ់ទៅរើសរកសត យកទៅកប់
ធ្វើបុណ្យ ។ ខេមរត្រូវ គេរើសយកទៅប្រគល់ឱ្យដីដូនខាង
ឪពុក ឈ្មោះយាយ ឆន់ ចិត្តិមបិបាចថែរក្សា ។

<< កូនអើយឥតម៉ែ ឥតមានគេថែដូចម៉ែផងខ្លួន >>

ខេមរ ខ្លះនូវការថ្នាក់ថ្នម ពីឪពុកម្តាយ ខ្លះក្លិនម្តាយ
ដែលធ្វើឱ្យគេ ដល់ធំ ឡើងជាមនុស្ស ស្ងាត់ស្ងៀម រិះគិត
ច្រើនពីរឿងជីវិត ។

ឆន្ទ ខាងសួរ បន្តទៀត! ចុះឪពុក បងខេមរ ទៅជា
យ៉ាងណាទៅ?

ប្រុងសំ:- ឆន្ទ ស្គាល់ពូគន់ទេ ពូម្នាក់បាក់ដៃ យាមសារ
មន្ទីរ និងយ៉ាងឥតរ៉ាន់ផ្សេងៗ ពូនេះហើយជាឪពុកខេមរ ។

ប៉ា: ឱ្យស្គាល់គាត់គួរសមណាស់ ហើយធ្លាតវៃទៀត ។
ឱ្យស្តាយណាស់ ដោយពុំដឹងរឿងរ៉ាវទាំងនោះសោះ ម្ល៉េះ

ខ្ញុំសាកសួរ ឲ្យបានច្បាស់ពីបំណង របស់គាត់ និងពីជីវិត
តើគាត់យល់យ៉ាងណាដែរ បន្ទាប់ពីរឿងបែក បាក់គ្រួសារ
រឿងមិត្តភក្តិមិត្ត ។ល។ រឿងស្រុកទេស ។ល។

ប្រុងសំ! ជាធម្មតា មនុស្សក្បត់ គេឥតយកជាគ្នាទេ
ដូចពូកែ ។

ឯរឿងពូកែ ឌីពុកទេព មានលំនាំដូចគេទៅ ។

ខ្ញុំនិងគ្រួសារខ្ញុំ(ប្រុងសំនើយាយ) បន្ទាប់ពីបានរស់រាន
មានជីវិត ដោយសារជូននាង ជួយលាក់បំបាំងមក ក៏កើត
មានចិត្តស្រឡាញ់រាប់អាន ជូននាង និងទេព ហើយសន្យា
ថា នឹងជួយគ្រួសារនេះ ឲ្យចាកផុតពីភាពក្រីក្រលំបាក
តោកយ៉ាក ។ ពួកយើងខ្ញុំ បានសួរទៅជូននាង ថាជូនចង់
បានអ្វីក្នុងជាតិនេះ តើជូនមានបំណងប្រាថ្នាយ៉ាងណា ប្រាប់
យើងខ្ញុំមក ខ្ញុំនឹងលែងរក ធ្វើយ៉ាងណា ជួយជូនឲ្យបាន
ដូចប្រាថ្នា បើយើងខ្ញុំអាចជួយបាន ។

ជូននាងពេលនោះចាប់មានជម្ងឺផង បានរាយរាប់រឿង
ពូកែឲ្យយើងខ្ញុំស្តាប់ ដោយក្រៀមក្រំ ក្នុងចិត្តបំផុត ។

ពេលដែលយើងខ្ញុំ បានស្តាប់ ហើយ យើងខ្ញុំ ដឹងថា
បំណង ជូន នោះ ទី១ គឺ ចង់រកអ្នកណា ជួយចិញ្ចឹម បីបាច់
ថែរក្សា ទេព ឲ្យបានរៀនសូត្រ ទៅជាអ្នកចេះដឹងនឹងគេ
ព្រោះ គាត់ចាស់ហើយ ហើយមានជម្ងឺទៀត មិនអាច
បីបាច់ថែរក្សាបាន ឲ្យបានយូរ អង្វែងឡើយ។ ហើយចាប់
តាំងពីបារាំងចាប់ ពូកែមក គ្មានអ្នកណា ហ៊ាន រាប់អាន
គ្រួសារគាត់ឡើយ។ គាត់មើលទៅឃើញខ្មោងនឹក ចំពោះ
វាសនា ទេព។

ទី២ គឺចង់ឲ្យគេជួយ កុំឲ្យបារាំង សម្លាប់ពូកែ ឬបញ្ជូន
ទៅកោះត្រឡាច ។

បំណងជូននោះ មិនចោទជាបញ្ហា ដល់គ្រួសារខ្ញុំឡើយ។
គឺជាបំណងធម្មតា នៃជនជាតិខ្មែរ ដែលចង់រស់នៅដូចគេ
ដូចឯង មិនលោភលុយ លោភអំណាច។ល។ នៅប្រទេស
បារាំង បំណងទាំង នេះជា សិទ្ធិ នៃពលរដ្ឋ ដែលរដ្ឋត្រូវ
តែផ្តល់ឲ្យចេះមើល ចេះអាន ចេះសរសេរអក្សរ ។

ជូន ឆាន់និង ខេមរា ត្រូវគ្រួសារខ្ញុំយកមកឱ្យរស់នៅ ឯ ក្រុងភ្នំពេញ ឱ្យរៀនសូត្រ ដូចគេឯង។ ឯជូនឆាន់ មាន ពេទ្យមកជួយមើលជម្ងឺ គាត់បានធូរស្បើយ។ គាត់រមែង ទៅមើលកូនគាត់ ពូក់នៅក្នុងពន្ធនាគារ " តុកធំ " នា ក្រុងភ្នំពេញ។

កុំតែបានជូនឆាន់ជួយ ខ្ញុំម្ល៉េះស្លាប់បាត់ទៅហើយ ទាំង មា មីន បងប្អូន ផ្សេងៗទៀត។

បារាំងឯទៀត នៅជិតៗទីនោះត្រូវជប៉ុន ចាប់យកទៅ ទាំងអស់។

យាយ ឆាន់ ពេលនោះនៅមានអំណាច ព្រោះជាម្តាយ ពូក់មេឥស្សរៈ។ គេហៅយាយឆាន់ថាជា " មាតាស្នេហាជាតិ " ។ គ្មានអ្នកណាហ៊ានមកបៀតបៀនគាត់ឡើយ។ មេឥស្សរៈ ជំនាន់នោះ មិនមែនមិនដឹង ពីវត្តមាន នៃយើងខ្ញុំនោះ ឡើយ តែគេទាំងនោះស្តាប់បង្គាប់ យាយ ឆាន់ ព្រោះ គាត់ បានប្រាប់ទៅមេឥស្សរៈថា " កូនប្រុសខ្ញុំតែមួយត្រូវបារាំង ចាប់យកទៅ ចាប់ដោយសារ បារាំង ជាសត្រូវនឹងយើង ។

តែបារាំងនេះ ជាបារាំង ដែលមានទុក្ខទោស យើងត្រូវតែ
យកអាសារគេ យើងឥតមានបំណងនឹងសម្លាប់គេ សោះ
ឡើយ ។ បំណងរបស់យើង សូមឱ្យ គេ ចាកចេញ ពីទឹក
ដីយើង ។ ឱ្យគេទុកឱ្យយើងមានឯករាជ្យភាព មានសេរី
ភាព ។ ទោះជាអ្នកមិនព្រមក៏ដោយ ខ្ញុំសូមការពារ
គ្រួសារនេះ ដែលមកសុំឱ្យខ្ញុំជួយការពារ ។ បើអ្នក
មិនព្រម ខ្ញុំសូមឱ្យអ្នកសម្លាប់ខ្ញុំជាមុនសិន មុននឹងចាប់
គ្រួសារបារាំងទាំងនេះ ។ នេះជាសំណូមពរជាចុងក្រោយ
បង្គំសុំរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំពុំអាចរស់នៅ ឱ្យបានយូរ តទៅទៀត
ឡើយ ។ ខ្ញុំពុំចង់ឃើញអ្នកតស៊ូយើង និងបារាំងកាប់
សម្លាប់ ហុតឈាមគ្នា តទៅទៀត យើងរិះរកមធ្យោបាយ
ការពារប្រយោជន៍ រឿងខ្លួន ។ ខ្ញុំព្រាត់ប្រាសកូនសម្លាញ់
ចៅឥតឱ ឥតម្តាយ តើអ្នកយល់ថា នេះជាផ្លូវល្អ ដែលត្រូវ
តែបន្ត តទៅទៀតឬ? ខ្ញុំពុំចង់ឱ្យអ្នកទាំងអស់គ្នា ជួប
ប្រទះនូវរឿង ដូចខ្ញុំនេះទៀត ។ ខ្ញុំសូមឱ្យអ្នកទាំងអស់
ពិចារណា រកផ្លូវណា ឱ្យប្រសើរជាងនេះ ។

មេសស្សៈទាំងនោះ ស្តាប់ហើយ ក៏លាជូនផង ទៅ
កាន់ទីកន្លែងរៀងខ្លួន ។ គេបានជួយលួចលាក់បំពួនយើង
ខ្ញុំ ហើយជួនកាលគេជួយផ្គត់ផ្គង់ ជាចំណីអាហារ ទៀតផង
បើតាមខ្ញុំស្មាន ព្រោះមានសាច់ បន្លែប្លែកៗ ។

ហេតុដូច្នេះហើយ បានជាខ្ញុំប្តេជ្ញា ចិត្តថា នឹងជួយ
រាស្ត្រខ្មែរ ដោយប្រការណាមួយមិនខាន ព្រោះខ្ញុំបារាំង
ជាមិត្តនឹងខ្មែរ ។

ពេលដែលខេមរជាប់បាក់ខុប យើងខ្ញុំចង់ឱ្យខេមរ រៀន
មុខវិជ្ជា សំរាប់ដឹកនាំស្រុក ព្រោះឪពុកម្តាយជាអ្នក ស្នេហា
ជាតិ តែយើងខ្ញុំមិនចង់ឃើញទុក្ខសោក ខេមរ ព្រោះសង្គម
ខ្មែរ មិនអនុញ្ញាត ខ្មែរគ្នាឯង បានសុខឡើយ ប្រសិនណា
យើងប៉ះពាល់ ដល់ប្រយោជន៍គេ ។ យើងក៏សំរេច ដោយ
មានការ យល់ព្រម ពីខេមរ និង ពូកែ ឱ្យខេមរ រៀន វិជ្ជា
វិស្វកម្ម សំណង់ ។ ដល់រៀនចប់ ហើយ ខ្ញុំយក មកធ្វើការ
ជាមួយខ្ញុំ កសាងជួសជុលប្រាសាទ ដែលបាក់បែក ។

ប៉ុន្តែ ផងនៅ ឯណា សព្វថ្ងៃ? ឆេនី សួរ !

-ជូន ដល់ទទួលអនិច្ចកម្ម ក្រោយពីខេត្ត ចូលរៀននៅ
សាលា មហាវិទ្យាល័យ ។

ឯពូកែត្រូវបារាំង លែងឱ្យ មានសេរីភាព មុនពេល
ដែលប្រទេសកម្ពុជា បានឯករាជ្យបន្តិច ។ គាត់បានជួប
ម្តាយនិងកូន ហើយរស់នៅជួបជុំគ្នា ពីរបួសប្រាំដែរ ទើប
ជូន ដល់ទទួលមរណភាព ទៅ ។

ឡូឌីយាយ! ពេលដែលខ្មែរបានឯករាជ្យ ហើយ ខ្មែរ
ក៏នៅតែ ខ្វះសមត្ថភាព នឹងកសាងស្រុក ឱ្យបានដូចជា
ចៅហ្វាយដែរ ។

ឆេវី ជូនយោបល់! តាមខ្ញុំសង្កេត តាំងពីដើមមក ដល់
ស្រុកបារាំង ខ្ញុំឃើញបារាំងនៅស្រុកគេ មិនដូចបារាំង
នៅស្រុកយើងទេ ។ គេត្រឹមត្រូវ គេគោរព រាក់ទាក់
គេមិនសំឡូត ដូចបារាំង នៅស្រុកយើងទេ ។ ខ្មែរដែល
នៅក្រោមបារាំង ជិតមួយសតវត្ស ជាពិសេស ពួក
រដ្ឋការ ចម្លងយកលក្ខណៈមិនល្អទាំងនោះ ។

ច្រូងសំរេច ចាប់អារម្មណ៍ ទៅលើឯករាជ្យ ខ្មែរ ។ ខ្លះថា
អាណានិគមអង្គភាព ត្រាន់ប៊េជាង អាណានិគមបារាំង ។
គំនិតទាំងនេះ មិនត្រូវ ខ្លាំងពេក នោះទេ ព្រោះប្រទេស
ដែល នៅ ក្រោមអាណានិគម លូតលាស់ បាន បន្ទាប់
ពីឯករាជ្យ អាស្រ័យទៅដោយអ្នកដឹកនាំ ។

ដំណែល **កម្លែង អាណានិគម**

បារាំងប្រគល់ សំបកផ្ទះ មក ឲ្យ ខ្មែរ វិញ តែបារាំងពុំ
 បាន បោសលាងជូតឲ្យ ស្អាតឡើយ ។

ច្បាប់ទាំងដួលប្រគល់ឲ្យខ្មែរ ច្បាប់ជិះជាន់មនុស្ស ។
 ច្បាប់បារាំងបង្កើត ដើម្បីការពារប្រយោជន៍ខ្លួន ការពារ
 ប្រយោជន៍ជនមួយក្តាប់ ។

នៅស្រុកខ្លួន ខ្លួនធ្វើច្បាប់ តម្រូវ មនុស្ស ភាគច្រើន
 ដែលខ្លួនហៅថា ប្រជាធិបតេយ្យ ។ ដល់មកស្រុកគេ ខ្លួន
 ធ្វើច្បាប់សំរាប់គ្នាខ្លួនមួយក្តាប់តូច ។

ខ្មែរនៅក្រោមបារាំង ឡើងបានដូចបារាំង ។ បូកពា
 ដូចលោកបាឡាត់ស្រុក ក្នុងរឿងកុលាបបៃតង អញ្ចឹង ។

អ្នកដឹកនាំ មានសញ្ញាប័ត្រ ធំ បូកគួរឱ្យខ្ពើម បូកសំឡូត
យកលុយ គ្មានអ្វីជាថ្លៃថ្នូរ ។ មនុស្សយ៉ាងនេះហើយ ដែល
ធ្វើឱ្យសង្គម ភៀសស្ទុះ ពុំព្រមទៅមុខ ព្រោះគ្មានអ្នកណា
ចូលជិតបាន ។ ក្រៅពីជំរិតយកលុយ គិតប្រយោជន៍ផ្ទាល់
ខ្លួន គ្មានគិតអ្វីជាប្រយោជន៍សាធារណៈទាល់តែសោះ ។

ឆ្លង់ស័រ- បារាំង បង្កើតរចនាសម្ព័ន្ធ អប់រំ ឃោសនាធ្វើ
យ៉ាងណា កុំឱ្យខ្មែរលូតលាស់កើត បង្កើតច្បាប់សេដ្ឋកិច្ច
សំរាប់តែប្រមូលយកលុយ ចែកគ្នាតែប៉ុណ្ណោះ ។

ពីដើមនៅឥណ្ឌូចិនគេចាយលុយ ពិយ៉ាស្ត្រ (Piastre) ។ មួយ
ពិយ៉ាស្ត្រ (Piastre) មាន ៥០ ហ្វ្រង់ (Franc) នៅឆ្នាំ១៩២០ ។ ឆ្នាំ១៩២៦ មួយពិយ៉ាស្ត្រ (Piastre) មាន ៥ ហ្វ្រង់ (Franc) ។ ក្នុងកំឡុងឆ្នាំ១៩៥០ មួយពិយ៉ាស្ត្រ (Franc) ។

ឆេនីនិយាយ ! កាលខ្ញុំនៅតូច ខ្ញុំរមែង ឮថា បារាំង
សម្លាប់អ្នកចេះ ចោល ។ ប្រទេសឥស្លាម គ្មានការ
អប់រំ ។ កាលណោះមានសាលាវត្ត ដែលអាចជួយបណ្តុះ
បណ្តាល ខ្មែរឱ្យក្រោកឆ្លើយឡើង ។

ឆ្លៀតចំណេះ ! គេអប់រំមនុស្ស កុំឱ្យមានលក្ខណៈ បីយ៉ាង
ជាប់នឹងខ្លួន ។ របស់ទាំងបីនោះគឺ ៖

- ការស្អប់ឈ្មាតិសត្វ
- ការកេងប្រវ័ញ្ចគេ
- ការមើលងាយមើលថោកគេ

តែលក្ខណៈទាំងនោះ គេឃើញមាននៅលើខ្មែរ ភាគ
ច្រើន ដូចយ៉ាងលោកបាឡាត់ស្រុកជាដើម ។

ផ្លូវដែលជ្រើសរើស សំរាប់ជីវិត គឺផ្លូវគោរពកោត
ខ្ជាប់ ។ លើកដៃសំពះ ទទួលទ្រង់អ្វីទាំងពួងដែលធ្លាក់ពី
លើមេឃ ដែលខ្លួនហៅ ព្រង់វាសនា ។ ទទួលព្រមយក
ទាំងអស់ ដោយពុំបាច់គិតរកផ្លូវដោះស្រាយ ។

ឆ្លៀតសំឡេង ! ខ្មែរមានលក្ខណៈល្អ អាចរស់នៅជាមួយ
គ្នាបាន។ ជាមនុស្សស្ងាត់ស្ងៀម រំពឹងគិត ដើរចិត្តក្នុង
ព្រឹមៗ ដូចលោកទ្រង់បាត់ ។ គិតទៅឋានសួគ៌ ច្រើន
ជាងគិតពីជីវិតសព្វថ្ងៃ ។ ឯបារាំង គេគិតពីជីវិតសព្វថ្ងៃ
ជាមុនសិន មុននឹងគិតដល់បរលោក សមដូចពាក្យថា៖

Aides – toi, le ciel t'aidera ប្រែថា៖ ត្រូវជួយខ្លួនអ្នក ជា
មុនសិន ទើបព្រះឥន្ទ្រនឹងជួយអ្នកជំនាញក្រោយ។

ឡូឡូ ! ក្នុងចំណោមប្រជាជន ឥណ្ឌូចិន អ្នកណា
ត្រាន់បើជាងគេ!

ក្នុងចំណោមសាសន៍ចិន ខ្មែរ យួន លាវ គេច្រើននិយាយ
ដូចគ្នាទៅ៖

គេថា យួនជាអ្នកជាស្រូវ ខ្មែរក្រឡេកមើលស្រូវដុះ
ឯលាវ ដេកលេងផ្ទុំខ្មួយ ចាំដល់ស្រូវទុំ។

ឆ្លៀតសំឡេង! មានរឿងមួយដែលគេច្រើននិទានលេង។
ថ្ងៃមួយមាន ខ្មែរ ម្នាក់ មានជំងឺស្រវឹងមេរោគសក់រួញ ក្នុង
ខ្មោចមូល ចូលទៅប្លឹងបារាំងថាមានយួនម្នាក់ចង់វាយគាត់។

បារាំងនឹកក្នុងចិត្ត ចង់ឃើញមនុស្ស ដែលហ៊ានវាយ ពូ
នេះ។ តេទៅហៅយួនយកមក។ គ្រាន់តែឃើញយួនភ្លាម
បារាំងលាន់មាត់៖

ឱ! ម្ចាស់ថ្ងៃអើយ! យួនស្តមតែវ៉ៃ ស្តមដូចប្រចៀវចង
គ្រឿង គ្រាន់តែវាវាសមួយដៃ ដួលផ្តាច់មុខបាត់ហើយ។

នេះចង់បង្ហាញ លក្ខណៈខ្មែរ ដែលចង់បាន យុត្តិធម៌ ពី
សំណាក់រដ្ឋការ។ រឿងធំគឺរឿងយុត្តិធម៌ ក្នុងសង្គម។ ការ
ដែលខ្វះយុត្តិធម៌ ធ្វើឱ្យយើង ពុំអាចរកស៊ីខ្លួននាគារ ទិញ
ផ្ទះ ទិញឡាន ឬទិញរបស់ប្រើផ្សេងៗ ដូចស្រុកគេបាន
ឡើយ។

ខ្វះយុត្តិធម៌ ប្រទេសនឹងស្គាល់នូវអនាធិបតេយ្យ ព្រោះ
គ្មានច្បាប់ការពារ។ មនុស្សត្រូវការច្បាប់។ សត្វរស់
នៅ ដោយគ្មានច្បាប់ ខ្លាចាច់សត្វណា ស៊ីក៏បាន ស្រេច
អំពើចិត្ត។

ឡូ បន្តសំនួរ! ត្រង់សំណុំ ធ្វើដូចម្តេចបានជាបេះខ្មែរ
ច្បាស់ម្ល៉េះ?

ប្រុងសំ - ចេះពីរៀន មានពីររក ។ កាលខ្ញុំនៅតូច ខ្ញុំមាន
ខ្ញុំកំដរ ខ្មែរយួន ។ ខ្ញុំនិយាយជាមួយអ្នកទាំងនោះ ។ យួន
ក៏ខ្ញុំចេះ ខ្មែរក៏ខ្ញុំចេះ ។ កាលនៅតូច រៀនភាសាឆាប់
ចេះណាស់ ដល់ធំពុំងាយរៀនទេ ។

ឌុច - នៅអីរ៉ូប ពីដើមច្បាំងគ្នា មិនឈប់ឈរដែរ ទំរាំ
គេរករបៀបរស់នៅ ដោយសុខសាន្តនឹងគ្នា ។

ធីត ធ្វើតស៊ូរទៅ ប្រុងសំ

អ្វីទៅដែលធ្វើឱ្យមនុស្សខ្លាំងពូកែ? អ្វីទៅដែលធ្វើឱ្យ
មនុស្សចៀសវាង គ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗ?

ប្រុងសំ - មនុស្សជំនាន់ដើម រស់នៅក្នុងព្រៃ ឬ រូងភ្នំ
ទាល់តែសាមគ្គីគ្នា ទើបអាចប្រយុទ្ធនឹងសត្វព្រៃ ខ្លា ជំរី
បាន ។

មនុស្សកើតមក ពុំមានគ្រឿងការពារ ដូចសត្វឡើយ
គ្មានក្រចក គ្មានចង្កូម គ្មានខ្នាយ ស្បែកមិនក្រាស់ទៀត ។
តែមនុស្ស មានបញ្ញា ប្រើកម្លាំង មនុស្សមិនអាចឈ្នះសត្វ
បានឡើយ ។

មនុស្សសាមគ្គីគ្នា ប្រើគំនិត បែងចែក ការងារ សង់
រូបសង់ផ្ទះ ធ្វើកាំបិត ដាវ លំពែង ។ មនុស្សទេ ដែល
ការពារ ភូមិជ្ជាន មិនមែនរូបសង់នោះឡើយ ។ ឥតមាន
មនុស្ស រូបសង់ឥតបានការអ្វីទេ ។ មនុស្សធ្វើភ្លើង បង្ហាត់
ភ្លើង រកទឹក ដឹកអណ្តូង ។ល។

តែឯកង មនុស្ស ពុំអាចដឹកអណ្តូង សង់ផ្ទះ ធ្វើឡាន
...បានឡើយ ។

សត្វគោ កើតឡើងម្នាក់ឯង លើដីមានស្មៅ ។ នៅ
ក្រោមជើងវា មានស្មៅ គោអាចរស់តែឯងបាន ។

ឆេវី នាងសួរទៅប្អូនសំរ ថា :

សត្វពាហនៈ គេមើលក្រយោ?

មនុស្សគេមើលអម្បូរ?

ឯប្រទេស គេមើលអ្វី ដើម្បីដឹងថា ល្អឬ អាក្រក់ទៅ
ថ្ងៃក្រោយ?

ប្អូនសំរ ឆ្លើយ!

គេមើលអ្នកដឹកនាំ ជាមនុស្សជំពូកណា?

- កាច សាហាវយង់ឃ្នង ឬ មនុស្សស្អាត ចូត ជឿបាប បុណ្យ ។

- គេមើលសេដ្ឋកិច្ចប្រទេស ប្រជាជនមានប៉ុន្មាននាក់ ស្រូវ ត្រី សាច់ ផលិតបានប៉ុន្មាន ស៊ីអស់ប៉ុន្មាន នៅសល់ប៉ុន្មាន បើ ចេះតែខ្វះស៊ី រាល់ឆ្នាំ ច្បាស់ជា ថ្ងៃណាមួយ មានការបះបោរហើយ ។

- គេមើលចិត្តគំនិត វាស្រួលប្រជា ចរិតយុវជន ដែលថ្ងៃក្រោយ ទៅជាពលរដ្ឋ តើជាមនុស្សមានការ អប់រំ ត្រឹមត្រូវ ចូលចិត្តយុត្តិធម៌ ស្អាតស្អំ? ឬក៏ជាមនុស្សខឹងខូច ស៊ីក្បាល ស៊ីកន្ទុយ គ្មានគិតគេង សប្បាយតែលើអបាយមុខ ប៉ោឡែ ក្នុងក្មេង ។ បើយុវជនអាក្រក់ មានចំនួនច្រើន ប្រទេសច្បាស់ជា ផ្ទៀងទៅ រកសង្គ្រាម ទៅ រកជម្លោះ គ្នា ឯងក្នុងស្រុក ទៅអនាធិបតេយ្យ ។

ឡូចជូនជាមតិ!

ខ្មែរយើង រមែង អធ្យាស្រ័យច្រើន ពុំមានចរិត ដូចបារាំងទេ ។ យើងឃើញ ចៅហ្វាយស្រុកជិះឡានថ្មី ក៏មិន

ជាអ្វី? ច្ចុំ ដ្បិតតែ ដឹងថា ប្រាក់ខែ ចៅហ្វាយ ស្រុក មិនអាច
ទិញឡានបានល្អ យ៉ាងនេះ ក៏ដោយ ព្រោះជាកុសល ផល
បុណ្យរតេ ដែលរតេ កសាង តំណាងមុន ។

ឆ្លេងសំ! ខ្មែរ ភាគច្រើន ច្រឡំ សាសនា និងជីវិត រស់
នៅ ។ សាសនានិយាយថា កុំកុហក កុំសម្លាប់សត្វ កុំកេង
ប្រវត្តិរតេ ។ល។ តែក្នុងជីវិតរស់នៅ អ្នករកស៊ីក្តី ត្រូវ ភូត
ភរ ខ្លះ ដើម្បីបានចំណេញ ។ មនុស្ស ដើម្បី រស់ត្រូវ ហ៊ាន
ចាប់ត្រី ចិញ្ចឹមសត្វ ។ល។

ឡូ ឆន្ទាន! មាន កន្លែងមួយ ទឹក ចេញពី ក្នុងដី ក្តៅ
ពុះហុយផ្សែង ព្រោះជារន្ធ ភ្នំភ្លើង ពីដើម ។ ខ្លះទៅ មុជទឹក
កន្លែងនោះ ព្រោះល្បីថា អាចជួយឱ្យជាជម្ងឺសើស្បែក ។

តែបើប្លាក់ ខ្មែរ គាត់ ថា ពុំទៅ មុជទេ ព្រោះទឹកនោះ
ចេញពីឋាននរក ។ យមបាល ធ្វើកំតប់ទឹកខ្លះឆ្មាត ដែល
រតេដាំស្រុសមនុស្ស ដែលមានកម្ម ។

ឆ្លេងសំ! នេះ បង្ហាញឱ្យយើង ឃើញ នូវ ទំនាស់ រវាង
សាសនា និងវិទ្យាសាស្ត្រ ។

មិននោះ ដែលជឿតាម របៀបសាសនា ពុំអាចឱ្យកម
រមាស់ គាត់ជាបានឡើយ ។

អ្វីដែលគេ បង្ហាត់បង្រៀន ពីក្មេងមក ជាប់នៅនឹងខ្លួន
គាត់រហូត ដល់ចាស់ស្លាប់ ។

ឡូ និយាយ រឿងមួយទៀត! កាលជំនាន់សង្គម មាន
លោក មហាមន្ត្រីមួយ ទិញឡានល្អជាប់គេ ។ មានតែមួយ
គត់ក្នុងរាជាណាចក្រ ។ គាត់បង្ខំឱ្យឈ្នួញទិញគ្រឿងឡាន
សំរាប់តែឡានគាត់មួយ ។ ស្រុកយើងក្រ ពុំអាចប្រើឡាន
គ្រប់ជុន គ្រប់ម៉ាក ហើយទិញខ្មៅខ្វែង ស្កកទុក ហូរហៀរ
បានឡើយ ។

ឡូ បន្ត! កាលជំនាន់សម្តេច កាលណោះ ខ្ញុំនៅក្មេង
អ្នកដែលមានអាយុប្រហែលនឹងឪពុកខ្ញុំ ដឹងរឿងលោក
គេ ។ គេ ជាកុំន្ទីខាងប៉ូលីស អាងយ៉ាងក្មេងក្មាង សំឡេតគេ
ឯង ឥតក្រែងអ្វីឡើយ ។ សំឡេតដំណាងរាស្ត្រ បំណងនឹង
សម្លាប់ ដំណាងរាស្ត្រណា ដែលមិនខូចខ្ចាចអំណាចខ្លួន ។

អ្នកណាដែលធ្វើយូរស័ក្ខមិនស្រួល មិនត្រូវ ចិត្តខ្លួន
គៈ ទៅវាយតប់ទាត់ធាក់ដល់ប៊ុយរ៉ូ ។ ធ្វើបូកដូចបារាំង
ទាត់ធាក់គេ តាមអំពើចិត្ត សមដូចឃ្លាដំណាលថាៈ

" អាចារ្យចាហេ ចោរអប្បល័ក្ខ ហ៊ានយកជើងធាក់ អាណត្ត
ហ្នឹងលេង" ។

កាលណោះ សង្គមដូចគ្រឿងស្ទុះ ទៅមុខមិនរួច ទំនាស់
រវាងយុវជននិងរដ្ឋការ រវាងក្មេងនិងចាស់ ជំនាន់មុន ។

សម្តេច លោកធ្វើល្អ កសាងមហាវិទ្យាល័យ ជាច្រើន
បង្ហាត់បង្រៀនដល់កម្រិតវិស្វករ ។

តែវិស្វករទាំងនោះ ដល់ពេលចេញពីសាលា ពុំមាន
ក្របខ័ណ្ឌ នឹងគេទេ គេហៅថាកុងត្រាក់ទុយអែល (Contractuel) ។ គេពុំប្រគល់កិច្ចការឱ្យធ្វើ កិច្ចការដែល
មានការទទួលខុសត្រូវ ។ យុវជនក្មេងៗ ពោរពេញទៅ
ដោយថាមពល ត្រូវគេបញ្ឈរជើងចោល បាក់កម្លាំង
នឿយណាយ ។

ខ្ញុំនៅ ចាំកាលណោះយុវជនវិស្វករ ក្មេងៗស្រាក់លុយ
ក្លាយទៅស្លូតបាស់ធ្វើការនៅ Fonction publique ដើម្បី

ឱ្យចេញ Statut ។ តែមនុស្សចាស់នោះស៊ីលុយអស់ ហុច
សំបកឱ្យយុវជនវិញ ។ ហេតុដូច្នេះហើយ បានជាមាន
យុវជនខ្លះកាន់ជើងលោក ឆង់ ឆង់ ព្រោះសង្ឃឹមថាមាន
យុត្តិធម៌ជាមិនខាន ។ ចាស់ៗនាំគ្នាបិទផ្លូវមិនឱ្យគេឆ្លង រុល
ទៅមុខរួច កន្លែងខ្លាញ់ គេដាក់គ្នាគេ ។ គេថា យើង
Contractuel ។ មិនមែនថាយើងខ្មែរ ខ្មែរដែលមានជំរះ
នោះទេ ។ ទោះជាអ្នកមកពីស្រុកណា មានសញ្ញាប័ត្រ
យ៉ាងណាក៏ជា Contractuel ដែរ ។ និស្សិតមកពីអាមេរិក
រុស្ស៊ី អាល្លឺម៉ង់ ។ល។ សុទ្ធតែ Contractuel ។

ឯអ្នកដែលគ្រប់គ្រងតាមខេត្ត នាយកដ្ឋាន មាន
សញ្ញាប័ត្រជា " Controleur " ចាស់ៗ ។ ពួកនេះមានលុយ
ច្រើន គេស្រាក់លុយគ្នាទៅសូក Fonction publique ធ្វើ
យ៉ាងណាកុំឱ្យ Statut ចេញ។ ការដែលពុំព្រមដោះស្រាយ
បញ្ហា ធ្វើឱ្យទៅជាទំនាស់សង្គម ទំនាស់ជំនាន់មួយទៅ
ជំនាន់មួយ ។

ទំនាស់មានច្រើនទៀត ម្នាក់ៗធ្វើតាមចិត្តខ្លួន តាមខ្លួន
យល់ឃើញ គ្មានច្បាប់គ្មានទម្លាប់។

នៅ ជិតផ្ទះខ្ញុំ ពីដើម មាន តា ម្នាក់ កាន់ សីល ឡូទេ
និយាយ គាត់មានស្រះមួយ មានត្រីជាច្រើន ។ ដើម្បីកុំ
ឱ្យ គេចាប់ត្រី ក្នុងស្រះ គាត់ ព្រោះគាត់ខ្លាចបាបដល់គាត់
គាត់ បោះ អំបែងដប កញ្ចក់ ផ្សេងៗ ។ អម្បែងទាំងនោះ
អាចធ្វើឱ្យគ្រោះថ្នាក់ដល់មនុស្ស ទៅជាខ្លិន ពិការ ។

ថ្ងៃមួយ កូនចៅគាត់ មកពីភ្នំពេញ គ្នាមិនដឹង ក៏ចុះ
មុជទឹកលេង មុតនឹងអម្បែង ទៅជាពិការ ។

ប្រុងសំ! នៅ ស្រុកបារាំង អ្នកដែល បង្ក គ្រោះថ្នាក់
ដល់គេ ជាអ្នកមានទោស។

ពេលនោះ ប្រុងសំ ក្រោកឡើងទៅ បត់ជើង ។ ឡូទេលួច
សួរឆេនី ថា៖ តើប្រុងសំ មានគ្រួសារឬទេ?

- ប៉ាះ មាន ។ ប្រពន្ធគាត់ចុះទៅទិញថ្នាំ បាត់ហើយ
បន្តិចទៀតទើបត្រឡប់មកវិញ ។ ជា ភរិយាទីពីរ ។

ប្រពន្ធទីមួយ ជាជាតិបារាំង បានកូនមួយ ធ្វើជាអ្នកកាសែត
និងថតរូប ភ្នាក់ងារ កាសែត ប្រចាំដំបង់អាស៊ី ។

ថ្ងៃមួយកូនប្រុសទទួល គ្រោះថ្នាក់ បាត់បង់ជីវិត នៅម្តុំ
ព្រំដែន ខ្មែរ-វៀតណាម ។

ច្រូងសំរេង និងភរិយា ក្រៀមក្រំក្រែកលែង ។ ប្រពន្ធ ច្រូងសំរេង
ពុំអាចរស់នៅក្នុងស្រុកខ្មែរ តទៅទៀតបាន ព្រោះ ពោរ
ពេញ ទៅដោយ អនុស្សាវរីយ៍ ដែលធ្វើឱ្យគាត់ បំភ្លេចកូន
ពុំបាន ។

ឯ ច្រូងសំរេង វិញ ពុំអាច បោះបង់អង្គរបានឡើយ ព្រោះ
អង្គរស្ទើរតែ ជាបេះដូងរបស់គាត់ទៅហើយ ។

អ្នកទាំងពីរ ក៏សំរេចនៅជាប់គ្នា ។

ក្រោយមក ច្រូងសំរេង យកប្រពន្ធ ឈ្មោះ មាឃា ជាសាច់
ញាតិខាងបងខេត្ត ។ គាត់ស្រឡាញ់រាប់អានខ្ញុំណាស់ ។
ហេតុដូច្នេះ ហើយបានជាគាត់យកខ្ញុំមកតាម ។

ឆេវី បន្ត! ពេលដែលម្តាយ មីង លក់ភោជន៍យង្គានទៅ
ខ្ញុំឥតមានការអ្វីធ្វើឡើយ ។ ច្រូងសំរែ និងឆេវី ហៅខ្ញុំទៅ
ជួយ ធ្វើការជាអ្នកថែរក្សា ឃ្លាំង រូបចម្លាក់នានា ។

ឡូឡូ! តើ ច្រូងសំរែ មានគ្រោះថ្នាក់អ្វីទៅ?

ឆេវី និទាន! ច្រូងសំរែ ខិតខំកសាងទីលានដំរី ។ ការដ្ឋាន
ធំជាងគេ មនុស្ស៣០នាក់ ធ្វើការ៥ឆ្នាំ មកហើយ ។ ថ្ងៃ
នោះមិនដឹងជាចែងនូវអ្វី ពេលយប់ខ្ញុំស៊ូបិនឃើញថា អង្គរ
រលំបាក់បែក អស់ ។ ខ្មែរបាត់អង្គរ ឬគេលើកគ្នា ។ ខ្ញុំយំ
រហូតភ្ញាក់ដឹងខ្លួន ។

បងឆេវី ខំល្អងលោមខ្ញុំ កុំឱ្យរន្ធត់ពេក ហើយយើង
ទាំងពីរនាក់ នាំគ្នាមកញ៉ាំតុយទាវ ឯក្រុងសៀមរាប ។
នៅតាមផ្លូវ មានមនុស្សឆែកឆេរ សំបុត្រស្នាមហូរហែ ។
ក្រុងសៀមរាប ពីដើមជាក្រុងក្សេមក្សាន្ត ឥឡូវក្លាយទៅ
ជាក្រុង រង់ចាំការបំផ្លាញ ។ ពេលយប់ ខ្មាំងបាញ់ផ្គុំគ្នា គ្រាប់
បែកធ្លាក់លើផ្ទះ សាលារៀន មន្ទីរពេទ្យ ។ល។

យើងបើកលើស្ពានដែក ឆ្លងកាត់ស្ទឹងសៀមរាប ។
ពីដើមគេមុជទឹកបាន ឥឡូវ ទឹកស្ទឹងក្លាយទៅជាភក់ជ្រាំ
ស្តុយ ចំកណ្តាលក្រុង ។ ឲ្យតែមានទឹកកន្លែងណា គេទៅ
សង់បង្គន់ពីលើ ។ ម្នាក់អ្នកជុះដាក់ទឹក ម្នាក់ជងទឹកយក
ទៅប្រើ ។ គេគ្មានគិតថាទឹកស្ទឹងនេះជារបស់រួម ហើយ
នឹងនាំគ្នា ជួយសំអាតសោះ ។

ក្រោយពីស្រូបស្រស់គុយទាវហើយ យើងទាំងពីរនាក់
វិលទៅរក ប្រង់សំរ ឯលានជំរំ ព្រោះថ្ងៃនេះជាថ្ងៃបង្ហើយ ។
កិច្ចការ ៥ ឆ្នាំ ក្រោមភ្ញៀវ ក្រោមផ្គុំ ទើបតែនឹងចប់ ។
ទៅដល់ ឃើញមនុស្សច្រើនមីរ ប៉ូលីស ទាហាន ឡាន
ពេទ្យ ។ គេប្រាប់ថាប្រង់សំរ មានរបួសជាទម្ងន់ ខ្មែរក្រហម
យកមិនមកកប់នៅទីលានជំរំ ។

ឆេន ឱបប្រង់សំរ ដែលដេកក្នុងឡានពេទ្យ ឱបឪពុក
យំស្រក់ទឹកភ្នែក ។

ឪពុកជាម្ចាស់អើយ! ឈាមជាបពោះជំរំ ទើបនឹង
ចាប់ផ្តើមទេឬ? ឬក៏ឈាមជាបពោះជំរំជិតដល់ទីបញ្ចប់

ហើយ ព្រោះខ្ញុំឃើញ រូបដំរីប្រឡាក់សុទ្ធតែឈាម ។
តែឈាមមិនគ្រប់គ្រាន់ នៅឡើយ ។ មិនដឹង ជានៅខ្វះ
ឈាមប៉ុន្មានទៀតទេ?

ផ្ទាំងសិលានានា ដួលដេកបាក់បែកធ្លាក់រាត់រាយ ពាស
ពេញឆរណី ។

រដ្ឋាភិបាលបារាំង យកចិត្តទុកដាក់ នឹងឆ្លង់ស័រ ណាស់
ដឹកយកមកព្យាបាល ឯក្រុងភ្នំពេញ ។

ពេលដែលខ្ញុំមកដល់ភ្នំពេញ ជាមួយឆ្លង់ស័រ របប ឆន់
ឆន់ ជិតរលំហើយ ។

ភ្នំពេញ ពីដើម ដែលមានប្រជាជនមិនដល់មួយលាន
នាក់ផង ឡើងកើនចំនួនជិត២លាននាក់ មួយជាពីរ ។
មនុស្សមីរ តាន់តាប់ ដេករកេតរកូត តាមចិញ្ចឹមថ្នល់
តាមរានគ្រែដែលសេសសល់ ។ អ្នកទាំងនោះជាជនភៀស
ខ្លួន រត់ចោលភូមិវេន ផ្ទះសម្បែង ដែលត្រូវភ្លើងសង្គ្រាម
បំផ្លិចបំផ្លាញ ។

ភ្លើងសង្រួម រាលដាល ហ៊ុមព័ទ្ធជុំវិញ ក្រុងភ្នំពេញ ។
ផ្លូវគមនាគមន៍ត្រូវកាត់ផ្តាច់ ។ ទំនាក់ទំនងរវាងក្រុងភ្នំពេញ
និងខេត្តនានា ធ្វើឡើងដោយកុប៉ាល់ហោះ ។

រាល់ថ្ងៃកុប៉ាល់ទឹក ដឹកស្បៀងពីស្រុកយួន ហែរហម
ដោយ កុប៉ាល់ចម្បាំង ។ ខ្មាំងពួនស្ទាក់បាញ់លិច កុប៉ាល់ ។
ខ្លះក៏មកដល់រដ្ឋធានី ។

ទំនិញឡើងថ្លៃ ហួសកម្រិត ប្រាក់រៀល ចុះដៃម្ត ជា
រាល់ថ្ងៃ ។ ពីដើមយើងទិញកូនជូនមួយ ដល់ឥឡូវលក់តង
មានមួយសង្កេតថ្លៃជូន ។

មនុស្សសុំទាន ពាសពេញទីក្រុង ។ អ្នកមានកាន់តែ
មានឡើង ។ ភ្នំពេញចង្អៀតដោយឡាន ចេញទៅឆ្ងាយ
ពុំបាន កំណត់ត្រឹមតិច្បូលខ្លះ ពោធិបិនតុង តាខ្មៅ
ច្បារអំពៅ ។

ពេលយប់ គ្រាប់កាណុង ធ្លាក់ចូលក្រុង ត្រូវសាលា
រៀន ផ្ទះសម្បែង មន្ទីរពេទ្យ ។ល។

មន្ទីរពេទ្យ ពោរពេញ ទៅដោយមនុស្សរួចសាប ដាច់ដៃ
ដាច់ជើង ខ្វាក់ភ្នែក បែកក្បាល ស្រែកថ្នូរ ឈាមហូរស្រក់
លើប្រថពី ។

ក្រៅពីនេះ ភ្នំពេញ ពោរពេញទៅដោយទាហាន ឯក
សណ្ឋានគ្រប់គ្នា សិស្សសាលា រដ្ឋការ ។ នៅលើមេឃ
ឧទ្ធម្ភាគចក្រ ទាហាន និងកុប៉ាល់ហោះ "បានស្រាក់" ហោះ
ហើរ ខ្វាក់ខ្លួន ។ ទាហានឈរបាញ់សំព្វែង មើល ពីលើ
មេឃ ។

គ្រាប់បែក ផ្ទុះម្តងៗ នៅផ្សារអូរពូស្សី ម្តងនៅផ្សារ
ថ្មី ម្តងនៅផ្សារអូរឡាំពិក...។ល។

ក្បួនហែរសត ហែរមិនចេះចប់ ។ កន្លែងជុតសត
ភ្លើងឆេះឥតឈប់ ។ អ្នកការសក់កាន់ទុក្ខ កាន់តែច្រើន
ឡើងៗ ។

ប៉ូលីស ដេញបាច់យុវជន នៅក្នុងរោងកុន ដើម្បីឱ្យ
ទៅធ្វើទាហាន ។ ទាហានឥតប្រាក់ខែ រដ្ឋគ្មានលុយបើក
ឱ្យ ។

ទាហានឥតគ្រប់ចំនួនទៅច្បាំង ។ មួយកំប៉ាញី មានតែ
ពីរបី បីនាក់ ក្នុងចិត្តប្រុងតែទម្លាក់អាវុធ រត់ឱ្យឆ្ងាយ តែ
ខ្លួន ។

ដាច់ភ្លើង ដាច់ទឹកជានិរន្តរ៍ ។ មួយថ្ងៃៗ ដាច់ពីរបី
បីដង ។

ទាហានទៅច្បាំងដឹកប្រពន្ធកូនទៅតាមមានទាំងឆ្នាំង
បាយ ឆ្នាំងសម្ល ទៅជាមួយដែរ ។ កន្លែងយន្តក្រហមបួស
វាន់ក ពាសពេញព្រាត ។ ដោយមនុស្សច្រើនពេក ចារ
នឹង ដៃមិនទាន់ គេផ្គិតកន្លែងយន្ត ដោយម៉ាស៊ីន លក់
ប្តូរចែកទៅឱ្យអ្នកដែលចង់បាន ។

ឆងឆង ជិះកុប៉ាល់ហោះ ប្រោះព្រំក្រុងភ្នំពេញ ឱ្យរួច
ផុតពីកាណុងផ្ទុក ។

វិទ្យុខ្មែរក្រហម ផ្សាយសំឡេង សុំឱ្យខ្មែរសាធារណ
រដ្ឋ ទម្លាក់អាវុធចុះ គេសម្លាប់តែមនុស្ស៧នាក់ អ្នកដឹក
នាំគ្រាកៗ ។

ឯ ប្រុងសំត្រូវ គេដឹកយកមកព្យាបាល ឯក្រុងប៉ារីស
ទៀត ។

បងខេត ពុំបាន មកជាមួយ យើងទេ ព្រោះនៅ រៀប
ចំ ទុកជាក់សម្ភារៈ រូបចម្លាក់ផ្សេងៗ ។

ឱ បងខេត មាសស្នេហ៍អូនអើយ! អង្គរមួយ គេមិន
ស្គាល់ បងស្គាល់ព្រះកេសព្រះពុទ្ធ និង ព្រះកេសព្រះវិស្ណុ
ព្រះនារាយ...។ល។

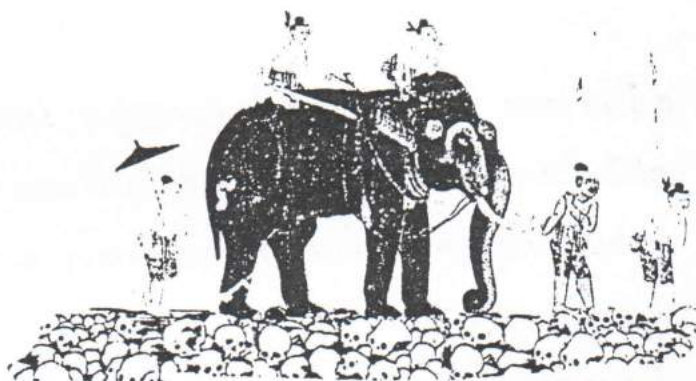
គេច្បាំងធ្វើយ៉ាងណា ឲ្យតែបានអំណាច ទោះជាអង្គរ
ឬប្រាសាទឯទៀត រលំដួល ក៏គេឥតឈឺក្បាលដែរ ។

យើងបែកគ្នា ហៅមិនឮ? ពុំដឹងជាបងស្លាប់ ឬរស់?
បានដំណឹងសូន្យយើង។ សាធារណរដ្ឋធ្លាក់ ក្នុងកណ្តាប់ដៃ
ខ្មែរក្រហម ។

ពេលវេលា ចេះតែកន្លងទៅមុខៗ ប្រុងសំ និងឆេរី រមែង
ស៊ីបសួរ ដំណឹងពីខេត ក្រែងលោមានអ្នកណាស្គាល់ ។

អូនជឿលើបារមីព្រះពុទ្ធ នៅអង្គរ ថាព្រះអង្គមិនឈរ
នៅស្ងៀម ឲ្យខ្មែរក្រហម ធ្វើបាបបងឡើយ ។

របប មុនពត រលំ ប្រជើង ទៅ ប្រុងសំរ ទិសឆើ បាន
 សំបុត្រ អនុញ្ញាតិ ឱ្យ ចូលស្រុក ខ្មែរ ។ អ្នកទាំងពីរ រៀបចំ
 វាលីស ចេញពី ក្រុងប៉ារីស ។

បេះប្រឡេះអ្នកចេះចោល

ខ្មែរក្រហម កម្រោល

ដូចពួកអាណានិគម!

កុប៉ាល់ហោះ ចុះចតនៅ អាកាសយានដ្ឋាន ពោធិបិន
តុល្យ ត្រង់សំរែ និងឆេវី រិះរកវិធីស៊ើបសួរដំណឹងពីខេមរា។

ក្រោយពីសម្រាកបន្តិច នៅរាជធានី ភ្នំពេញ អ្នកទាំង
ពីរ បន្តដំណើរទៅ អង្គរ។

ភ្នំពេញចាស់ទ្រុឌទ្រោម ក្រខ្វក់ តោកយ៉ាក មិនដូច
ភ្នំពេញពីដើមឡើយ។ កាលពីមុនឆ្នាំ១៩៧០ ភ្នំពេញស្អាត
ល្អប្រណិត ជាទីក្រុងដ៏ល្អមួយនៅចុងបូព៌ាប្រទេស។

ទៅ ដល់ អង្គរ ភ្លាម ទេវី នាងស៊ីប សួរ មនុស្ស ម្នា ដែល
ធ្លាប់ ស្គាល់ ។ ភាគ ច្រើន ស្លាប់ អស់ ក្នុង ពេល សង្គ្រាម ។

ពេល ព្រឹក ព្រលឹម នាង ធ្វើ ដំណើរ ម្នាក់ ឯង ក្នុង ព្រៃ
អង្គរ ។ នាង ឈរ នៅ មុខ ព្រះ អង្គ ខ្មៅ លើក ដៃ ទាំង ពីរ
ប្រណម្យ បិទ ភ្នែក បណ្តែត អារម្មណ៍ ទៅ ឆ្ងាយ ទៅ ដល់
មនុស្ស រវ័យ ជា ជំបូន ដែល នាង បាន ជួប ខេមរា ។

ទេវី ឮ សម្លេង មនុស្ស ដើរ លើ ស្លឹក ឈើ ក្រៀម និង លើ
មែក ឈើ នាង ក្រឡេក មើល ឃើញ មនុស្ស ម្នាក់ ពុក មាត់
ស្រមាម ខោ អាវ រំហែក រំហែក ដូច មនុស្ស សុំ ទាន ។

អ្នក នោះ លូក ដៃ សុំ ទាន ទេវី !

ទេវី សំឡឹង មើល មុខ ជន នោះ ឥត ព្រិច ភ្នែក ! ពិស្ត ការ
មែន ទេ ?

ជន នោះ ឯក់ ក្បាល ! ទេវី នាង សួរ ឱប ខេមរា ដោយ
ត្រេកអរ ក្រៃពេក ។

ឱ ព្រះ ជា ម្ចាស់ ! បង នៅ រស់ ទេ ?

បងអើយ! ម្តេចឡើយ ជីវិតក៏វេទនាម៉្លេះ អូនគ្មាន
សង្ឃឹមបន្តិចសោះថាបានជួបបង!

អូនគ្មានសង្ឃឹមសោះថា បងនៅរស់ រាន មានជីវិត ។
រូបរាងបងជូរច្រើន តែអូនសង្ឃឹមថា ចិត្តបងនៅតែល្អ
ដូចដើម ។ ជននោះឯកក្បាល ។

ម្តេចបានជាបង មិននិយាយស្តីអ្វីសោះ? សង្ឃឹមជាក់
ជាធ្វើឲ្យមនុស្សប្រែប្រួល មនុស្សចេះទៅជាល្ងង់ មនុស្ស
ល្ងង់ធ្វើចេះ ។

ខេមរា ធ្វើសញ្ញាក្បាល ឲ្យទេវី នាងដើរតាមទៅឆ្ងាយពី
មនុស្សម្នា ។

បងខេមរា ស្រុកស្រួល បួលឡើងវិញ ហើយ បងអាច
និយាយបាន ។ យើងមិនមែនរស់នៅក្នុងរបបខ្មែរក្រហម
ទៀតទេ?

ខេមរា ធ្វើភ្នែកឡើងឡើង ។ ព្រោះ ខេមរា រស់តែឯកឯង
គ្មានដំណឹងអ្វីសោះ ពីការប្រែប្រួលនៃប្រទេសជាតិ ។

ទឹកភ្នែកហូរ! ស្រក់ពីកែវភ្នែក ខេមរា ។

ឆេនី នាងយកកន្សែងជូតទឹកភ្នែកឱ្យប្តី ។

មួយសន្ទុះធំ ទើបខេមរា ចាប់ផ្តើមនិយាយ !

ឆេនី ! នាងសុខសប្បាយជាទេ?

នាងមិនភ្លេចខ្ញុំទេ? ឆេនីនាងស្រក់ទឹកភ្នែក ។

បង ខេមរា ! តើមានតែពាក្យនេះទេ ដែលបងភ័យ
ព្រួយជាងគេ?

ពាក្យដែលអ្នករង់ចាំជាងគេ គឺពាក្យថា បងនៅតែ
ស្រឡាញ់អ្នកជានិច្ច។

ខេមរាចាប់ដើរស្រួលដូចមនុស្សធម្មតាបន្តិចម្តងៗ ។ ពី
មុនខេមរាធ្វើជាមនុស្សពិការ ឆ្គួតលីលា ។

ឆេនី នាំខេមរាជិះតាក់ស៊ី " taxi " ទៅសណ្ឋាគារ ដែល
នាងស្នាក់នៅ ។

ដល់មុខទ្វារ អ្នកយាមទ្វារ មិនឱ្យ ខេមរា ចូលក្នុង
សណ្ឋាគារ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះគេនឹកស្មានថាឆេនីឆ្គួតទៀត ។

ឆេនី ! នឹកហួសចិត្ត នឹងចរិតអ្នកយាមទ្វារ ដែលស្តាប់
បញ្ជាពីលើ ធ្វើគ្មានគិតពិចារណា ។ នាងទូរស័ព្ទទៅប្រុង

សំ! នាងនិយាយជាភាសាបារាំង ជាមួយ ច្រូងសំ ដែល រង់
ចាំនៅក្នុងបន្ទប់ ព្រោះនាងចង់បង្ហាញឱ្យឃើញថា នាង
ចិនមែនស្រីឆ្អិនទេ។

រង់ចាំបន្តិច ច្រូងសំ ស្ងៀកពាក់ស្អាត បាត អាវធំ ចង
ក្រវាត់ ចេញមក។

ឃើញខេមរភ្លាម ច្រូងសំ ស្ទុះទៅឱបដោយត្រេកអរ
ពន់ពេក។ រួច ច្រូងសំនិយាយបារាំង វាយបូក បញ្ចេញ
អំណាច ជាអ្នកធំ និយាយទៅកាន់អ្នកយាមថា៖ នេះជា
ភ្ញៀវកិត្តិយសរបស់ខ្ញុំ។ ច្រូងសំ ចង្អុលទៅខេមរ។

-ឯងមានក្រដាសកត់ទេ!

-អ្នកយាម ឯក់ក្បាល ទាញកូនសៀវភៅនិងខ្នៅដៃ។
ច្រូងសំ និយាយយឺត ធ្វើយ៉ាងណា ឱ្យអ្នកយាមទ្វារ
មានពេលគិតនិងនឹកភ័យខ្លាចអំណាចបារាំង។

-ឯងត្រូវរកជាងកាត់ដេរ ដ៏ចំណាន ហើយឱ្យមកជួប
យើងនៅបន្ទប់ លេខ២០៣។ ស្តាប់បានទេ?

- ហើយ ឯងត្រូវទៅទិញស្បែកជើង ស្រោមជើង យកមកឱ្យយើងមុនម៉ោង១២ថ្ងៃត្រង់ ។

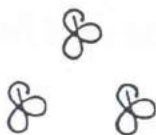
- ហើយកុំភ្លេចរកជាងកាត់សក់មកផង ។

រួចប្រុងសំបុតកាបូបទាញលុយ៥ដុល្លារហុចទៅឱ្យធុរ្យា ។ ក្នុងកាបូបធ្វើឱ្យឃើញនូវក្រដាសប្រាក់ជាច្រើន ។

អ្នកយាមទ្វារអោនលំទោនទទួលយកលុយ រួចចេញទៅបាត់ ។

ប្រុងសំបុតភ្នែកដាក់ទេវី និងខេមរា រួចនិយាយថា៖
ជាមួយខ្មែរ បានតែសំឡត់ ។ និយាយស្រួល និយាយពន្យល់ ស្តាប់មិនបានទេ ។ ឃើញគេមាន ឃើញគេស្លៀកពាក់ស្អាតបាត រាងកោងបន្តិច ខ្លាចគេជាងខ្លា ។

អ្នកទាំងបី នាំគ្នាចូលក្នុងបន្ទប់នៅក្នុងសណ្ឋាគារសន្និដ្ឋានគ្នាពីរឿងដែលកន្លងផុតមក ។

ធ្វើអ្វី
ទើបរស់នៅស្រុកបាន

ជ្រូកកើតនៅស្រុកចាម ជាជ្រូកដែលមានជីវិតរីករាយ ។
ជ្រូកកើតនៅស្រុកចិន ជាជ្រូកដែលមានជីវិតខ្លោចផ្សា វេទនា...។

យើងរស់នៅយុគ ឆ្នុតលីលា ។ អ្នកចេះត្រូវធ្វើជា
ឆ្នុតទើបរួចរស់ជីវិត ។ អ្នកចេះរស់នៅស្រុកខ្មែរ ដូចជ្រូក
រស់នៅស្រុកចិន ដែលត្រូវគេយកទៅខ្វែ ។

ឲ្យបាច់ផ្ដើម និទានរឿងដែលកន្លងផុតទៅ ៖

ពេលដែល អ្នកទាំងពីរ ធ្វើដំណើរ ទៅ ស្រុកបារាំង (ឆ្នេរសំរែនិងឆេនី) កម្ពុជា រកវិញ ភ្នំភ្លើងសង្រ្គាម ។

ខ្ញុំប្រញិបប្រញាប់ រៀបចំទុកដាក់ ឯកសារ សំខាន់ៗ និងលាក់ទុកនូវ រូបចម្លាក់ល្អ ដែល សាងតុំទាន់ចប់ ។

គ្រាន់តែ ប្រាសាទ បាពួន មួយ មានផ្ទាំង សិលា ចំនួន ៣០០០០០ដុំ ដែលត្រូវផ្គុំផ្គុំឡើងវិញ ។

ថ្ងៃមួយពេល រសៀល ក្រោយពីចប់ ការងារហើយ ខ្ញុំបំរុង នឹងវិលត្រឡប់ មកគេហដ្ឋានវិញ ស្រាប់តែមាន យុទ្ធជន ខ្មែរក្រហម ជាច្រើន ដេញ ចាប់គ្នា យើង ដែលជា អ្នកថែរក្សាអង្គរ ។ ខ្លះរត់រួច ខ្លះត្រូវ ពួកវាចាប់បានចង ស្ទាបសេក បណ្តើរយកទៅវាយចោល ។ និយាយ ឃាត់ អង្គរយ៉ាងណា ក៏ពុំព្រម ស្តាប់ដែរ ។ ទាំងអស់៣០នាក់ត្រូវ វាចងយកទៅទីលានប្រជុំជំរុំ ។ វាឱ្យយើងលុតជង្គង់ ។ វា ចាប់វាយ ម្តងមួយ ដូចគេវាយ ស្ករ លេង ។ ខេមរា និយាយ ដោយញ័រ ស្រក់ទឹកភ្នែក រួចបន្ត! គួរឱ្យសង្ខេប ណាស់ ពេលដែលឃើញ គេវាយសម្លាប់សហការី ដែល

យើងស្រឡាញ់រាប់អាន និងមានចិត្តមុត តទល់ ភ្ញៀវខ្យល់
ការពារអង្គរ ។

អង្គរស្ងាត់ច្រៀប សូម្បីតែ ក៏ខ្លាច បារមីនៃមនុស្ស
ព្រៃជ្រៃដែរ ។

ឈាមហូរ សម្លេងថ្លូរ មុនពេលផុតជីវិត ។ កុលបុត្រ
ខ្មែរអើយ! ព្រឹកមិញ អ្នកនៅរស់នៅឡើយ ។ ថ្វីជឿតែ
អ្នកបានឃើញ ពន្លឺនៃសេចក្តីស្លាប់ពិតប្រាកដមែន ព្រលឹង
អ្នកនឹងបែកផ្លូវ ពីខ្លួនអ្នក ។ មនុស្សម្នា ហៅថា សេចក្តី
ស្លាប់ ។ អ្នកបានធ្វើអំពើល្អ ដល់អ្នកស្រុក អ្នកនឹងបានជួប
ទេព្វា ជួយថែរក្សា អ្នក ។ ឯមនុស្សអាក្រក់នឹងចុះនរក
អវចីមិនខាន ។

ភ្ញៀវចាប់ធ្លាក់ខ្លោកៗ ផ្ករលាន់ ឮយ៉ាងរន្ធត់ ផ្នែក
បន្ទោរ ពាសពេញមេឃ ។ វា បង្ខំ វាយសម្លាប់ ប្រញាប់
ត្រឡប់ទៅកន្លែងវិញ ។

ខ្ញុំត្រូវវាវាយ ចុងក្រោយបំផុត តែវាមើលមិនឃើញ
ព្រោះយប់ងងឹត ហើយភ្ញៀវច្រើនទៀត ។ វាវាយត្រូវ

ស្មាខ្ញុំ ។ ខ្ញុំស្រែកដូចមនុស្សរកស្វាប រួចវាទាំគ្នារត់អស់
ទៅ ។ បើវាវាយចំកញ្ចឹងក ខ្ញុំមិនរស់ទេ ។

ឈាមអ្នកជួសជុលអង្គរ ហូរដាច់ពោះដី នៃសិលា
ចារឹក ។ ឈាមថ្មីចារពីលើចារឹកចាស់ ផ្តាំខ្មែរជំនាន់
ក្រោយថា យើងរស់ឆ្គួតលីលា " ខ្មែរសម្លាប់គ្នា " ។ ខ្ញុំក៏
សំរេចចិត្តធ្វើជាមនុស្សឆ្គួត ដើម្បីរស់រានមានជីវិត ។

ឆេវី ! យកដៃដូតទឹកភ្នែក រួចនិយាយថា ៖ មនុស្ស
ចេះធ្វើល្ងង់ ធ្វើឆ្គួត មនុស្សល្ងង់ធ្វើចេះ ហើយបំពេញអំនួត
" មហាលោតផ្លោះ " ។

ឧបទ្វីប ! ក្រោយពីវាវាយសម្លាប់ពួកយើងមក អង្គរ
ស្ងាត់ត្រូវគេបោះបង់ចោល ។ រួចមកស្រុកខ្មែរត្រូវធ្លាក់
ក្នុងកណ្តាប់ដៃខ្មែរក្រហម ។

ខ្សែក ដែលមានកថា ចារការពារខ្លួន ដែលអ្នក
ប្រគល់ដល់បងត្រូវពួកវា លួចយកទៅបាត់ ។

ឆេវីសួរ ! បងធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីរស់រានមានជីវិត ?

- បងធ្វើជា មនុស្សឆ្លុត ម្តងយំម្តងសើច ច្រៀងរាំ ម្នាក់
ឯង ដូចគេលេងល្ខោន ។

យំ មានពីរយ៉ាង មួយយំ ចេញពី បេះដូង និងមួយយំ
ពីក្បាល ។

ពួក ដែល វាយ សម្លាប់ គ្នាយើង ត្រូវ គេ បញ្ជូន ទៅ
សមរភូមិផ្សេងទៀត ។

ពួក ថ្មីមកក្រោយ ឥតស្គាល់ ឥតដឹង រឿងដើម ឡើយ ។
ពេល គេ ស៊ីបាយ ខ្ញុំ ទៅ ឈរជិតគេ ជួនកាល គេ ឱ្យ បន្តិច
បន្តួច ជួនកាល គេ ដេញចេញឱ្យឆ្ងាយ ពីគេ ។

ពេល ខ្លះខ្ញុំ ដេក ឱបព្រះពុទ្ធរូប ឱបព្រះអង្គ ខ្មៅ ។ ខ្ញុំ
យំ អាណិតខ្លួនឯង អាណិតស្រុក នឹកដល់ទេវី និងច្រូងសំរះ ។

ក្មេងខ្មែរក្រហមខ្លះ វា នោមដាក់លើព្រះពុទ្ធរូប នោម
លើបងដែល ដេកជិតនោះ ។

បងប្រាប់វាថា ៖ ឯង នោម ដាក់ លើ រុក្ខជាតិ មាន
ប្រយោជន៍ជាង ព្រោះដើមឈើត្រូវការទឹកនោមឯង ហើយ
រុក្ខជាតិ នឹងអរគុណ ឯងផង ។

គ្នាវ៉ានាំគ្នាសើច! អាម្នាក់និយាយថា៖

យី! អាឆ្នុតនេះ និយាយត្រូវ! រួចវ៉ានាំគ្នា សើច
សប្បាយ!

ពេលទំនេរ បងងើរ រើសប្រមូលចារថ្មចំណាំ សម្រាប់
ផ្គុំសង់ឡើងវិញ។ បងធ្វើជាឆ្នុតម្តងៗ កុំឱ្យវ៉ាសង្ស័យ ។ ជួន
កាលវ៉ាយកកាំភ្លើងបាញ់លើ រូបចម្លាក់ លេង ។ បងធ្វើជា
ឆ្នុតរួចនិយាយប្រាប់វាថា៖

នេះជារឿងរាមកេរ្តិ៍ ហេតុមានច្បាំងជាមួយ រាពណ៍។
វ៉ាស្តាប់ចង្អុល មាត់ ។ បើអ្នកឯងបាញ់ ឱ្យខូច អញ្ចឹង វ៉ាដាច់
រឿងអស់ហើយ ។

វ៉ាយល់ រួចវ៉ាស្តាប់!

គ្នាវ៉ា ម្នាក់លាន់មាត់ ថា យី អាឆ្នុត នេះ និយាយ ត្រូវ
ម្តងៗ ។ កុំតែឯងឆ្នុត អញយក ទៅវ៉ាយចោល បាត់ ទៅ
ហើយ។

ថ្ងៃមួយ វ៉ាយក លោកសង្ឃ ទៅ វ៉ាយចោល ។ លោក
និមន្តជាជួរ ជួបនិមន្ត បិណ្ឌបាត សូត្រធម្ម ឥតឈប់ ។ វ៉ា

វាយព្រះសង្ឃ ម្តងមួយៗ រួច រុញទម្លាក់ រណ្តៅ ។ លោក
សង្ឃ ឈរ សូត្រធម្មចាំវេន រៀងៗ អាត្មា ។

ឆេរីអូនអើយ បងព្រីខ្លួនណាស់។

បង អើយ! ស្រុក ចាប់ស្រួល បន្តិចម្តងៗ ហើយ មិន
ចាំបាច់ ធ្វើតួត ដើម្បី រស់ទៀត ទេ ។ ចំពោះអូន បងជា
មនុស្ស មានចំណេះ ជ្រៅជ្រះ ជាកូនទៀន មួយជួយ បំភ្លឺ
កម្ពុជា ដែល រស់នៅ ក្នុងសភាព យប់ឆ័ត្ត។

អំណើតទៅ ប្រហែលជាខ្មែរ លែង សម្លាប់គ្នាទៀត
ហើយ?

ម្តាយចិត្តិម បង ប្រពន្ធរបស់ ឆ្លៀងសំរ មីង ឆាយា បាន
អនិច្ចកម្ម ចោល យើងជិតពីរខែ ហើយ ។

គាត់ ថា អូន មុខនឹងជួប បង នៅ ថ្ងៃណា មួយ មិនខាន
ព្រោះ ព្រះជាម្ចាស់ មានភ្នែក ត្រចៀកទិព្វ ។ ព្រះអង្គមិន
បណ្តោយ ឲ្យ បង ស្លាប់ ទេ។

តាត់ជូនពរ យើងឱ្យ មាន កូនប្រកប ដោយ ធម៌ និងទឹក
ចិត្ត ស្នេហាជាតិដ៏ មោះមុតដូច បង ។ ប្រសិនណា កម្ពុជា
មានមនុស្សដូច បងច្រើន កម្ពុជាមិនស្លាប់ឡើយ ។
បងខេមរា! អូននៅស្រឡាញ់បងដូច ពេលមុន ។

ជីវភាព

នៅក្រុងប៉ារីស

ច្រូងសំឡេងខំគ្រប់ប្រកល្អក បារាំងផង ខ្មែរផង ធ្វើយ៉ាង
ណា យកខេមរ ចេញពីស្រុកខ្មែរ ទាល់តែបាន។

យើង រីករាយ ណាស់ មករស់ នៅ ជាមួយ គ្នានៅ
ប៉ារីស។

ខេមរ រមែងទៅជួយធ្វើការ ទេនៅ ភោជនីយដ្ឋាន ឯ
សង្កាត់ទី១៣ ដែលក្រោយមក គេឱ្យឈ្មោះថា ទីក្រុងចិន

China town ។

ពេលទំនេរឆេរីរមែងនិយាយ រឿងជនភៀសខ្លួន ខ្មែរ
ដែលរស់នៅ ស្រុកបារាំងប្រាប់ដល់ខេត្ត ។ ជនភៀសខ្លួន
ចែកជាបីផ្នែក ៖

១-អ្នកចេះដឹង អ្នកដែលរៀនសូត្រ បានសញ្ញាប័ត្រ
ដូចជាគ្រូពេទ្យ ឧសថការី វិស្វករ ។ល។ អ្នកទាំងនេះ
ប្រកបចិត្តមជ្ឈិម ជួនធ្វើការ ឱ្យគេ ជួនបើក កាប៊ីណេ
ពេទ្យ ឬបើកហាងលក់ថ្នាំ ។ ជីវភាពគេ លឿនពីមធ្យម
ល្អប្រសើរ ។

២-អ្នកចេះល្មមៗ រដ្ឋការខ្មែរពីដើមទាហានគ្រូបង្រៀន
។ល។ ក្នុងផ្នែកនេះ មានមនុស្សច្រើនជាងគេ ។ គេរកស៊ី
បើកតាក់ស៊ី បើកភោជនីយដ្ឋាន ផេរខោអាវ ។ល។

៣-អ្នកមិនចេះអ្វីសោះ ចេះតែនិយាយ រកាក់រកុប ។
របររកស៊ីរបស់គេ គឺស៊ីឈ្នួលប្រើកម្លាំង ដូចជាកម្មករ
បោសជូតផ្ទះឱ្យគេ មើលកូនឱ្យគេ ។ល។

ខ្លះទៀត រកស៊ីលក់មាសពេជ្រ លក់តាមផ្ទះ ។ របរ
នេះមានការបោកប្រាសគ្នា មិនតិចដែរ ។ បន្តិចត្រាស់ពេជ្រ

ឲ្យចិន ម៉ុង អារថ្មី និង សាច់ក្រណាត់ ថា ខ្លួន ចង់ បាន អារ
១០០០ អារ ក្នុង បី ថ្ងៃ ។

ចិន យក ម៉ុង អារ និង ក្រណាត់ បោះ ឲ្យ ខ្មែរ ដេរ តាម ផ្ទះ ។
ក្នុង រយៈ បី ថ្ងៃ ខ្លះ ដេរ អត់ បាយ អត់ ទឹក ឲ្យ បាន ចំនួន គ្រប់
គ្រាន់ ឲ្យ គេ ។ ចិន ប្រមូល អារ នេះ ដេរ រួច ហើយ យក ទៅ
ឲ្យ សាសន៍ ហ្ស៊ីវ នោះ វិញ ។

សាសន៍ ហ្ស៊ីវ យក អារ នោះ ទៅ បោះ ដាក់ លក់ តាម ទី
ផ្សារ នានា ។ ជួន កាល អារ នោះ លក់ មិន ដាច់ ដោយ ម៉ុង ពុំ
ត្រូវ ការ និយម របស់ គេ ។ ហ្ស៊ីវ នោះ រលំ ជួល ឥត មាន លុយ
ឲ្យ ចិន ។ ចិន ឥត មាន លុយ ឲ្យ ខ្មែរ ។ អត់ លុយ តា គ្នា ។

របរ រក ស៊ី ផ្សេង ទៀត ក៏ មាន លំនាំ ប្រហាក់ ប្រហែល
គ្នា ដែរ ។ ខ្លះ រក ស៊ី ដោត អង្កាំ តាម ផ្ទះ ។ របរ ទាំង នេះ ជា
របរ ល្អ ចលាក់ ព្រោះ យើង ធ្វើ ការ ឥត បង់ ពន្ធ ឲ្យ រដ្ឋ ។
ជួន កាល រដ្ឋ មក ឆែក ឆេរ ដល់ ផ្ទះ រក ម៉ាស៊ីន ដេរ ។ បើ
ឃើញ គេ បាប ដាក់ ពិន័យ ជា ប្រាក់ ព្រោះ យើង រក ស៊ី ឥត
ប្រកាស ប្រាប់ រដ្ឋ ។

ក្រោយមក អ្នករកស៊ី ទាំងប៉ុន្មាន បោះបង់ចោល របរ
ទាំងនេះ មកចាប់របរ ភោជនីយដ្ឋានវិញ ។

តើឆឺបានលុយ ពីណាមក មកបើកហាងលក់ម្ហូប ដូច
នេះ?

អូន លេងតុងទីន! អូន អង្វរ ឲ្យគេ ជួយ លេង ។ អូន ធ្វើ
មេតុងទីន ៤ ឬ ៥ ក្បាល យក ដើមទុន ព្រោះ យើង ឥត ចេះ
អ្វី ដូច ខ្ញុំ បារាំង គេ មិន ឲ្យ ខ្ញុំ លុយ ទេ ។ ធ្វើ តឱកាស នេះ
អូន និទាន រឿង ជំរាប បង ពី ដើម ពេល ដែល អូន មក ដល់
ស្រុក បារាំង ។

ច្រូងសំរ ឈឺ នៅ គេ មន្ទីរ ពេទ្យ ៤ ខែ ។ ខ្ញុំ ជា មួយ មីន
ចាន សំណាក់ នៅ ផ្ទះ គេ សិន ទំរាំ រក ជួល ផ្ទះ បាន ។ រាល់
ថ្ងៃ យើង នាំគ្នា ទៅ មើល ច្រូងសំរ ។ តែ ប្រាក់ ខែ ច្រូងសំរ ពុំ
អាច ធានា ចិញ្ចឹម និង ផ្គត់ផ្គង់ សេចក្តី ត្រូវការ របស់ យើង
បាន ឡើយ ។

ពី បុក ចិត្ត ណាស់ បង អើយ! បង ក៏ បាត់ ដំណឹង ឈឺ ។
ចេញ ពី ផ្ទះ ឃើញ សុទ្ធ តែ បារាំង គេ ឥត ស្គាល់ យើង យើង

ឥតស្គាល់គេ។ នៅស្រុកខ្មែរ មានមា មានមីន ពូ ជិតខាង
 សុំទៅ ហៅមក រកជីវ រកស្លឹក គ្រែបាន។ ស្រុកនេះទៅ
 រកឯណា សុំអ្នកណា? ម្នាក់ៗ ប្រឹងរៀនខ្លួននៅតែរក
 អង្ករ ដោយពិបាក។ ពេលដែលព្រះនរោត្តម ធូរស្រាល បន្តិច
 អ្នកដើរមើលគេ មើលឯង អ្នកទៅស៊ីឈ្នួល ម្សិល បាយ ឲ្យ
 គេ រួចជួយធ្វើម្ហូបទៀត។ ម្ចាស់ហាង ដែលជាអ្នកមាន
 នៅស្រុកខ្មែរ ពីដើមគេសល់លុយ គេសល់កាក់ ច្រើន
 ព្រោះគេជីវស្ថានការណ៍មិនស្រួល គេប្រមូលលុយប្រមូល
 កាក់ ជញ្ជូនកូន ជញ្ជូនចៅ មកនៅស្រុកបារាំង ទាំងអស់
 គ្នា។ គេបើកភោជនីយដ្ឋាន មួយ តែដំបូងឡើយ គាត់
 ពុំសូវប្រសប់ធ្វើម្ហូប ។ លុះដល់បានអ្នកមកជួយ គាត់
 ត្រេកអរណាស់។ មនុស្សម្នា មកច្រើន គាត់បើកហាង
 មួយទៀត សម្រាប់កូនស្រីរបស់គាត់ ចូលគ្នាជាមួយអ្នក។

ឧបនិយាយ! ខ្លះថា កុំឲ្យ រកស៊ីចូលគ្នា ។ និយាយ
 ដូចនេះ ក៏ត្រូវ ម្យ៉ាង តែបើយើងទាំងពីរនាក់ ស្ទើរដោយ
 ខ្លួន ទាល់តែជុំគ្នា ទើបកិច្ចការ កើតបាន ។ ហើយយើង

ត្រូវមានចិត្តស្មោះនឹងគ្នាទៀត កុំចង់បានរបស់គេពេក ។
ស្គាល់ខ្លួនឯង ស្គាល់សមត្ថភាពឯង ។

អូនឥតមានលុយឥតដើមទុន តែអូនមានជំរះធ្វើម្ហូប ។
និយាយមកដល់នេះទេវី ! នាងទុច ស្បៀម មួយសន្ទុះ ។
នាងនឹកថា ! កាលពីដើម គ្រូបង្រៀនម្នាក់មកដណ្តឹងនាង
លុះដល់ឪពុកបាត់ខ្លួនទៅ ហើយគ្រួសារចុះក្រគេជូនពាក្យ
វិញ ។

ឥឡូវមានគេដទៃច្រើនចង់បាននាង កូនអ្នកមានទៀត
ដូចកូនថៅកែនាងជាដើម ។ តែនាងនិយាយដោះសារថា
បាំដំណឹង និងបាំបងប្អូនស្រុកខ្មែរសិន ។ ព្រោះនាងនៅ
មានបងប្អូនច្រើននាក់ទៀត ដែលត្រូវនាងយកចេញពីស្រុក
ខ្មែរ ។

ឯឡូ ជាបណ្ឌិតខាងច្បាប់ ក៏សុំរៀបការជាមួយនាង
ដែរ ។

បងឡូអើយ ! អូនអរគុណបងច្រើន ដែលស្រឡាញ់
រាប់អានអូន ចង់រួមរស់នៅជាមួយគ្នា ។ តែអូនមានគូ

ទៅហើយ ។ សមត្ថភាពបង ជំរះបង សម្បជ្ឈបង ខ្ពង់ខ្ពស់
ល្អ គួរឱ្យស្នេហា តែបេះដូងអូន បានប្រគល់ដល់បងខេត
ទៅហើយ ! អូនមិនអាចក្បត់បងខេតបានទេ ប្រសិនណា
ជាអូនមិនដឹងការពិត។

អូននឹកឃើញអនុស្សាវរីយ៍នានា បារាយណ៍ទឹកថ្លា
តាព្រហ្ម បន្ទាយស្រី បក្សីចាំក្រុង ភ្នំក្រោម ។ល។ ពេល
ល្ងាចយើងអង្គុយពីរនាក់ មើលថ្ងៃលិច ។ ប្រាសាទប្រែ
រូប ទៅតាមពន្លឺថ្ងៃ ។ មិនមែនតែយើងទេ ពីរនាក់ ដែល
មើល សម្បជ្ឈធម្មជាតិ នៅលើមែកឈើដ៏ធំ ក៏មាន
ស្វាអង្គុយជាជួរ មើល ថ្ងៃលិចដែរ ដោយស្រណោះ
អាណោះ អាល័យ ៤..

គេនិយាយថា កាលជំនាន់ដើម មនុស្សម្នា ភិតភ័យ
ណាស់ នៅពេលថ្ងៃលិចម្តងៗ គេភ័យខ្លាចថ្ងៃមិនរះ
ឡើងវិញ ។ តែឥឡូវហើយ មនុស្សម្នា សត្វនានា ព្រៃ
ព្រឹក្សា ច្បាស់ជាស្លាប់មិនខានឡើយ។

មានមនុស្សព្រៃនៃតំបន់ខ្លះ នាំគ្នាលេងភ្លេង រាំ
ច្រៀង ឲ្យព្រះអាទិត្យសប្បាយចិត្ត ឲ្យព្រះអង្គឆាប់វិល
វិញ។

អូនសូមអភ័យទោស! បងគ្មានលក្ខណៈអ្វីធំធេង ។
បងមានជំរះវិជ្ជា ខ្ពង់ខ្ពស់ បងអាចរើសរក នារីណា
ផ្សេងទៀត ដោយមិនលំបាក ។ អូនសូមជូនពរ បង សូម
ជួបនឹងនារីណា រម្ងម រម្ងម ស័ក្តិសមនឹងតំរូវបង។

ឆេនីនាងនឹកក្នុងចិត្តថា ពេលដែលយើងពូកែពេលដែល
យើងភ្លឺ សត្វផ្សេង រមែង បោមរោម ពន្លឺ ជាពុំខាន ។ មិន
បំបាច់ពន្លឺឡើយពុំកម្លាយទេ។

ឆេនីបន្ត! លុះដល់យើងចេះធ្វើការ មុខងារ ចេះស្ទាត់
ហើយ យើងក៏បំបែកគ្នា ទៅបើកហាងនេះ សម្រាប់ខ្លួន
ឯងទៅ ។ ឯគាត់ទៅបើកកន្លែងផ្សេងទៀត។

មុន ដំបូងលំបាក ខ្លាំង ជាពិសេស រក មនុស្ស មក
ធ្វើការ ។ មនុស្ស ចេះហើយ ទៀងត្រង់។

នាងឆន្ទា កូន លោក សក្តិប្រាំ ប៉ូលីស ពីដើម មកជួយ
ធ្វើការ ឲ្យ អូន ។ ផ្ទះជាប់របងគ្នា ទៅរៀនសាលាជាមួយ
គ្នា ។ លុះដល់អូនបាត់ឪពុកទៅ គេលែងទាក់ទងនឹងយើង
ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំក៏មិហានទាក់ទងនឹងគេដែរ ។ គេជិះឡាន គេមក
ស្រុកបារាំង បន្ទាប់ពី ឆន់ឆន់ ធ្វើរដ្ឋប្រហារ មក ។ ឪពុក
មានលុយហូរ ហៀរ ធ្វើឲ្យកូនបាយ នៅស្រុកបារាំង ។

តែដល់ស្រុកធ្លាក់ ក្រោមរបបខ្មែរក្រហម ទៅ ស្បៀង
ពីភ្នំពេញ ក៏រឹងហួត នាងត្រូវត្រូវប្រវេប្រវារ រកការងារ
ធ្វើ ។ ថ្ងៃមួយយើងជួបគ្នា ក្នុងរូងមេត្រូ (រថភ្លើងក្រោម
ដី) ។ អូនហៅគេមុនព្រោះអូនមិនប្រកាន់ឡើយ ។ ចរិត
ធម្មតា នៃកូនអ្នកមាននៅស្រុកខ្មែរ ត្រូវតែបញ្ចេញថ្វក
ឲ្យខុសពីគេ ។ អូននិយាយ លេងរំលឹក កាលពីនៅ វ័យ
កុមារ ភាព តែអូនមិននិយាយពីពេលដែលគេមានហើយ
យើងក្រទេ ។ ការដែល គេ មើលងាយ នេះ ហើយ ដែល
ធ្វើឲ្យយើងខំកសាងខ្លួនយើង ។

តែឆ្ពោះខ្លះការពិសោធន៍ច្រើន មិនមែនខ្លះសមត្ថភាព
ទេ ។ តែនាងពុំព្រមរៀន ពុំព្រមយកចិត្តទុកដាក់ តាំងពីតូច
មក ដល់ធើ ឡើង រឹតតែខ្លះខាត ។

និយាយបារាំង ក៏មិនពិរោះទៀត តំរោះតំរើយ ខ្លះ
ការគួរសម ។ នៅស្រុកខ្មែរ យើងយល់ថា ឲ្យតែឪពុក
ម្តាយមានបុណ្យ មានលុយ កូនស្រីមិនចេះអ្វី ក៏មិនសល់
ដែរ ។

ស្តាយណាស់ ស្អាតតែសំបកក្រៅ មិនល្អឯខាងក្នុង ។
ក្រោយមក មានគេស្គាល់ឆ្ពោះ គេលួចនិយាយប្រាប់
ខ្ញុំថា ឆ្ពោះមានវិបត្តិផ្លូវចិត្តនឹងប្រុសម្នាក់ ។

ឪពុកម្តាយឆ្ពោះ បានចិញ្ចឹមក្មេងប្រុសម្នាក់ រៀនខាង
បណ្ឌិត វេជ្ជសាស្ត្រ សំរាប់ទុក រៀបការ ជាមួយឆ្ពោះ ទៅថ្ងៃ
ក្រោយ ។

ពេលដែល រៀនជិតចប់ បុរសនោះទៅការជាមួយ
កូនឪពុកមេសេនីយ មានលុយ មានឋានន្តរៈសក្តិ ខ្ពស់ជាង

ឪពុកម្តាយចង្គោទៀត ។ ឪពុកម្តាយចង្គោប្រាក់កំបង់ ថង់កំដាប់
ពុំហ៊ានត្រហែមតទល់នឹងគេឡើយ ។

បងអើយ ! មនុស្សនិងប្រាក់ យក្សនិងសាច់ ។ រឿង
របៀបនេះ មានច្រើនណាស់ នៅក្នុងសង្គមខ្មែរ មិនមែន
ជា រឿងគួរព្រេង ឬ វាសនាឡើយ ។ រឿងប្រាក់ជាធំ
កូនក្រមុំជាក្រោយ ប្រាក់ដល់ហើយ ទ្វារបើកឯង ។ តែហួស
ពេលអស់ហើយ ។

ក្នុងជីវិតម្នាក់ៗ មានរ៉យរបស់គេ ។ រ៉យកុមារ រ៉យ
សិក្សា រ៉យស្នេហា រ៉យរកលុយ រ៉យរកធម៌អាថ៌ រ៉យ
ធ្វើអាចារ្យ ។ល។

បើយើងមិនគោរពពេលវេលា តាមលំដាប់លំដោយ
ទេ បាយបិណ្ឌ ជាបាយបាត្រហើយ រួចជីវិតពិតជាមាន
បញ្ហាទៅថ្ងៃក្រោយ ។

ខ្មែរយើងច្រឡំស្នេហា និងស្នេហាលុយ ។

ខេមរា ដកដង្ហើមធំ ហាក់ដូចជាជួយព្រួយ ដល់ចង្គោ រួច
បន្តិវាចាថា :

ធ្វើម្តេច បើសង្គម យើង យ៉ាងដូចនេះទៅហើយ ។
យើងឃើញក្នុងរឿងទុំទាវ ជារឿងស្នេហាពិត មែន ពុំមែន
ស្នេហាលុយ ស្នេហាបុណ្យសក្តិនោះឡើយ ។

ឆេនី បន្ត! រឿងដែលពិបាក ក្នុងរបររកស៊ីទទួលទាន
គឺរកមនុស្សទុកចិត្ត ។

មានអ្នកធ្វើការខ្លះ ពេលយើងមិននៅលួចទឹកត្រី លួច
ប្រេង ។ល។ មានម្នាក់លួចកាត់សាច់គោ ដាក់ក្នុងថង់ រួច
បោះចោលក្នុងធុងសម្រាម ដល់ពេលផុតម៉ោងធ្វើការ
ទៅយកសាច់គោទៅដូរ ។ តែមនុស្សទាំងនោះ មុជមិន
ជ្រៅ ទៅមិនឆ្ងាយឡើយ ព្រោះតែខ្វះការទុកចិត្តហើយ
មនុស្សនេះឥតមានតម្លៃឡើយ ។

អ្នកដែលមកកាន់ភោជនីយដ្ឋាន គឺមកដោយសប្បាយ
ចង់ប្តូរបរិយាកាស ដូចនេះ យើងត្រូវតម្រូវចិត្តអ្នកទាំង
នោះ តាំងពីម្ហូបអាហារ ការទទួលភ្ញៀវ សម្ភិសំដៅ ។ល។
គេយកលុយមក ឱ្យយើង យើងត្រូវតែទទួល រាក់ទាក់
ស្និទ្ធភាពគ្នា ទោះជាអ្នកមានក្តី អ្នកក្រក្តី ។

ត្រូវឱ្យស្អាត ព្រោះគេយល់ថា បើបង្កន់មិនស្អាត ហើយ
ចង្អៀនរឹតតែក្រខ្វក់ ជាងនេះ ទៅទៀត ។ នៅ ស្រុក គេ
ពុំមានរុយ ដូចស្រុកយើងទេ តែអាចមានកណ្តុរ កន្ទាត
នាំការមិនស្អាត ស្មាតត្រោក ចម្លងរោគផ្សេងៗ ។ល។

ម្តូចត្រូវតែគ្របទុក រៀបចំទៅតាមរបៀបអនាម័យ
ព្រោះមានក្រសួងសំអាតមកត្រួតពិនិត្យក្រែងយើងធ្វើមិន
ត្រូវតាមច្បាប់ក្បួន។

មានភោជនីយដ្ឋានខ្លះ បើកហើយ ត្រូវ បិទទ្វារ ទៅវិញ
ព្រោះគ្មាន មនុស្សចូលទទួលទាន ។ ព្រោះអ្នកដែល បើក
ពុំពូកែធ្វើម្ហូប ចេះបន្តិចបន្តួច ធាតុរ ឱ្យរួចតែពីដៃ ។
ម្យ៉ាងទៀតត្រូវចេះសំចៃ កែខ្នែរបស់សេសសល់ខ្លះឱ្យរឹត
តែមានគុណភាពឡើង។ បើបងចូលហាង ឆេតិ បន្ត! ប្រយ័ត្ន
នឹងពាក្យថា "plats du jour " ម្ហូប សម្រាប់ថ្ងៃនេះ ព្រោះ
គេច្រើនយក របស់ដែលសល់ មកកែខ្នែរ លក់ឱ្យអស់ ។
ម្ហូបដែលអាចធ្លាញ់ គឺ ម្ហូបពិសេសរបស់ហាង " spécialité
de la maison " ដែលមានរសជាតិ ព្រោះត្រូវធានាល្បោះ

ហាងរបស់គេ ។ ចៀសវាងកុំសួរ អ្នករត់តុ តើអ្នកជួយ
ប្រាប់ ខ្ញុំបានទេ ម្ហូបណា ធ្លាញ់ជាងគេ ? ព្រោះអ្នករត់តុ
ទទួល បញ្ជា ពីថៅកែ ប្រាប់ម្ហូប ណា ដែលខ្លួនត្រូវ លក់ចេញ
ឆាប់ ។ បើ ពុំ ដូច្នោះទេ វាប្រាប់ម្ហូបណា ដែលវាចូលចិត្ត
តែពុំត្រូវ ចំណង់យើងឡើយ ។

ខេមរ សួរ ! ហេតុដូចម្តេចបានជាយើង សរសេរ ដាក់
ថា ភោជនីយដ្ឋាន ម្ហូបចិន និងថៃ មិនដាក់ម្ហូបខ្មែរ ។

ឆន្ទី ឆ្លើយ ! ម្ហូបដែល ធ្លាញ់ ពិសា នៅ លើ លោកិយ
យើងនេះ គឺម្ហូបចិន ម្ហូបបារាំង និងម្ហូបអ៊ីតាលី ។ ហេតុដូច
នេះហើយបានជា ខ្ញុំដាក់ ភោជនីយដ្ឋាន ម្ហូបចិន ។ ការដែល
យើង ស្រឡាញ់ជាតិ ជារឿង ម្យ៉ាង រឿង រកស៊ី ជារឿង
ម្យ៉ាង មិនត្រូវ លាយឡំជាមួយគ្នា ។ ដល់យើងបានលុយ
ច្រើន យើងជួយជាតិយើង ។

ឆន្ទី នាងនិយាយ សើច ! ថ្ងៃមួយខ្ញុំឃើញ ហាងបោក ខោ
អាវខ្មែរ នៅ អាមេរិក សរសេរ យ៉ី ហោងៗ ដាក់ថា " ហាង
បោកខ្មែរ " ព្រោះបើដាក់បោកខោអាវវាវែងពេក ។ ត្រាន់

តែឃើញយីហោថា "ហាង បោកខ្មែរ" ខ្មែរ ភ័យខ្លាចបាត់
ខោគាត់ ឥតហ៊ានយកទៅបោកនៅហាងនោះឡើយ ។

ឆេវីនិងខេមរា រកស៊ី បានចំរើន ខ្លាំង ។ នាងបានធានា
យកបងប្អូន នាងចេញពីជំរំខៅអ៊ុំជាងជាបន្តបន្ទាប់គ្នា ។
នាងជួយផ្គត់ផ្គង់បង្ហាត់បង្រៀន ឱ្យចេះធ្វើម្ហូប ឱ្យចេះរៀប
បាន រៀបកែវ ចេះទទួលភ្ញៀវ ចេះរបៀបចាត់ចែង
កិច្ចការ ផ្សេងៗ ។ ពេលដែលចេះហើយ នាងបំបែក ឱ្យទៅ
កាន់កាប់ភោជនីយដ្ឋាន រៀងខ្លួន ។

ភោជនីយដ្ឋានជាការនឿយហត់និងវេលាច្រើន ព្រោះ
ត្រូវនៅដល់ពេលយប់ជ្រៅម៉ោង១ យប់ស្ទើររាល់ថ្ងៃ ។
តែធ្វើដូចម្តេច ព្រោះយើងជាជនភៀសខ្លួន ។ ទោះជាមាន
សញ្ញាប័ត្រធំ ដូចបងឡុន ជាដើម ក៏ពិបាករកការធ្វើដែរ
ព្រោះបារាំងគេឥតត្រូវការយើងទេ ។ អ្នកចេះគេមានច្រើន
សន្លឹកសន្លាប់ ។ បើមានការធ្វើប្រាក់ខែ ក៏ពុំច្រើន ។

អ្នកដែល មកស្រុកបារាំង មិនមែន សុទ្ធតែមានសិទ្ធិ
អាចធ្វើការបាននោះទេ ។ អាចធ្វើការបាន លុះត្រាតែ

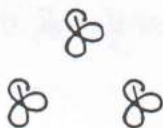
មាន អត្តសញ្ញាណ ប័ណ្ណ ធ្វើការងារ " carte de travail " ។
និស្សិត ពុំមាន សិទ្ធិ ធ្វើការ ទេ។

ខេមរ នឹក ក្នុង ចិត្ត ថា ៖ នៅ ស្រុក ខ្មែរ ស្រី ជា ជំនួយ បុរស
តែ ប៉ុណ្ណោះ ។ តែ មក ដល់ ស្រុក បារាំង ស្រី អាច បង្ហាញ នូវ
សមត្ថភាព ដែល ខ្លួន មាន ខ្លះ ពូកែ ជាង បុរស ទៅ ទៀត ។ ឆេនី
នាង ជួយ សំរួល ច្រើន ដល់ ជីវិត គេ តែ នាង ពុំ ដែល មាន ពាក្យ
ធំ លើស លោះ ទៅ លើ ខ្លួន ម្តង ណា ឡើយ ។

ខេមរ ឃើញ ឆេនី រឹត តែ ស្អាត ឡើង ។ សម្ផស្ស ស្រី គឺ
កិរិយា ទន់ ភ្លន់ សំដី ផ្អែម ល្អ ម គ្រជាក់ ដួង ចិត្ត ដូច ទឹក អម្រឹត ។

ខេមរ នឹក ឃើញ ពេល ដែល គេ ជួប ឆេនី ជា ដំបូង ។ នាង
មាន រូប សម្បត្តិ និង ចរិយាល្អ សមរម្យ ជា ទី គាប់ ចិត្ត ។
ចំពោះ ខ្ញុំ គុណ សម្បត្តិ ទាំង នេះ គ្រប់ គ្រាន់ ហើយ ។ អ្នក ខ្លះ
ដែល ប្រាថ្នា ឡាន ឬ មាស ពេជ្រ របស់ មិន បិត ថេរ ត្រូវ ភ្លើង
សង្រ្គាម បំផ្លាញ អស់ ។ សម្បត្តិ ឆេនី នៅ ជាប់ នឹង ខ្លួន នាង
នាង អាច យក មក ប្រើ ប្រាស់ នៅ គ្រប់ ពេល វេលា និង គ្រប់
កាលៈ ទេសៈ ។ ឥឡូវ ឆេនី មាន លុយ មាន សម្បត្តិ ច្រើន

តែនាងនៅតែគោរពខ្ញុំជាថ្មី មិនស្រដៀងធាត់ ភ្លាត់សម្លេង
ដូចស្រីគេឯង ឯទៀត <<បូកឡើងតាមទឹកលុយ>> ។ ខ្ញុំខ្លាច
ចិត្តនាងទៅវិញទេ ព្រោះរស់ដោយសារគេទាំងស្រុង ។
នេះហើយឬ ដែលគេហៅថា វាលវដ្តសង្សារ? ក្រឡាប់
ផ្កាប់ផ្លាវ ក្បាលចុះក្រោមជើងឡើងលើ?

វិលទៅរស់នៅ ស្រុកកំណើតយើងវិញ

ពេលបុណ្យទានម្តងៗ បងប្អូនឆេវី នាំគ្នា មកជួបជុំគ្នា ដុតសាច់ ទទួលទាន នៅផ្ទះឆេវី ។ នាងមានផ្ទះធំ មានដី ទូលាយ សម្បូណ៌ ដោយបុព្វ កុលាប និងផ្កា ផ្សេងៗទៀត។

បងប្អូនទាំងឡាយ អរគុណ ដល់ឆេវី ដែលជួយ ជ្រោម ជ្រែង ឲ្យមាន របរ រៀងខ្លួន ។ អ្នកទាំងនោះ ដឹងថា នៅ ស្រុកគេ ត្រូវ រស់ ដោយ កម្លាំង ថាមពល ខ្លួនឯង ម្ចប់ ឪពុក ម្តាយ គ្មាន ឥទ្ធិពល អ្វីឡើយ ។ បងស្រី ជីដូនមួយ ជាប្រពន្ធ

គយ ពិដើម នៅស្រុកខ្មែរ ឥតធ្វើអ្វីទេ ឈ្នួលធ្វើទាំងអស់ ។
មកដល់ស្រុកបារាំងត្រូវដកជួរកលោកស្រីចេញ ម្សិលដៃអាវ
លាងបាន ឆាតួរឡើងផ្សារ បោសដី ជូតកញ្ចក់ ។ ឯប្តីវិញ
ក៏ដូចនេះដែរ ដកជួរក តេជគុណចេញ ជូតតុ រៀបតុ រៀប
បាន ដាក់ចង្កឹះ ស្លាបព្រា រត់តុ ចាក់ស្រាឱ្យភ្លៀវ ។ល។

អ្វីដែលយើង ធ្លាប់មើលឆាយ គេពិដើម ឥឡូវធ្លាក់
មកលើខ្នងយើង ម្តងវិញ ។ ពេលដែលគេជាន់ជើងយើង
ទើបយើងដឹងថា ឈឺយ៉ាងណា ព្រោះកាលដែលយើងរស់
នៅស្រុកខ្មែរ យើងជាន់ជើងគេ ។

ថ្ងៃមួយទេវីមានជម្ងឺជាទម្ងន់ នាងឈឺបេះដូង ។ នាង
ត្រូវទៅគេងនៅ មន្ទីរពេទ្យ ឱ្យគេជួរដាក់បេះដូងថ្មី ។
ពេលដែលជួរ បេះដូង ឈាមត្រូវគេបញ្ជូនទៅក្រៅ ចូល
ក្នុងម៉ាស៊ីន រួចបានរត់ចូល មកក្នុងខ្នងវិញ ។

នាងដូចជាស្លាប់ហើយ ហើយត្រូវគេប្រសំឱ្យមានជីវិត
ឡើងវិញ ។ ជីវិតថ្មី គំនិតថ្មី ធ្វើឱ្យនាងរិះគិតវែងឆ្ងាយ
ដល់បញ្ហាជីវិត ។

នាងនឹកដល់ម្តាយ ពេលដែលមានជម្ងឺ លក់ផ្ទះ លក់ដី
លក់អ្វីៗ ដែលខ្លួនមាន ដើម្បីមើលខ្លួន ។ គ្រួសារធ្លាក់ក្រ
ដោយសារជម្ងឺ។

ឥឡូវ នាងមានអាយុស្មើនឹងម្តាយ នាងចាប់ឈឺ ឈឺ
ធ្ងន់ ជាងម្តាយ ទៅទៀត តែនាងឥតមានបង់ប្រាក់ សោះ
ឡើយ ព្រោះនាងមាន Sécurité sociale - គ្រួសារនាង
ឥតមានទទួលរងបាបកម្មដោយសារជម្ងឺនាងឡើយ។

ឱកាលណាទៅ ទើបស្រុកយើង មានច្បាប់ដូចស្រុក
គេ? ច្បាប់នេះមានដំឡើងជាងធ្វើបុណ្យ ១០ វត្តទៅទៀត។
នាងស្រក់ទឹកភ្នែកនឹកដល់ម្តាយ នឹកដល់បងប្អូនខ្មែរ ខ្លះ
ឈឺ ពុំហ៊ានទៅពេទ្យទៀត ព្រោះពេទ្យថ្លៃហួសហេតុ ។
នាងនិយាយទៅកាន់ខេមរ។

បងខេមរ ! ក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លី នេះ យើងរកស៊ីមាន
បានច្រើន ។ តែពេលនេះ ពេលដែលឈឺធ្ងន់ ហើយជា
ឡើងវិញ អ្នកក្រឡេកមើលជីវិត ដោយរបៀបម្យ៉ាង ។
ពេលដែលជិតស្លាប់ អ្នកដឹងថាលុយពុំមានប្រសិទ្ធភាពដូច

យើងស្មាននោះទេ ។ ពេលដែលឈឺធ្ងន់ របស់សំខាន់
គឺគ្រូពេទ្យចំណាន ។ ដូចនេះស្រុកយើងត្រូវខិតខំ ធ្វើយ៉ាង
ណាឱ្យ ពេទ្យ ខ្លាំងពូកែ ឱ្យខ្មែរម្នាក់ៗមានសង្គមនិរវត្ត
Sécurité sociale ។

បើបងមិនយល់ទាស់ទេ ពេលដែលអ្នកជាទៅ អ្នកនឹង
សុំបងទៅរស់នៅស្រុកខ្មែរវិញ ទៅជួយកសាងស្រុកយើង
តាមដែលអ្នកអាចធ្វើបាន។

យើងវិលមកស្រុកបារាំង ម្តងៗ មកឱ្យពេទ្យពិនិត្យ
ព្រោះពេទ្យបារាំងពូកែជាងពេទ្យខ្មែរយើង ហើយនិងមក
មើលកូនផង ។ យើងទុកកូនទាំងពីរ ឱ្យនៅរៀនស្រុក
បារាំង ។ យើងខិតខំជួយធ្វើយ៉ាងណាឱ្យស្រុកយើងមាន
សាលាល្អ និងពូកែ ។ ប្រទេសណាដែលមានសាលាល្អ
ប្រទេសនោះហើយ នឹងថ្កុំថ្កើង ទៅថ្ងៃមុខ។ ត្រូវបណ្តុះពូជ
ល្អ ពិតឡូវនេះទៅ។ បើយើងព្រួញគ្នា សន្មតរួមប្រឹងធ្វើល្អ
ជួយជាតិយើង ដល់ចៅយើងស្រុកបានល្អត្រឹមត្រូវ ហើយ។
ខ្មែរអើយ! ខាំមាត់បន្តិចទៅ ដើម្បីបានល្អ រស់នៅជាមួយ

គ្នា ។ យើងធ្លាប់ពិបាក ធ្លាប់វេទនា យើងត្រូវចៀសវាង បៀប
នេះទៀត ។ តែពុំនោះ វានឹងវិលមកវិញទៀតហើយ ។

គំរោងរបស់ អូនដូចតទៅ ៖

យើងទៅនៅ ម្តុំខេត្តសៀមរាប ។ បងនឹងបន្តកិច្ចការ
របស់បង ជួយរក្សាប្រាង្គ ប្រាសាទអង្គរ ឲ្យល្អឡើង ។
ជួយមើលថែទាំរក្សា របស់ទាំងនោះ ព្រោះជាសម្បត្តិនៃ
ខ្មែរគ្រប់រូប ។

ឯអូន នឹងរើសរក យក ភូមិណា តូចល្មម ធ្វើជា ភូមិ
គំរូ ។ រកភូមិណា ដែលក្រដាងគេ បំផុត ហើយ ដែលគ្មាន
សាលារៀន ។ អូននឹងបង្រៀន កុមារី ក្មេងស្រី ឲ្យចេះ
ធ្វើម្ហូប អាចបើក ភោជនីយដ្ឋានបាន ។ ព្រោះ ទៅថ្ងៃមុខ
ដោយសារអង្គរ ច្បាស់ជាមាន ទេសចរណ៍ មកលេង ជា
ច្រើន លើសលុប ។ ទេសចរណ៍ទាំងនោះ គេត្រូវការម្ហូប
ឆ្ងាញ់ ពិសា និងទស្សនា ប្រាង្គប្រាសាទ ។

ឯក្មេងប្រុសៗ ត្រូវបង្អាត់ឱ្យដាំស្ពៃ សាឡាដ និងចិញ្ចឹម
មាន់ទា ។ បានរបស់ទាំងនោះ យើងលក់ខ្លះ យើងយក
មកដាំស្ពៃ បង្រៀនក្មេងស្រីៗ ។

បងអាចជួយបង្រៀន ខាងសំណង់ ជាងឈើ ជាងធ្វើ
ជូនទៀតផង។

ជាច្រើនរយ ឆ្នាំមកហើយ អ្នកប្រាជ្ញ ចិន ម្នាក់ បាន
សរសេរថា បើអ្នកចង់ជួយមនុស្សអត់ឃ្លាន មិនត្រូវឱ្យត្រី
ស៊ីឡើយ ត្រូវបង្រៀនឱ្យអ្នកនោះ ចេះស្ទូចត្រី ទើប
ប្រសើរជាង។ បើយើងឱ្យត្រីស៊ី ជននោះស៊ីត្រីតែមួយថ្ងៃ
អស់អ្វីស៊ីទៀត ហើយ។ តែបើយើងបង្រៀន ឱ្យចាប់ត្រី
វិញ ចំណេះនឹងជួយដល់ជននោះ ឱ្យរស់រានមួយជីវិត។

ខេត ជូនយោបល់ តាមការសិក្សា នៃអ្នកឯកទេស
បរទេស ឱ្យដឹងថា ពិកុមារជួន ដល់ថ្នាក់បញ្ចប់ សិស្សពូកែ
ឬ មិនពូកែ ដោយសារតែគ្រូបង្រៀនប៉ុណ្ណោះ។ សាលា
មិនចាំបាច់ធ្វើពិធី ឬ ពិឈើឡើយ ទោះជាស្បូវ អាចឱ្យ
យើងបង្រៀនកូនខ្មែរបានពូកែដែរ។

ឆេនី - បងនិយាយត្រូវមែន ។ បងមើលព្រះជិនវង្ស
មើលមានចាំបាច់ សាលាថ្មពឹងណា ម្តេចក៏ពូកែ ម៉្លេះ? អ្នក
ទាំងពីរ សើចលេងដោយសប្បាយ ។

ឧបន- របៀបបង្រៀន តាមតាវសី ពុំអាចធ្វើឱ្យមនុស្ស
ពូកែ បានឡើយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ព្រោះជា របៀប ផ្សព្វ
ផ្សាយ ចំណេះដោយ មន្តអាគម តាថា ។ ឥឡូវ របៀប
បង្រៀន គឺធ្វើយ៉ាងណា ឱ្យមនុស្សច្រើន ចេះ ។ គេមិន
បង្រៀនតែបច្ចេកទេសទេ គេបង្រៀនពង្ស សាវតារ ភូមិ
សាស្ត្រ ចរិយាសាស្ត្រ និងបង្ហាត់បង្រៀនឱ្យសិស្សស្រឡាញ់
ជាតិឯងផង ។

ឆេនី- ព្រះពុទ្ធទ្រង់ប្រដៅ មនុស្សឱ្យល្អ ដោយសំដី វាចា
ល្អ ពាក្យពិរោះ យកទៅគិត មិនមែនដោយព្រះនង្គ ឬរំពាត់
ឡើយ ។ អ្នកដែលបង្រៀនក្មេង តោងចាត់ទុកខ្លួន ដូចជា
ឪពុក ម្តាយ ជួយណែនាំ ក្មេងឱ្យឈានឆ្លង បឹងល្វង់ខ្មៅ ។

ចំពោះខ្ញុំ គ្រូ អ្នកណាដែលមាន សន្តានចិត្តដ៏ល្អ ខិតខំបង្រៀន ខ្ញុំឱ្យទៅមុខ ចង់ឱ្យខ្ញុំខ្ពង់ខ្ពស់ ថ្កើងថ្កាន រុងរឿង។

ការអប់រំតាមរបៀបសព្វថ្ងៃ របៀបស្រុកខ្មែរ យើងពុំអាចធ្វើឱ្យមនុស្សបានល្អ ក្នុង១០ ឆ្នាំទៅ មុខទៀតបានឡើយ។

គ្រូ ពុំបានធ្វើជាតំរូវល្អ ដល់សិស្ស ព្រោះគេសំអាងថា ពុតត្រូកុំត្រាប់ ច្បាប់ត្រឡិយក ។ យើងពុំមានវិរបុរសតំរូវ ឬមនុស្សជាតំរូវ សម្រាប់ក្មេងជំនាន់ក្រោយ។

នៅស្រុកគេធំដូចស្រុកបារាំង មានកន្លែងទុកសពនៃវិរបុរស របស់ប្រទេសគេ ដែលគេហៅថា ប៉ង់តេអុង (Panthéon) ។

អ្នកដែលមិនបានទៅដល់វិរបុរស តែបានធ្វើអំពើល្អ ក៏គេឱ្យឈ្មោះទៅដល់អ្នកនោះដែរ ដូចជាច្បាប់ជាដើម "ច្បាប់លោកនេះ ច្បាប់លោកនោះ ។ល។"

អ្នកខ្លះទៀត ដែលបានបូជាជីវិត ដល់ប្រទេសជាតិ ក្នុងសង្គ្រាម លោកលើកទី១ ឬ លោកលើកទី២ ត្រូវគេ

សរសេរបានឈ្មោះ នៅតាមជងផ្លូវរបងផ្ទះ ឬសួនច្បារ ។
អ្នកស្ទាបរបៀបនេះមានច្រើនណាស់នៅស្រុកបារាំង ។

មិនតែប៉ុណ្ណោះ បុត្រាបុត្រី នៃជនដែលបាន ឬជាជីវិត
សម្រាប់ប្រទេសបារាំង គេហៅថា កែវភ្នែក ឬ ប្រសិភ្នែក
នៃមាតុប្រទេស ។ ប្រទេសត្រូវតបស្នង សងគុណដល់មាតា
បិតា នៃជនទាំងនោះ តាមរយៈកូននេះឯង ។

មានរបរ និង ការងារខ្លះ គេទុក សំរាប់ តែកែវភ្នែក នៃ
ប្រទេស ដែលមាន សិទ្ធិ រើសយក មុនគេ ។ បន្ទាប់មកបាន
ធ្លាក់ទៅជនានុជន ទូទៅ ។

សង្គ្រាម គ្មានបាន បង្កាត់ បង្រៀន ខ្មែរ ឲ្យធ្វើល្អ ចំពោះ
គ្នាទាល់តែសោះ ផ្ទុយទៅវិញ សង្គ្រាមបង្រៀនមនុស្សឲ្យ
ចេះខូច ចេះវៀចវេរ ដើម្បីរស់ ។

យើងធ្វើយ៉ាងណា ឲ្យក្មេងដែលទៅរៀន សប្បាយនឹង
ទៅរៀន សប្បាយនឹងការ ចេះដឹង សប្បាយនឹងរស់នៅ
ជួបជុំមិត្តភក្តិ លេងសប្បាយ ជាមួយគ្នា ។ ព្រោះសាលា
រៀនជា សង្គមតូចមួយ ដែលយើងហាត់រស់នៅ ជាមួយគ្នា

ហាត់ប្រណាំងប្រជែងយកឈ្នះយកចាញ់គ្នា ក្នុងផ្លូវកិត្តិយស
ក្នុងផ្លូវប្រាជ្ញា។ ត្រូវធ្វើយ៉ាងណា ឲ្យសាលា ជាកន្លែងសំរាប់
ពលរដ្ឋខ្មែរ ទៅថ្ងៃក្រោយឲ្យក្មេងហ៊ាននិយាយស្តី បញ្ចេញ
យោបល់ បញ្ចេញមតិ ក្នុងទិសដៅធំ គឺធ្វើយ៉ាងណា ជំរុញ
កិច្ចការ ឲ្យងើរទៅមុខ។

បង! ពេលនោះទេ ទឹកដល់បងប្រុសឈ្មោះឆន្ទា ។
ឆន្ទាជាកូនក្មោះជាមួយនាង។ យើងស្រឡាញ់គ្នា ប្រឡែង
លេងសើចក្អាកក្អាយ កាលនៅវ័យពីរកុមារភាព។ ខ្មែរច្រើន
និយាយថា៖ កាលពីជាតិមុន យើងជាប្តីប្រពន្ធនឹងគ្នា ។

ពេលដែលគ្រួសារចុះក្រ ខ្ញុំបែកបងប្អូនអស់។ អ្វីដែល
ខ្ញុំស្រឡាញ់ ឃ្លាតឆ្ងាយពីខ្លួនខ្ញុំ។

បងអើយ! អូននៅតូចនៅឡើយ។ សេចក្តីភ័យរន្ធត់
អង្រួនខ្លួនអូន រហូតដល់សព្វថ្ងៃនេះ។ ខ្ញុំនឹងឆន្ទាឱបគ្នាយំ
ពេលដែលយើងត្រូវបែកគ្នា។ អូនមករស់នៅខេត្តសៀម
រាប ឆន្ទាទៅនៅជាមួយឪពុកមា ឯខេត្តស្ទឹងត្រែង។ យើង

នៅបែកគ្នា ។ ឆ្ងាយ អើយ សែនឆ្ងាយ ! យើងព្រាត់ប្រាស
គ្នា ដូចមនុស្សស្លាប់ ។

ក្រោយមក អ្ននបានទទួលដំណឹងថាឆន្នា មានចរិតប្តូរ
ច្រើន គេទៅជាមនុស្សខឹងច្រើនប្រឡោតតោតក្នុង ម្តួរម៉ៅ
មិនសប្បាយចិត្ត និងជីវិត និងវាសនា និងប៉ូលីស ដែលគ្រឹះ
គ្រួសារកលុយ និងប៉ូលីសដែលចាប់គេ ព្រោះជិះកង់ឥត
ភ្លើង ។ ឆន្នា ហ៊ាននិយាយព្យា និងទិទៀន រដ្ឋការ ដោយ
ឥតខ្ចាច ។

អាកប្បកិរិយារបៀបនេះហើយនៅជំនាន់នោះ រមែង
នាំមកនូវសៅហ្មង ពីសំណាក់អ្នកកាន់អំណាច ។

យើងនៅឆ្ងាយពីគ្នា ពុំមានឱកាសរិះរកផ្លូវល្អ សំរាប់
ដំណើរជីវិតទៅអនាគត ។ ជីវិត រមែងមានការជួរចត់ ដូច
នេះ យើងត្រូវតែ ខំកសាងខ្លួន ឱ្យរឹតតែប្រសើរឡើង ។
កាលពី ៤០ ឆ្នាំមុន កង់ឥតភ្លើង ឥតហ្វាំងមានស្ទើរតែគ្រប់
គ្នា ។ ថ្នល់ចាក់កៅស៊ូមានតែថ្នល់ធំៗ ខ្មែរមានឡាន រាប់
ស្ទើរ និង ម្រាមដៃ ។ តែប៉ូលីស ចូលចិត្ត ធ្វើបាប យុវជន

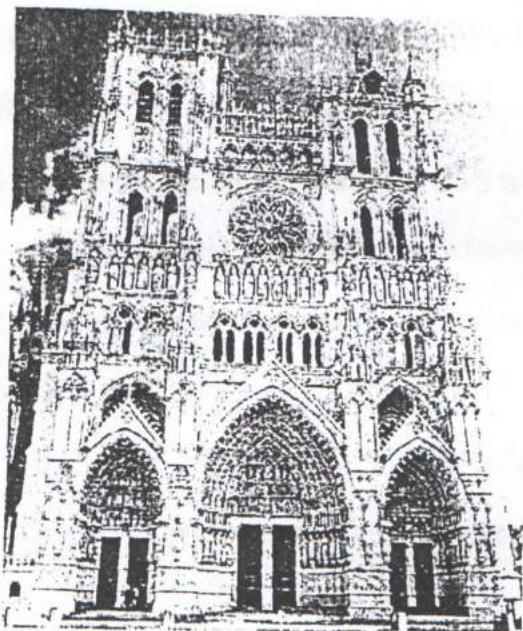
ចាប់ឥតប្រណី ។ កងជិះខ្ទប់គ្នា ក៏ពុំបានដែរ ។ ច្បាប់ធ្វើ
សំរាប់មនុស្ស ទូទៅ ចាប់តែគ្នាល្អិតល្អាច ។ ប៉ូលីសឥត
ហ៊ានចាប់បនបៀវ បនល្បែងស៊ីសងកាន់កាប់ដោយអ្នក
អម្ចាស់នេះ ឬ អម្ចាស់នោះឡើយ ។ បនបៀវ មានច្រើន
នៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ ជំនាន់នោះ ។

ឆន្ទៈ ជាតិមុន ប្រហែល ជា យើង សប្បាយ នឹង រស់នៅ
ជាមួយគ្នា ។ យើងបានផ្សងឱ្យជួបគ្នាជាតិនេះទៀត ។ តែ
ភាគក្រីក្រ បានបំបែកយើង ។ សំណាងយើងក៏មិនដូចគ្នា ។
ជាតិនេះក៏មិនប្រសើរជាងជាតិមុនដែរ ។

ខ្ញុំជួលបាត់ស្មារតី ពេលដែលឃើញរូបឆន្ទៈនៅទួល
សែន ។ ទួលសែន ក្លាយជា កន្លែងមួយ ដែលប្រវត្តិសាស្ត្រ
ខ្មែរត្រូវកត់ត្រាបញ្ចូល ។ អ្វីដែលជាប្រវត្តិសាស្ត្រ យើងមិន
ត្រូវបំផ្លាញបំបាត់ឡើយ ព្រោះជាមេរៀន ដល់ខ្មែរ ជំនាន់
ក្រោយ ។

ឆន្ទៈ! បងអើយ! ម៉ាក់មានម្តាយ ខ្ញុំចង់ជួបអ្នកទាំង
ពីរ នៅជាតិក្រោយទៀត ។ តែខ្ញុំនឹកថា បើជួបគ្នាទៀត ក៏

មិន សប្បាយ ដែរ ។ ឆន្ទានិងខ្ញុំ យើង កើត ថ្ងៃ ខែ ជាមួយ គ្នា
 សំណាង យើង មិន ជួប គ្នា ។ អ្នក ដែល ខ្ញុំ ចង់ ជួប គឺ ព្រះ ធាន យី
 ឡុង ឆី លី ។ នោះ ខ្ញុំ យល់ ឃើញ ថា សង្គម នឹង ប្រែ ប្រួល មិន ខាន ។
 ពេល ដែល ខ្មែរ សង់ អង្គរ លើក ថ្ម ទាំង ផ្ទាំង ។ ជ្រោង ឡើង
 ខ្ពស់ ដល់ ពពក បារាំង បាប សង់ Notre Dame de Paris ។

ព្រះវិហារ " Notre Dame " កសាង ឆ្នាំ ១១៦៣-១៣៣០

ពេលនោះ បច្ចេកទេស យើងមានប្រៀបជាង ។ ម្តេច
ឡើយ ក៏ក្រោយមក ខ្មែរចុះថយរហូត ដល់ ក្លាយ ជា ខ្ញុំ
បារាំង?

ទឹក ភ្នែកឆេះ ហូរ ធ្លាក់ ឥត ដាច់ ។ នាង ខ្សឹកខ្សួល អួល
ដើមក ជា ខ្លាំង ពុំ អាច និយាយ តទៅ ទៀត បាន។ នៅ ស្រុក
គេ គេ បណ្តុះ ពូជ ល្អ តាំង ពី តូច មក ម៉្លេះ!

នៅ ស្រុក បារាំង គេ បង្រៀន ក្មេង ឱ្យ ធ្វើ តំណាង វា ស្រុក ។
គេ ជ្រើស រើស តំណាង សិស្ស គ្រប់ ភូមិ ស្រុក មក ប្រជុំ គ្នា
នៅ សភា ជាតិ ម្តងៗ ។ ក្មេង ទាំង នោះ ហាត់ ធ្វើ ច្បាប់ ស្មើ
តំណាង ច្បាប់ ។ល។

នៅ ប្រទេស អង់គ្លេស គេ បង្ហាត់ កូន សិស្ស ឱ្យ គិត គូរ
កិច្ចការ ភូមិ ស្រុក ដូច ជា មេ ឃុំ ឬ ចៅ ហ្វាយ ស្រុក ធ្វើ យ៉ាង
ណា ឱ្យ ភូមិ ស្រុក ខ្លួន បាន ចំរើន ។ កុមារ ទាំង នោះ ជា ពល
រដ្ឋ ល្អ ទៅ ថ្ងៃ ក្រោយ។ ទំពាំង ស្នង ឫស្សី ។ ដូច នេះ ក្មេង
ទាំង នោះ ត្រូវ ហាត់ ឱ្យ ចេះ គិត កសាង ស្រុក សំរាប់ ខ្លួន ទៅ
អនាគត ។

ឯក្នុងនៅស្រុកយើង ច្រើនស្តាប់ខ្លឹមប៉ូលីស តិញ អ្នក
រដ្ឋការ ពុករលួយ ចង់តំនុំ និងអ្នកទាំងនោះ ។ ក្នុងចិត្ត
ចង់តែសងសឹក សម្លាប់បំផ្លាញ អ្នកដែលជិះជាន់ខ្លួន ។ ដល់
បានឱកាស ដូចខ្មែរក្រហម អញ្ជឹង ក៏បញ្ចេញកំហឹងសម្លាប់
ឥតត្រាប្រណី ។

នៅស្រុកខ្មែរ "ទឹកឡើងត្រីស្រមោច ទឹកហោចស្រមោចស៊ីត្រី" ។

នៅស្រុកគេ "ទឹកឡើងកុំចាំឡើងតាមទឹក" ។

ឆេវី នាងលូកដៃទៅកាន់ដៃប្រុសស្នេហ៍ ។

បងអើយ ! ជីវិតអូន ចប់ត្រឹមណោះហើយ ។ អំណើ
តទៅ អ្វីដែលអូនធ្វើ គឺដើម្បីជួយអ្នកដទៃ តែប៉ុណ្ណោះ ។
អូន លែងចង់មាន ចង់បាន ធ្វើជាប្រយោជន៍ ផ្ទាល់ខ្លួន
ទៀតហើយ ។ មិនមែនរហូតដល់ព្រះវេស្សន្តរនោះទេ ព្រោះ
ប្រាក់កាស យើងមានគ្រប់គ្រាន់ រហូតដល់ថ្ងៃស្លាប់ ។

"របស់ទ្រព្យដែលយើង អាចយកទៅថោនស្លឹក បាន

លុះត្រាតែយើងធ្វើអំណោយដល់គេឯង ពេលដែលយើងរស់នៅ" ។

អ្ននស្រឡាញ់កូន! តែមរតក ថ្ងៃថ្នាំ សំរាប់ជីវិត កូន
មិនមែនលុយទេ តិចចំណេះវិជ្ជា និងចរិយា ។ របស់ទាំង
ពីរ បូកគ្នា ដែលយើងសព្វថ្ងៃហៅថាវាសនា របស់មនុស្ស
វាសនាបច្ចុប្បន្ន។

វាសនាទេវី ប៉ុប្លីងបាន កើតឡើង ដោយនាងមាន
ចំណេះ ខាងម្ហូបអាហារ និងចរិយា ត្រឹមត្រូវ មានមិត្តភក្តិ
បងប្អូនស្រឡាញ់ រាប់អានទុកចិត្ត។

ពេលនេះ នាងអាចរស់ដោយខ្លួនឯងបាន ដោយមិន
បាច់ពឹងលើកម្លាំងប្តី ។ មិនដូចស្រ្តីខ្មែរភាគច្រើន ដែល
រស់នៅក្រោមម្លប់ ប្តី ។ ជីវិតទាំងមូល ពឹងផ្អែក ទៅលើ
បុរសតែមួយ ។ ពេលដែលប្តីដួល គ្រួសារទាំងមូលរលំ
គ្មានអ្វីអាចទប់ទល់នឹងព្យុះពេទ្យាមា ដែលបោកបក់មក
លើកូនគ្រួសារបាន។

សង្គមខ្មែរ ពុំបានបង្រៀន ឲ្យយើងខំធ្វើការទេ បែរ
ជាចង្អុលផ្លូវត្រូវតែបែរ បន់ ឱន សំពះ សុំតេជះបារមី សុំ
សុខភាពល្អ សុំស្រណុកសុខសប្បាយ ដេកស៊ី ស៊ីដេក

ពឹកផ្អែក ទៅលើ អប័យ ជំនឿ ។ នេះជាទស្សនៈនៃការ
រស់នៅរបៀបស្រុកយើង។

នៅអីរ៉ុប គេជឿថា មនុស្សត្រូវតែធ្វើការ ។ ធ្វើការ
ចិត្តមជ្ឈិត អាចឱ្យមនុស្សមានសេរីភាព មិនពឹងផ្អែក
ទាំងស្រុងទៅលើវាសនា និងព្រហ្មលិខិត។

យប់ ល្ងិត ព្រិលៗ បក្សីថ្ងៃហើរចូលទ្រង់ បក្សីយប់
ចាកទ្រង់ បោះពួយសំដៅ ទៅកន្លែងរកស៊ី ព្រិលជ្រុះ
រុះរោយ ធ្លាក់រតុយ ពុំដាច់ ឆេចម្នាក់ឯង ក្នុងបន្ទប់នា
មន្ទីរពេទ្យ ក្រឡេកមើលតាមបង្អួច។

សូម្បីតែសត្វ ក៏ត្រូវខំរកស៊ីដែរ។ មួយថ្ងៃ ស៊ីបាន
តែមួយចម្អែត។ មនុស្សត្រូវរកស៊ី រកស៊ីទុក តកូន តបៅ
បៅទូត បៅលូត បៅលា។ តែខ្មែរ បំផ្លាញគ្នា រលាយ
ខ្ទេចខ្ទី គ្មានសល់ ដល់កូនបៅឡើយ។

ម្នាក់ឯង តទល់ និងជម្ងឺ តទល់ និងវាសនា? ពេលឈឺ
គ្មានអ្នកណា ជួយយើងបាន ក្រៅពីគ្រូពេទ្យ តែនាងពុំ
បំភ្លេចបន់សុំជីវិតឱ្យរស់រាន តទៅទៀត។ នាង បន់សុំ

សេចក្តីសុខ ដូចបងប្អូនខ្មែរផ្សេងទៀត។ ម្យ៉ាងនេះមាន
ជាយូរយារមកហើយ។ ទឹកភ្នែកឆ្លើ ហៀរហូរមក ដោយ
ឯកឯង។ នាងដណ្តឹងសួរខ្លួនឯងថា ៖

តើយើងអាចគេចផុតពីវាសាសនា បានឬទេ? ធ្វើបុណ្យ
ធ្វើទាន បញ្ចៀសកម្មផល និងកម្មពៀរ? តើបានដូចប្រាថ្នា
ឬទេ?

ជាក់លោះឱ្យកូនថា សុខ ដើម្បីឱ្យបានសុខ
លោះ សំណាង ដើម្បីឱ្យមានសំណាង... ។ល។...
នេះគ្រាន់ជា ក្តីសង្ឃឹម តែប៉ុណ្ណោះ !!!

ឯងឯង ពេលឡើងកាន់អំណាច សន្យាថា ឱ្យគ្រួសារ
ខ្មែរម្នាក់ៗ មានទូទស្សន៍ និងទូរទឹកកក !

ម៉ែងឆត សន្យាថា កំសាន្តសង្គម ឱ្យមាន ភាពស្មើគ្នា និង
មាន ប្រជាធិបតេយ្យ ពិតប្រាកដ !

ទាំងនេះជាស្រមោល ជាពាក្យភូតភរ កុំឱ្យរាស្ត្របះ
បោរ ដើម្បីខ្លួនក្រាញនៅលើអំណាច ។

ឯពុទ្ធនិទាយ ទាយថាមានសង្គ្រាម ត្រឹមណ្ហាល មក ពី
របបគ្រប់គ្រងរដ្ឋ មិនល្អ តែប៉ុណ្ណោះ! បើមានប្រជា
ជនតែយូរ មានយុត្តិធម៌ ក្នុងសង្គម នោះគ្មានទេ ពុទ្ធនិទាយ ។

វាសនាមកពីនយោបាយ ណាប៉ូឡេអុង

វាសនាអ្នកល្អ យ៉ាងណាក៏ដោយ នយោបាយ មុន ឥត
បានធ្វើឱ្យ មនុស្សទូទាំងប្រទេសស្ទាប ព្រាត់ប្រាសនិរាស
គ្នា ហ៊ានហោច ខ្លោចផ្សា ក្រីក្រ អន្តរធាន គ្មានទីពឹង
ទីជម្រក និង វេទនា រកទីបំផុតគ្មាន ។ ១៧

— ១៦ ចប់ ភាគ១ ១៧ —

ប្រវត្តិរូបអ្នកនិពន្ធ

ជៀមគីមហ៊ីង

CHIEP Kim Heang

- កើតនៅថ្ងៃ ១៨ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៤៥ នៅឃុំស្ទឹង ស្រុកត្បូងឃ្មុំ ខេត្តកំពង់ចាម ។

- ឪពុកឈ្មោះ ជៀម ជិនឡេង ម្តាយ តារ៉ាង អេង ។

- សិក្សា ជា ដំបូង នៅសាលា ស្ទឹង - អនុវិទ្យាល័យ ស្ទឹង - រួច មក វិទ្យាល័យ ព្រះសីហនុ កំពង់ចាម រហូត ដល់ មធ្យមសិក្សាប័ត្រ ភាគទីពីរ ។

- សិក្សា នៅ មហាវិទ្យាល័យ ក្សេត្រសាស្ត្រ ចំការ ដូង ជំនាន់ទី១ ផ្នែកបសុពេទ្យ ។

- បានបន្តវិជ្ជានៅទីក្រុង ប៉ារីស ឆ្នាំ១៩៧០ ដោយអាហារូបករណ៍ បារាំង ។

- បានសិក្សានៅវិជ្ជាស្ថានផ្នែកខាងជំនួញអន្តរជាតិ នាក្រុងប៉ារីស ។ ជាប់សញ្ញាប័ត្រវិជ្ជាស្ថានផ្សេងៗ ដូចតទៅ៖

- Institut National Agronomique Paris Grignon (INAPG)
- Institut Supérieur d'Industries et d'économie laitières (ISIEL)
- Ecole Technique de Conserve à Paris
- Institut du Commerce International (ICI)

ផ្សាយចេញពី

សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរនៅបរទេស

សមាគមខ្មែរសាកល

១.- ក្រឡេកមើលភ្លើងឆេះស្រុកខ្មែរ... ពីត្រើយម្ខាង

សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរនៅបរទេស

ចំរើស ១៩៩៧

២.- ខ្មែរលីកម្តិរ ស្វែងរកព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧

សមាគមខ្មែរសាកល

ចំរើស ២០០៣

រក្សាសិទ្ធិគ្រប់បែបយ៉ាង

លោក ឡេបតីមឆិរ ក្នុងនាមជាកម្រងពេជ្របានរំលេចរឿង ៖

“ក្រឡេកមើលភ្លើងឆេះស្រុកខ្មែរ... ពីព្រឹយម្ខាង ” ដែលបានទទួលរងាន់
ចំណាត់ថ្នាក់លេខ១ ពីសមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរនៅបរទេស ដោយមានកំណត់ចំណារ ចារ
ភ្ជាប់សំរាប់បញ្ជាក់ពីប្រធានសមាគម ដូចតទៅ៖

“... ឆ្លុះព្រឹត្តិការណ៍ពិតជាក់ស្តែងរបស់និស្សិតខ្មែរ ក្នុងផ្ទះ
ខ្មែរ នាទីក្រុងប៉ារីស ។

- ប្រវត្តិស្នេហា ប្រកបដោយការភ្ញាក់រឭក ចំពោះហេតុ
និងអំពើកង្វះមក ។

- សាច់រឿងមានខ្លឹមសារ មានឧត្តមគតិ ជារឿងល្អអាចចាត់
ទុកជាចំណីអារម្មណ៍ សំរាប់យុវជន ជំនាន់ក្រោយ ។

- អហិង្សា ការមានគំនិតសាមគ្គី ចេះលះបង់ការច្រណែន
និន្ទា ឈ្មួញនិស គំនិតស្វែងរកសេចក្តីសុខ សន្តិភាព ដែលតួអង្គឯក
ក្នុងរឿងនេះ បានប្រព្រឹត្ត នៅក្នុងដំណើរជីវិត គឺជាវិរភាពមួយ
កម្រជួប... ។ ”

សមាគមអ្នកនិពន្ធខ្មែរនៅបរទេស

អ្នកស្រី ប៊ិច សម្មាវ៉ាន

ប្រាសាទតាព្រហ្ម

បទនាគបរិព័ទ្ធ

ពាក្យ៨

> តាព្រហ្មយំ យេកស្រែកផ្អែផ្គាំចៅ
ផ្អែផ្គាំចាម ឈប់ទៅ រើឆានខ្មែរ!
រើឆានខ្មាំង ប្រឆាំងនឹងជាតិគេ
នឹងជាតិគាត់ ស្បថស្ស ថែសង្គ្រាម !

> ថែសង្គ្រឹប សង្គ្រោះយកថ្មមុស
យកថ្មជា ចំរុះថ្មបាយ គ្រឿម
ថ្មបាយគ្រួស ក្រែក ថ្មក្អកឈាម
ថ្មក្អកឈូ! ឈប់ភ្លាម!! ខ្លាចចាមចាប់!!!

> ខ្លាចចាមចូក! ចាមឈូស!! ចាមកកាយ!!!

ចាមកកូរ ថ្មរាយក្លាយខ្លួនស្លាប់!
ក្លាយខ្លួនស្លឹង មិនដឹងនឹងរាយភាប់
នឹងរាយរឿង រៀបរាប់ក្រែងពុំគួរ។

> ក្រែងពុំគាប់ នឹងច្បាប់អ្នកគស្វី
អ្នកគសិល ថ្មចង្អុលក្តីពុំគួរ

ក្តីពុំគាប់ ពុំធ្លាប់អូប្រណូ
អូប្រណូម្យ លន់គួរអូប្រណី !

> គួរអូប្រណីត លំអិតចិត្តលំអ
ចិត្តលំអោន សីលធម៌ក្រោមព្រឹក្សព្រៃ
ក្រោមព្រឹក្សព្រាត ព្រោងព្រាយរាយបារមី
រាយបារមត្ថ សេចក្តីន័យថ្ងៃថ្នាំ ។

> ន័យថ្ងៃថ្នាំ សម្តែងក្រោមពូសស្តង់
ក្រោមពូសស្តង់ រីឯស្តង់ត្បែងថ្នាំ
ត្បែងថ្នាំបុស បំផុសក្តីស្នេហា
ក្តីស្នេហាហិត សប្បា ស្ម័គ្រម្តង ។

> ស្ម័គ្រម្តង ថ្កើងសុខស្រណុកប្រាណ
ស្រណុកប្រាជ្ញ ប្រមាណ លែងមានខ្យល់
លែងមានខ្វឹក រំពើកទៅតាមខ្យល់
ទៅតាមខ្សោយ យោបល់ខ្យល់នឹងភ័យ ។

> ខ្យល់នឹងភ័យ សំណាងសាងថ្មបុស
សាងថ្មបុស បំផុសបំផុសព្រៃ
បំផុសព្រឹក្ស សន្ធឹកទាំងយប់ថ្ងៃ
ទាំងយប់ថ្ងៃ ក្រែងព្រៃឃ្លាតចោលថ្ម ។

ឃ្លាតចោលថ្ម ណាត្រាស្តង់នឹងចេញ!
ស្តង់នឹងចាក ចោលវិញ លុះក្តីមរណ៍!
លុះក្តីមាន ធានាការពារថ្ម!
ការពារថ្ម! សាទរ ពីសាទរលោក ។ ៖

ឧប គឹម ស្និត

បណ្ណាល័យខ្មែរ

លើប្រព័ន្ធ ឥន្ទ្រណែត តាមបណ្ណាល័យ ៖ W.W.W(World Wide Web) ហៅថា
"ឧ.ឧ.ឧ" អក្សរកាត់របស់ពាក្យ (ពឹងពាងព័ទ្ធ ពិភពលោក) បានលេចត្រដែតនៅ

លើទំព័រ ៖ <http://bible.aku.free.fr>

ប្រយោជន៍លាតត្រដាងនិងលើកតម្កើងវប្បធម៌និងសង្គមធម៌ខ្មែរដែលជា ជម្រក
និងជាកន្លែងឆ្លុះឆ្លាំងនូវអារ្យធម៌ខ្មែរផងដែរ ។

សំណាងរបស់លោក - លោកស្រី៖

- នីតិសាស្ត្រ - ឌុក វិស័យ (បណ្ឌិត)
- អក្សរសិល្ប៍ - ឃឹម ហុកឌី (បណ្ឌិត)
- ប្រលោមលោក - ជុន វ៉ៃ (បរិញ្ញា) - ចៀម គឹមហ៊ាន (វិស្វករ)
- ទស្សនៈ - ឆន្ទ សុភា (បរិញ្ញា)
- សាសនា - សោម សុឆន្ទ (ឧបច្ចាយ)
- កំណាព្យ - ប៊ុន វ៉ាន់ (អធិតថាបទ) - ឌុច គឹម ស្មី (វិស្វករ)
- គួច សុខហាត់ (វិស្វករ) - អ៊ុច ហួត (បរិញ្ញា) - ឆន្ទ សុភា (បរិញ្ញា)...
- កំល្យាណ - ជួន ភាឌីល (វិស្វករ)
- ល្បែងកំសាន្ត - អ្នកស្រី តេជស្រី នាមធម៌ សារីរៈ យ៉ាន - អ៊ុច ហួត (បរិញ្ញា)

បានផ្សាយរួចហើយនៅក្នុងប្រព័ន្ធ "ឧ.ឧ.ឧ" នេះ។

នឹងមានផ្សាយតាមរយៈ បណ្ណាល័យខ្មែរ នូវសំណេរនិងដំណឹង
ផ្សេងៗ ជាលំដាប់លំដោយ ដោយ បន្តបន្ទាប់ សំរាប់ សេចក្តី ត្រូវការនៃ
អស់លោក-អ្នក-នាង។

លោក ជឿប តឹមហាំង បានបញ្ចប់ឧត្តមសិក្សា នៅស្រុកខ្មែរ ជា វិស្វករបសុពេទ្យ ។ លោកនៅតែចំស្វែងរកចំណេះវិជ្ជា រហូតដល់បានទទួលសញ្ញាបត្រ បួនទៀត ដោយសង្ឃឹមថានឹងបានវិលវិញ មកបំរើជាតិ ។

លោក ជឿប តឹម ហាំង ស្រដៀងនាមនឹង ជឿប កប្បាស ។ លោកខ្ពស់ណាស់នឹងក្រេប រសជាតិបច្ចេកវិជ្ជា ដូចគ្នានឹងជឿបកប្បាសដែលខ្ពស់ណាស់នឹងក្រេបលំអង្គ ។ លោកពុំនឹក ស្មានថានឹងមានឧបសគ្គមករាំងរាងលើវិលវិញ យ៉ាងណាមិញ ជឿប កប្បាស ក៏ពុំនឹកស្មាន ថា ដល់ពេលថ្ងៃលិច ផ្កាឈូកនឹងបិទស្រទាប់ហើយខ្ទប់ទាំងរូបបក្សា យ៉ាងនោះដែរ ។

ភ្លើងឆាបឆេះព្រៃ រាលដាលប្រល័យកូនក្នុងសំបុក ពេលនោះ ជឿប កប្បាសកំពុងតែរើ បម្រះក្នុងផ្កាឈូក ដូចគ្នាក្នុងពេលដែលភ្លើងសង្រ្គាមនេះស្រុកខ្មែរ ពេលនោះលោក ជឿប តឹមហាំង កំពុងតែគេចស៊ី យ៉ាងស្វិតស្វាញ បំពេញវិជ្ជានៅឯស្រុកបារាំង ។

ថ្ងៃរះ ផ្កាឈូកបើកស្រទាប់ ជឿប កប្បាស រុករានវិលត្រឡប់មករកសំបុកវិញ ។ ពុំ ទាន់ទាំងបានយកលំអង្គផ្កាបញ្ចេញកូនផង ក៏ត្រូវប្រពន្ធស្លឹបន្ទោសទាំងយំលោកបោកខ្លួនថា ពិតជារស់ទៅមានស្រី ព្រោះអីខ្លួនដឹកដោយក្ដីនក្រអូប បានជាបណ្ដោយកូនឱ្យក្ស័យសង្វារ រួចហើយបក្សីក៏បោះពួយចូលភ្លើងទៅ ទុកឱ្យបក្សានៅខកចិត្តអាណិតខ្លួន ផ្ដួនទុក្ខ ផ្សំថា ជាតិមុននឹងប្រាថ្នាឱ្យជួបតែប្រពន្ធកូន រួចក៏បង្គោនកាយថ្វាយព្រះអគ្គី !!!

ក្រោយសង្រ្គាម ឈាមលែងជាបញ្ហាដ៏ ពុំទាន់បានយកចំណេះបច្ចេកវិជ្ជាអ្វី ទៅបំរើ ជាតិផង លោក ជឿប តឹមហាំង ក៏ក្លាយខ្លួនទៅជាអ្នកនិពន្ធ ហៅកម្រងពេជ្រលេចសេចក្ដី ៖

ក្រឡេកមើលភ្លើងនេះស្រុកខ្មែរ...ពិគ្រើយម្ខាង ។

ជា ជឿប កប្បាស លោកត្រូវផ្លាស់រូបរាងនាមថ្មី ក្នុងស្ថាប័នលើកតម្លៃអក្សរសិល្ប៍ និង កាសាខ្មែរ ផ្សំផ្សំកម្រងផ្សំ រកខ្មែរអ្នកមានបុណ្យ ដើម្បីទ្រទ្រង់ ស្ថាប័នការពារ និង កាសាជាតិ ៖

ខ្មែរលើកផ្កា ស្វែងរកព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧ ។

អស់លោកអ្នកអាននឹងបានជ្រាបថា អ្នកដែលស្វែងរកវិជ្ជាបច្ចេកទេស ហើយលង់ ទ្រទ្រង់ក្នុងការប្រលោមលោក ពុំមែនជាអ្នកទទួលនូវចំណេះចម្លើយទេ ព្រោះថាវិជ្ជា មួយជាវិជ្ជាប្រាកដនិយម ហើយវិជ្ជាមួយទៀត ជាវិជ្ជាអណ្ដែតអណ្ដូងនិយម ។

**សមាគមខ្មែរសាកល
ខុច តឹមសុភី**

ការផ្សាយសៀវភៅនេះជា eBook បានបង្កើតឡើងដោយកុរុណាខ្មែរ

Scan ជា eBook ដោយ **ប៉ៅ ការមូ**

ក្រោមការឧបត្ថម្ភពី

ខ្មៅ សំរឹង និង កែ ក្រានីត

ដើម្បីឧទ្ទិសកុសលដល់វិញ្ញាណក្ខន្ធ

ឧបាសក ខ្មៅ ពាញ និង ឧបាសិកា ឈរ យឿន

(ឃុំ កំពង់ឃ្លាំង ស្រុក ជីក្រែង ខេត្ត សៀមរាប)

ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៤

